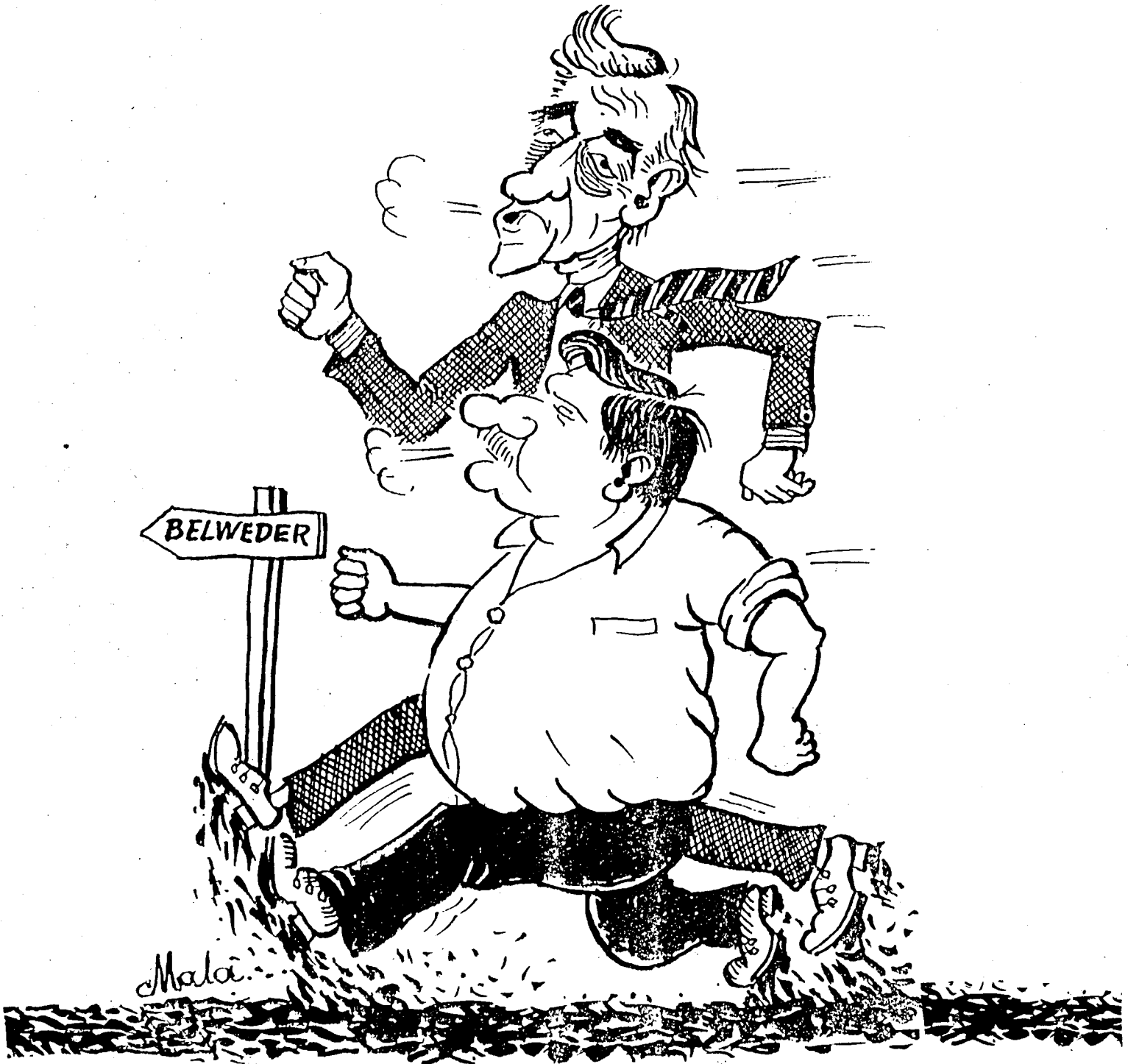

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

ST. STANISLAUS-ST. CASIMIR'S
POLISH PARISHES CREDIT UNION
LIMITED

**DLACZEGO SZUKAĆ POMOCY U OBCYCH
SKORO NASZA CREDIT UNION ŚWIADCZY
WSZYSTKIE USŁUGI FINANSOWE**

Pragnąc nabyć dom lub inną nieruchomość warto pamiętać, że nasza Credit Union jest gotowa pomóc chętnym w podjęciu tej ważnej decyzji. Prosimy skontaktować się z nami przed zakupem w celu uzyskania informacji lub porady finansowej. Za zainteresowaniem nabyciem nieruchomości udzielamy **POŻYCZEK HIPOTECZNYCH**. Łatwo się przekonać, że warunki naszych usług są dogodniejsze niż w innych instytucjach finansowych. Oferujemy bowiem:

- **POŻYCZKI UBEZPIECZONE NA ŻYCIE**
(do \$30.000)
- **NISKIE OPROCENTOWANIE**
- **NISKIE MIESIĘCZNE SPŁATY**
- **FACHOWĄ, UPRZEJMĄ I SPRAWNĄ OBSŁUGĘ**

Nasza Credit Union jest także gotowa udzielić zainteresowanym pomocy w realizacji innych planów i zamierzeń. W tym celu służymy:

- **POŻYCZKAMI PERSONALNYMI**
- **POŻYCZKAMI HANDLOWYMI**
- **POŻYCZKAMI STUDENCKIMI**
- **oraz OFERUJEMY TZW. "CIĄGŁOŚĆ KREDYTU"**

Tel. (416) 537-2181 Fax (416) 536-8525
220 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2L7

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus	- Świat, Kanada, Polska
Leszek Szaruga (Niemcy)	- Z dystansu
Karolina Jankowska	- Czytane między... Lektury nieobojętne
Hania Sokolska	- Emigracja
Joanna Schetyna	- Widziane z kanapy
dr Krzysztof Ostaszewski (USA)	- Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz	- Zdrowie
Halina Baranowska	- Życie nie umierać
Ewa Rewkowska	- Echo poleca, brydż
Elżbieta Wolska	- Polak nie zginie
Janusz Pietrus	- Film

WSPÓŁPRACUJĄ:

Wiesława Czapińska (Polska), Jan Rulewski (Polska),
Ryszard Łada (Polska), Andrzej Kobos,
Andrzej Stawicki, Nina Geysztor-Zawirska,
Maciej Kurowicki (Polska), Waclaw Liebert,
Adam Tomaszewski, Iwona Majewska, A. Nike Mineyko,
Wojciech Wojnarowicz, Jerzy Zieleniewski (ZSSR),
Krystyna Niepokólczycka-Weber (Austria, Eur.Zach.),
Kazimierz Wodziński (Egipt, Bliski Wschód),
Kazuko Osumi (Japonia, Daleki Wschód),
Jerzy Skoryna (Meksyk, Ameryka Łacińska),
Marek Janik (RPA, Afryka)
Typesetting: Olimpia Orlewicz
Przedstawiciel działu reklamy: Krzysztof Drożdż
Druk: Związkowiec, okładka: Futura Graphics

NOWO PRZYBYLI!

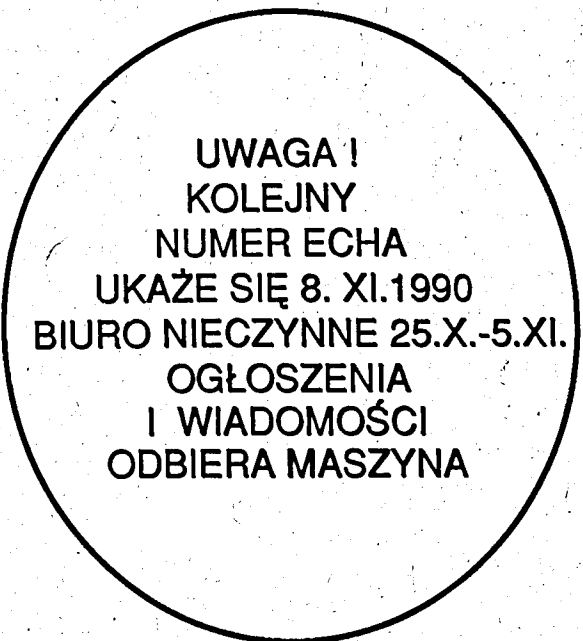
Na osiedlenie ECHO daje Wam
3-miesięczną bezpłatną
prenumeratę!

Wystarczy wysłać list z nazwiskiem,
dokładnym adresem
i kodem pocztowym.

Można ją również zamówić w prezencie
dla nowo przybyłych znajomych.
W związku z nawałem pracy zamówień
telefonicznych prenumerat
nie przyjmujemy.

*Za nowo przybyłych uznajemy osoby przebywające
w Kanadzie do roku 1 na dorobku.

Możemy wysłać tylko 100 prenumerat bezpłatnych
tygodniowo. Dlatego obecnie okres czekania na nią
trwa około miesiąca. Prosimy o cierpliwość.

ADRES	51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY:	TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISEMENT:	\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. > 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page special rate \$ 200.00, half page \$130.00, back cover \$450, in. cover \$250 Special: ALL SMALL ADS FREE
SUBSCRIPTION	półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA:	zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej. Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek. Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

TWÓJ GŁOS

Czy Polacy w Kanadzie powinni wziąć udział w pierwszych wolnych wyborach prezydenckich w Polsce? Niektórzy widzą w tym paradoks. Jak to? Ci co są w Kanadzie mają głosować na tych co w Polsce? Paradoks to jednak pozorny. Kanada uznaje podwójne obywatelstwo ze wszystkimi tego konsekwencjami. Akceptuje nie tylko uczestnictwo swych obywateli w wyborach w innych krajach, ale uznaje za legalne przedstawicielstwa swych mniejszości narodowych w parlamentach innych państw. Korzystają z tego obywatele wolnych, choć nie zawsze demokratycznych państw europejskich, w niczym nie umniejszając swej lojalności politycznej wobec Kanady. I aktywności w niej. Najlepszym przykładem są sprawnie operujący w arkanach polityki kanadyjskiej Włosi czy Grecy. Grupy te popierają również z emigracji różne partie polityczne w krajach ojców, finansują i organizują na ich rzecz kampanie, zawierają mniej lub bardziej formalne sojusze ze związkami zawodowymi, posłami, rządami. Paradoks więc nie leży w naturze prawnej czy obyczajowej Kanady, lecz w nowości tej sytuacji dla Polaków. I to nie tylko w Kanadzie. Rola opiniotwórczych elit polega dziś na pokazaniu argumentów i możliwości przed jakimi stoi Polonia. Można wówczas powiedzieć - niech każdy zadecyduje według swego sumienia i stopnia wspólnoty duchowej z krajem. Nie uchylili się od tej roli londyński Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza, postanawiając zamieszczać ogłoszenia wszystkich niekomunistycznych organizacji zbierających podpisy na rzecz kandydatów na prezydenta. Mimo iż wychodzi w Londynie, siedzibie rządu RP, Dziennik nie odwraca się od wyborów. Przeciwnie. Określa je jako ogromnej wagi wydarzenie polityczne, dla wszystkich Polaków, bez względu na to, gdzie mieszkają.

Po raz pierwszy mamy możliwość bezpośredniego wpływu na kształt polityki naszego kraju - stwierdza pismo, otwarcie zachęcając swych czytelników do składania podpisów na listach kandydatów na prezydenta Polski i udziału w głosowaniu. Oddział w Wielkiej Brytanii Porozumienia Centrum wyłożył listę Lecha Wałęsy. Wyłożą inne oddziały w różnej londyńskiej społeczności powstające ad hoc? Miły gest. Biała jednak pomniejszonym kandydatom, jeśli w kraju nie są w stanie regulaminowych 100 tys. zebrać. Bowiem owe kilka tysięcy podpisów ze świata powinny być jedynie przyprawą w wyborczym kotle.

Podobnie i z głosowaniem. Nikt się nie ludzi, że Polacy ze świata wybiorą prezydenta wbrew narodowi w kraju. Kto tak twierdzi argumentując, że się w polskie sprawy mieszać nie należy, nie zna widać proporcji. Uważam wręcz, że rozkład głosów poza krajem będzie odbiciem nastrojów krajowych i popularności kandydatów. Mogą pojawić się, jak wszędzie, tzw. lokalne odchylenia. Będą one i w kraju. Łatwo przewidzieć, gdzie najwięcej głosów zdobędzie Morawiecki, a gdzie Mazowiecki. I gdzie Wałęsa. Trudniej jednak wciąż powiedzieć kto wygra. Podobnie tutaj lokalni najbardziej aktywni zwolennicy, ośrodki i delegatury pewnie zarobią trochę głosów dla swych pupili.

Jednak generalnie nie spodziewam się wielkich wahań rozkładu głosów. A jeśli mimo wszystko się pojawią, będą interesującym przyczynkiem dla historyka o świadomości politycznej emigrantów. Tak czy inaczej, materiał jaki wyłoni się ze świata w statystyce wyborczych głosów będzie bardzo ciekawy i wcale niebiały politycznie. Ujawni bowiem popularność różnych politycznych postaci, jak również potwierdzi stopień aprobaty dla takiej czy

innej drogi ku wolności.

W ubiegłorocznych, nie w pełni jeszcze wolnych wyborach Polacy za granicą powiedzieli co myślą o komunistach. Tym razem mogą się wypowiedzieć, kogo widzą jako reprezentanta Polaków na świat. I są w tej ocenie bardziej kompetentni, niż ci, którzy mieszkają w ojczyźnie, bowiem to Polacy w USA, w Kanadzie, czy w Australii mają szansę śledzić na bieżąco komentarze prasy, obserwować reakcję swych rządów na wydarzenia w Polsce i wystąpienia różnych osób na politycznej scenie. A więc weryfikować będą kandydata na prezydenta, ze swojego, zagranicznego, również ważnego punktu widzenia. Mają też możliwość porównania polityków wolnych krajów z polskim garniturem. Wyobrazić sobie różnych kandydatów na różnych trybunach, w różnych parach pokojowych i wojowniczych. Polacy za granicą potrafią, choć może ich przeceniamy, dostrzec kto najlepiej reprezentować będzie Polskę na międzynarodowych salonach, gdzie martyrologia nie liczy się wcale i gdzie zasiadają do stołu porządni i łajdacy, ale głupich spotkać tu trudno.

Jest wiele powodów by wziąć udział w głosowaniu, gdziekolwiek się mieszka. Mogą się pojawić jednak obok zwykłego lenistwa, opakowanego w skrupuły, realne przeszkody. Został nam miesiąc. Wiadomo dziś, że odbędą się te wybory za granicą 24 listopada i że wszędzie gdzie zgłosi się 20 osób powinny być punkty wyborcze. Nie wiadomo jednak wciąż, gdzie, jak i do kogo trzeba się zgłaszać. Z jakimi dokumentami, kto może głosować. Placówki dyplomatyczne wciąż czekają na instrukcje by przeprowadzić wszystko według planu, potrzebnych będzie na świecie setki ochotników i pomocników. Kto ich zwoła i zbierze?

ciąg dalszy na str. 18

Prezydent Kaczorowski gotów do przekazania insygniów władzy prezydenckiej

Prezydent RP na Uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, zgodził się przekazać wybranemu w wyborach powszechnych prezydentowi Polski insygnia władzy prezydenckiej II Rzeczypospolitej.

Kancelaria Cywilna prezydenta RP w Londynie podała w tej sprawie następujący komunikat:

"W Londynie dnia 12 października 1990 roku odbyły się rozmowy między Prezydentem RP Ryszardem Kaczorowskim a przybyłym w tym celu z Warszawy przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego przy Lechu Wałęsie - doktorem Zdzisławem Najderem.

Prezydent wyraził swą gotowość - po dokonaniu w głosowaniu powszechnym w Polsce wyboru prezydenta - udania się do Warszawy na zaproszenie nowo wybranego prezydenta, by przekazać insygnia prawowitej władzy prezydenckiej Drugiej Rzeczypospolitej.

W drugiej części spotkania wzięli udział Zygmunt Szadkowski, przewodniczący Rady Narodowej RP i Ryszard Zakrzewski w imieniu Rządu jako minister spraw krajowych. Został wysunięty postulat potrzeby jak najszybszego przeprowadzenia wolnych, demokratycznych wyborów do izb ustawodawczych".

Wałęsa gotów do przejęcia insygniów od prezydenta RP na Uchodźstwie

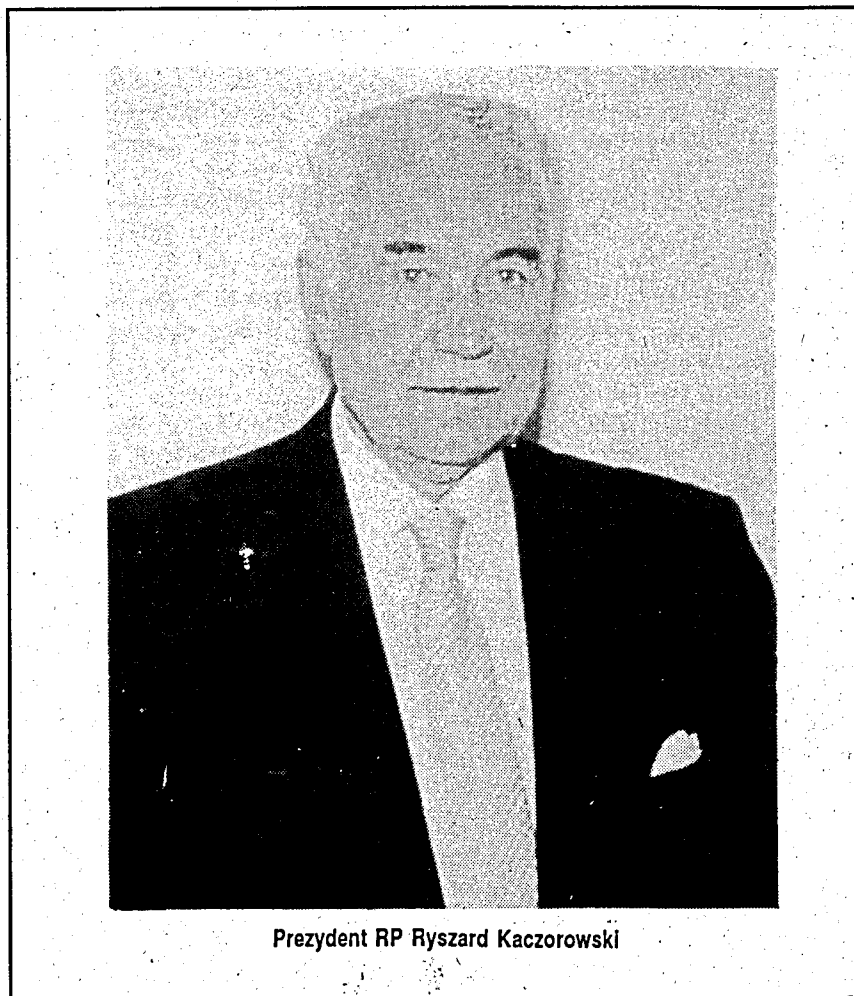
Biuro Prasowe Lecha Wałęsy podało, że Lech Wałęsa jeśli zostanie prezydentem, zaprosi do Warszawy Prezydenta RP na Obczyźnie Ryszarda Kaczorowskiego. Przejmie od nie-

go urząd, który, zgodnie z oświadczeniem Władysława Raczkiewicza z 29 czerwca 1945 roku, "należy się prezydentowi powołanemu przez naród w wolnych od wszelkiego przymusu i wszelkiej groźby demokratycznych wyborach".

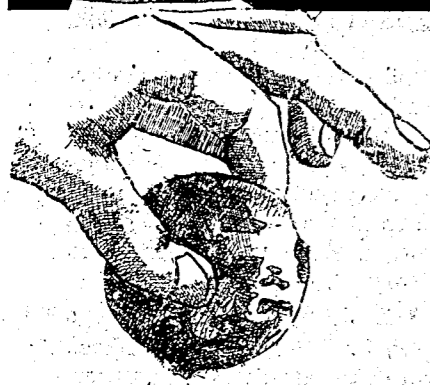
go Włodzimierz Łoziński powiedział, że prezydent nie ma i nie będzie miał komentarza w kwestii przejęcia urzędu prezydenckiego od prezydenta RP na Obczyźnie przez nowego prezydenta wybranego w Polsce, "gdyż nie chce wyrażać poglądów mogących wpływać na kampanię wyborczą".

Jaruzelski nie komentuje

Rzecznik prezydenta Jaruzelskie-

Prezydent RP Ryszard Kaczorowski

• Rada Najwyższa ZSSR zatwierdziła głosami 356 za, 12 przeciw, 26 wstrzymało się przedłożony przez Gorbaczowa plan reform gospodarczych, przewidujący stopniowe przejście ZSSR do pełnej gospodarki rynkowej. Plan Gorbaczowa stanowi połączenie radykalnego projektu jego doradcy ekonomicznego Szatalina i umiarkowanego projektu premiera ZSSR Ryzkowa. Plan zakłada szybką prywatyzację większości przedsiębiorstw państwowych i "maksymalną swobodę w prowadzeniu działalności gospodarczej", a także położenie kresu monopolom państwowym i równouprawnienie wszelkich typów własności. Plan przyjmuje jednocześnie, iż przejście do gospodarki rynkowej nie jest sprzeczne z socjalistyczną opcją społeczno-gospodarczą. Z programu Szatalina popieranego przez radykałów domagających się skokowego wprowadzenia gospodarki rynkowej Gorbaczow wziął postanowienie o prywatyzacji gospodarki, jednakże nie w przeciągu 500 dni, ale w odpowiednim bliżej nieokreślonym czasie. Idąc za stanowiskiem Ryzkowa Gorbaczow opowiedział się za centralną kontrolą cen hurtowych i detalicznych, a dopiero w późniejszym okresie proponuje przejście do wolnorynkowej regulacji cen.

• Z ostrą krytyką planu Gorbaczowa wystąpił prezydent Federacji Rosyjskiej Borys Jelcyń nazywając go "próbą zachowania systemu administracyjno-biurokratycznego" opartego o mechanizmy nakazowo-rozdzielcze. Według Jelcyna plan Gorbaczowa skazany jest na niepowodzenie. Zapowiedział on

wkrótce podjęcie przez Rosję decyzji jak się zachowa republika. Według Jelcyna parlament rosyjski wybierze między trzema opcjami: 1. Rosja nie uczestniczy w realizacji planu Gorbaczowa - wciela w życie swój radykalny program 500 dni prywatyzacji co będzie wymagało własnej waluty, służby celnej i wojska; 2. utworzenie koalicji - rządu centralnego bez Ryzkowa i wielu obecnych ministerstw, składającego się z kandydatów prezydenta Gorbaczowa i zwolenników radykalnych reform; 3. przystąpienie do realizacji programu Gorbaczowa, z ochroną - w miarę możliwości - interesów Rosji do czasu gdy wszyscy nie zorientują się, że program Gorbaczowa jest błędny. Jelcyń podkreślił także, że różnice pomiędzy nim a Gorbaczowem są jedynie różnicami taktycznymi - obydwaj świetnie wiedzą, że ZSSR nie ma innej drogi jak tylko drogę gospodarki wolnorynkowej.

• Na znak protestu przeciwko umiarkowanemu programowi reform Gorbaczowa zrezygnował ze stanowiska wicepremier Federacji Rosyjskiej Grigorij Jawliński. Jawliński wraz z Szatalinem byli autorami programu 500 dni. Jawliński wyjaśnił, że Gorbaczow wyczyścił oryginalny program reform radykalny z wielu elementów, bez których plan Gorbaczowa skazany jest na klęskę.

• Plan Gorbaczowa poparł Stanisław Szatalin, który podkreślił, że najważniejsze jest w obecnej sytuacji ZSSR, aby w ogóle rozpocząć reformy, co gwarantuje plan Gorbaczowa, przyjęty przez Radę Najwyższą.

• Kuwejcki rząd na uchodźstwie po spotkaniu w saudyjskim mieście Dżidda z przedstawicielami ludu kuwejckiego wykluczył wszelki kompromis z Irakiem w sprawie suwerenności, niepodległości i integralności terytorialnej Kuwejtu. Wcześniej były sygnały (m.in. z Moskwy), że Hussein wycofa się z Kuwejtu jeżeli otrzyma kontrolę nad spornymi polami naftowymi Rumailah oraz wyspy Warba i Bubijan, zapewniające Irakowi swobodny

dostęp do wód Zatoki Perskiej. Pomysł rozwiązania konfliktu drogą ustępstw terytorialnych Kuwejtu na rzecz Iraku odrzuciły także Stany Zjednoczone.

• Król Jordanii Hussein ujawnił, że o planach agresji Iraku na Kuwejt dowiedział się pod koniec lipca od prezydenta Iraku Husseina.

• Dziennik "The Washington Post" podał, powołując się na dobrze poinformowane źródła rządowe, że na kilka dni przed inwazją Iraku na Kuwejt prezydent Bush wysłał do prezydenta Husseina depechę, w której podkreślił, że USA chcą lepszych stosunków z Irakiem. Ta sama gazeta podała, że 25 lipca na żądanie Husseina doszło do spotkania w Bagdadzie pomiędzy nim a ambasadorem USA w Iraku April Glaspie, podczas którego Hussein poinformował, że na skutek nadprodukcji ropy naftowej przez Kuwejt i Zjednoczone Emiraty Arabskie Irak traci miliardy dol. Irak opublikował relację z tego spotkania, w której stwierdził, że pani Glaspie zapewniła, iż Stany Zjednoczone nie zajmują pozycji w sprawie sporu granicznego Iraku z Kuwejtem i pragną poprawienia stosunków z Irakiem. Prezydent Bush określił jako śmieszne oskarżenia wysuwane wobec rządu amerykańskiego, iż stanowisko USA mogło zachęcić Husseina do inwazji na Kuwejt.

• Irak wprowadził racjonowanie benzyny i olejów napędowych.

• Minister obrony USA Cheney powiedział, że jeżeli zajdzie potrzeba wojska amerykańskie mogą pozostać w Arabii Saudyjskiej przez lata.

• Władze irackie w Kuwejcie wydały nakaz zarejestrowania się wszystkich cudzoziemców. Cudzoziemcom, którzy nie zarejestrują się grozi kara śmierci.

• Amerykański minister obrony Cheney spotkał się w Moskwie z prezydentem Gorbaczowem i sowieckim ministrem obrony Jazowem. Na wspólnej konferencji prasowej ministrów Jazow powiedział, że

szybko pogarszająca się sytuacja ekonomiczna Iraku zmusi prezydenta Husseina do zrezygnowania z okupacji Kuwejtu. Zdaniem Jazowa Irak długo nie wytrzyma sankcji i dlatego użycie środków militarnych mija się z celem. Cheney podkreślił, że USA także mają nadzieję na skuteczność embarga, ale ponownie powtórzył, że Stany Zjednoczone nie wykluczają użycia siły militarnej w Zatoce Perskiej.

• Rząd Japonii przedstawił w parlamencie projekt ustawy pozwalającej - pierwszy raz od zakoczenia II wojny światowej - na wysłanie wojska japońskiego poza terytorium kraju. Japonia chce wysłać w rejon Zatoki wojskowy korpus pokojowy złożony głównie z lekarzy i personelu medycznego oraz techników. Parlament ma głosować nad ustawą w listopadzie. Takako Doi przywódca socjalistycznej opozycji zapowiedziała walkę o zablokowanie projektu jako sprzecznego z konstytucją.

• Policja w Berlinie przeprowadziła rewizję w budynku komitetu centralnego byłej wschodniemieckiej partii komunistycznej. Przez 6 godzin 150 policjantów poszukiwało dowodów mających potwierdzić pogłoskę, iż partia przed zjednoczeniem Niemiec przekazała nielegalnie do Związku Sowieckiego co najmniej 78 mln dol. Szef partii Gregor Gysi, a ostatnio także przywódca grupy żydowskiej w Berlinie podtrzymał stanowisko, iż partia przekazała do ZSSR 78 mln dol. jako zapłatę za naukę studentów NRD w ZSSR.

• W Czechosłowacji 30 górników poniosło śmierć na skutek eksplozji metanu w kopalni węgla kamiennego w Karwinie (w pobliżu polskiego Cieszyna). Kilkanaście górników zostało rannych, niektórzy ciężko.

• Po raz pierwszy w historii ZSSR ustąpił ze stanowiska na skutek demonstracji społecznych premier republiki. Premier Ukrainy W.Masol zrezygnował po tygodniu demonstracji ulicznych i strajków

głodowych odbytych w stolicy Ukrainy Kijowie oraz w wielu innych miejscowościach republiki m.in. we Lwowie. Demonstranci domagali się szybszego wprowadzenia gospodarki wolnorynkowej oraz pełnej niepodległości dla Ukrainy. Protestowali głównie studenci oraz uczniowie szkół średnich domagając się także prawa odmowy poboru do Armii Czerwonej. W kulminacyjnym momencie przez Kijów przemarszował 100-tysięczny pochód studentów i uczniów niosących niebiesko-żółte flagi narodowe Ukrainy. Do protestów dołączyło także wielu parlamentarzystów. Prezydent Ukrainy L.Krawczuk przyjął dymisję Masola, aby - jak wyjaśnił - zakończyć pogłębiający się kryzys i uratować życie głodujących studentów.

Witalij Masol

• Kwietsława Korzinkowa, minister kontroli Czechosłowacji oświadczyła, że "w sprawie majątku partii komunistycznej możliwe jest tylko jedno wyjście - konfiskata". Rzecznik rządu federalnego podał, że rząd przygotował już projekt odpowiedniej ustawy konstytucyjnej.

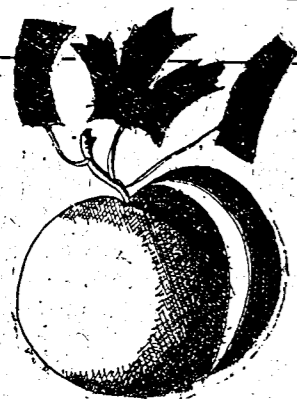
• Przewodniczący amerykańskiego związku zawodowego AFL-CIO Lane Kirkland wezwał do ostrożności we wprowadzaniu wolnego rynku w Europie Środkowo-Wschodniej, gdyż "dżungla nieuregulowanego rynku może być tak sa-

mo zębna dla społeczeństwa obywatelskiego jak komunizm". Zdaniem Kirklanda nie ulega wątpliwości, że należy wprowadzić wolny rynek, ale musi być ustalona rozsądna granica pomiędzy gospodarką rynkową a elementami gospodarki państwowej.

• III Zjazd Frontu Ludowego Lotwy wybrał Romualda Razukasa nowym przewodniczącym i zatwierdził nowy program, który przewiduje m.in. wprowadzenie pełnej gospodarki wolnorynkowej, prawa prywatnej własności ziemi, utworzenie łotewskich sił samoobrony. Front przyjął rezolucję domagającą się delegalizacji sowieckiej partii komunistycznej i KGB oraz uznania tych organizacji za przestępcze.

• Z powodu nie wywłazywania się ZSSR z zakontraktowanych dostaw ropy naftowej rząd kubański wprowadził ostre racjonowanie benzyny i olejów napędowych. W Hawanie pojawiły się dorożki. Partia wezwała do używania rowerów. Zaapelowała także o co najmniej 100% zwiększenie w przyszłym roku: obecnej liczby 117 tys. wołów, aby mogły one zastąpić w pracach polowych traktory.

• W stolicy Korei Północnej Phenianie doszło do spotkania pomiędzy premierem Korei Południowej Kang Jung Hunem i premierem Korei Północnej Jon Hiong Mukem. Rozmawiano o pogodzeniu się i współpracy obydwu państw koreańskich, ale podobnie jak podczas pierwszego spotkania we wrześniu w Seulu nie osiągnięto żadnego konkretnego porozumienia. Premierzy oskarżyli się o wzajemne blokowanie inicjatyw mających doprowadzić do pojednania. Korea Południowa proponuje redukcję zbrojeń do równego poziomu, nawiązanie współpracy ekonomicznej, przywrócenie komunikacji. Korea Północna domaga się wspólnego miejsca dla obu Korei w ONZ, rezygnacji z amerykańsko-koreańskich ćwiczeń wojskowych oraz uwolnienia południowokoreańskich dysydentów aresztowanych za nielegalne podróże do Korei Północnej.

AMBASADA OPUSTOSZAŁA, ALE NADAL OTWARTA

Pięciu dyplomatów kanadyjskich, którzy od ponad dwóch miesięcy przebywali jako jedyni na terenie ambasady kanadyjskiej w Kuwejcie opuścili placówkę i przybyli do ambasady Kanady w Bagdadzie. Irackie władze okupacyjne w Kuwejcie odcięły dopływ wody i prądu do ambasady 24 sierpnia. Ambasada była otoczona przez żołnierzy irackich i nikt nie mógł z niej wyjść ani się do niej dostać. Minister spraw zagranicznych Clark powiedział, że pomimo tego, iż ambasada Kanady w Kuwejcie jest obecnie opustoszała oficjalnie jest placówką nadal otwartą. Clark określił poświęcenie się pięciu dyplomatów jako zgodne z najlepszymi tradycjami kanadyjskiej służby zagranicznej i podkreślił, że dyplomaci opuścili posterunek dopiero, gdy wyczerpały się w ambasadzie skromne racje żywności i wody i dalszy pobyt zagrażał ich życiu.

JEŹDZIMY TRZEŹWIEJSI CZY CZUJNIEJSI?

Canadian Centre for Justice Statistics podało, że w roku ubiegłym zostało oskarżonych o prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu 118 636 kierowców, co stanowi najmniejszą liczbę oskarżeń od roku 1974 kiedy dane te rozpoczęto gromadzić. W roku ubiegłym odnotowano o 2% mniej oskarżeń niż w roku 1988. Rok ubiegły był szóstym z rzędu rokiem, w którym wystąpiła mni-

ejsza liczba oskarżeń niż w roku poprzednim. Najwyższą liczbę oskarżeń odnotowano w roku 1981 - ponad 180 tys. W ubiegłym roku mniej oskarżeń o jazdę z alkoholem w krwi miało miejsce we wszystkich prowincjach z wyjątkiem Ontario, gdzie oskarżono - 37 969 osób - o 1% więcej niż w roku 1988. Ontario ma jednakże drugi najniższy wskaźnik osób oskarżonych - 396 na 100 tys. mieszkańców. Najniższy wskaźnik miał w roku ubiegłym Quebec - 352, najwyższy Saskatchewan - 736.

W roku ubiegłym odnotowano smutny rekord, 181 osób oskarżonych o jazdę z wyższym niż dozwolony limit alkoholu we krwi zostało razem oskarżonych o spowodowanie wypadku śmiertelnego. W roku ubiegłym 92% oskarżonych stanowili mężczyźni, 37% nietrzeźwych kierowców liczyło od 25 do 34 lat. John Bates założyciel i szef PRIDE (People to Reduce Impaired Driving Everywhere) powiedział, że jego zdaniem dane statystyczne zebrane przez Centrum są bez znaczenia, a nawet groźne, gdyż nie pokazują one, iż rzeczywiście mniej pijanych kierowców znajduje się na drogach, lecz wyłącznie, iż mniej zostaje złapanych. Wielu policjantów zgadza się z Batesem, iż dane oznaczają po prostu, iż policja nie łapie wszystkich kierowców prowadzących pojazdy po pijanemu.

KOMUNISTA: jeszcze poczekajmy, jeszcze się nie śpieszmy

Szef Komunistycznej Partii Kanady George Hewison twierdził, że obecny upadek komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej nie oznacza jeszcze porażki. Zdaniem 45-letniego Hewisona to co niektórzy ludzie określają jako powrót bądź wyścisko kapitalizmu pozostaje w pełnej zgodzie z komunistycznymi pryncypiami. Marks, Engels i Lenin nigdy nie powiedzieli, że nie jest możliwa socjalistyczna gospodarka wolnorynkowa. W przypadku Lenina czymś takim był NEP. Według Hewi-

sona istotą nie jest wolny rynek, lecz to kto go posiada. Kierownicza rola klasy robotniczej pozostaje niezmienną co widać na przykładzie Polski, gdzie robotniczy przywódca ma dużą szansę na fotel prezydencki. Skądinąd - zdaniem Hewisona - los komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej nie został jeszcze przesądzony. Walka trwa, a lata chaosu, które niewątpliwie wywoła wprowadzenie gospodarki wolnorynkowej mogą jeszcze zmienić nastroje społeczeństw w tym regionie. W walce o komunizm przegrano zaledwie kilka wstępnych bitew. Komunistyczna Partia Kanady liczy 5 tys. członków.

George Hewison

OD OCEANU DO OCEANU:

• Premier Quebecu Robert Bourassa powiedział w Quebec City, że nie jest za niepodległością Quebecu. Prowincja powinna zostać częścią Kanady, ale na podstawie nowej umowy federalnej. Bourassa podkreślił, że nie chce, aby Quebec miał swoje paszporty, gdyż nie podoba mu się idea przekształcenia prowincji w niezależne, suwerenne państwo północnoamerykańskie. Dodał, że uważa także, iż Quebec nie jest ekonomicznie przygotowany na niepodległość.

• Canadian National Exhibition w Toronto odwiedziło w tym roku zaledwie 1 700 tys. osób - najmniej od 50 lat. Szef CNE Eisen wyjaśnił rekordowo niską frekwencję złą po-

godą (na 20 dni wystawy padało w 12) i recesją. Pomimo rekordowo niskiej frekwencji CNE zarobiła 149 tys. dol. Rekord frekwencji odnotowano w 1978 roku kiedy CNE odwiedziło 3 593 tys. osób.

• Profesor Raynauld - ekonomista z Uniwersytetu Montrealskiego, były szef Kanadyjskiej Rady Ekonomicznej opracował raport, z którego wynika, że federalizm jest dla Quebecu korzystny ekonomicznie i finansowo. Według Raynaulda w przypadku secesji Quebecu nastąpi utrata lukratywnych dla Quebecu rynków zbytu w Kanadzie, oraz odpływ korporacji, inwestycji i ludzi.

• Sol Littman kanadyjski przedstawiciel Centrum Simona Wiesenthala podał, że przedstawił federalnemu ministerstwu sprawiedliwości listę 81 nazwisk osób podejrzanych o pomoc w prześladowaniach i eksterminacji Żydów na Litwie w czasie II wojny światowej i przybyłych następnie na stałe do Kanady. Peter Kremer szef Wydziału Przepływów Wojennych Ministerstwa Sprawiedliwości powiedział, że lista została przekazana RCMP do dokładnego sprawdzenia. Wyraził opinię, że jest jeszcze zbyt wcześnie, aby powiedzieć czy dojdzie do oskarżeń.

• Federalny minister energii Jake Epp powiedział w Ottawie, że Kanadyjczycy powinni oszczędnie używać benzyny i inne produkty pochodzenia naftowego. Oszczędność może być konieczna, aby uniknąć racjonowania tych produktów w zimie, gdyby kryzys w Zatoce Perskiej rozwinął się w wojnę, która zachwiałaby światowym rynkiem ropy naftowej.

• Sondaż Gallupa pokazał, że 17% Kanadyjczyków jest za zwiększeniem limitów imigracyjnych do Kanady, 46% opowiada się za utrzymaniem limitów obecnych, 32% chciałoby zmniejszyć imigrację, 5% nie ma zdania. W roku ubiegłym przybyło do Kanady około 170 tys. imigrantów.

• W Metropolii Toronto w ciągu tygodnia z okazji Święta Dziękczynienia zebrano do Banku Żywności

rekordową ilość 716 tys. kg jedzenia wartości 3,5 mln dol. Dyrektor Banku Żywności Gerard Kennedy powiedział, że Bank rozda żywność ubogim do końca tego roku, gdyż recesja powiększyła liczbę osób korzystających z banku. W styczniu tego roku z Banku korzystało 81 tys. osób, obecnie 100 tys.

• Ontaryjska Komisja Praw Człowieka ukarała grzywną w wysokości 3 000 dol. Roberta Willcocka za dyskryminację rasową. Willcock wystawił na sprzedaż swój domek letniskowy w Orilli. Zgodził się na jego sprzedaż, ale gdy potencjalna nabywczyni - biała kobieta przyszła podpisać dokumenty kupna-sprzedaży wraz z mężem Murzynem Willcock oświadczył, że się rozmyślił i dom nie jest już na sprzedaż. Podejrzewając, że coś jest nie w porządku kobieta wysłała swą matkę, której Willcock powiedział, że dla białych dom jest na sprzedaż i opowiedział jej jak niedawno spławił Murzyna, którego określił ponadto w negatywnych terminach rasowych.

• Sąd Najwyższy orzekł, że pracodawcy kanadyjscy mają obowiązek uwzględnienia religijnych przekonań pracowników. Jedynym przypadkiem, w którym pracodawcy mogą nie uwzględnić religijnych przekonań swych pracowników jest sytuacja, w której uwzględnienie spowodowałoby bardzo poważną dezorganizację pracy. Sąd orzekł, że zwolnienie z pracy przez kanadyjskie koleje państwowe - CN Rail Sikha za to, że nie chciał nosić zamiast turbanu helmu było niesłuszne.

• Federalny minister przemysłu Benoit Bouchard odrzucił propozycję szefa związków zawodowych Canadian Auto Workers Boba White'a odkupienia od amerykańskiej firmy Boeing zakładów lotniczych de Havillanda w Toronto. White chce ochronić 5600 stanowisk pracy w kanadyjskim przemyśle lotniczym. Rząd federalny sprzedał de Havillanda firmie Boeing Co. of Seattle w 1986 roku za 155 mln dol. Jednakże w lutym br. rząd zgodził się zapłacić Boeingowi 161 mln dol., aby zakończyć sprawę sądową, którą Bo-

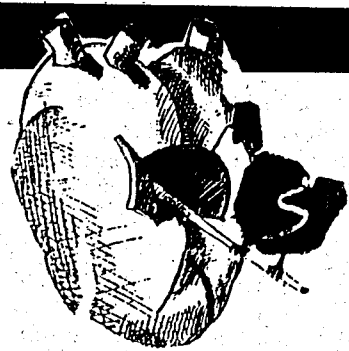
ing wytoczył, utrzymując, iż w 1986 roku kupując de Havillanda został wprowadzony w błąd co do jego wartości i produkcyjnych możliwości - w rzeczywistości o wiele niższych niż przedstawił to rząd kanadyjski. Od sierpnia br. Boeing prowadził rozmowy z firmami lotniczymi we Francji i Włoszech na temat sprzedaży de Havillanda

• Inflacja we wrześniu wyniosła 4.2%.

• Były gubernator Kanady Jeanne Sauve występując w Paryżu z okazji 40-lecia Towarzystwa Francusko-Kanadyjskiego powiedziała, iż Kanadzie brakuje przywódcy z prawdziwego zdarzenia, który ma jasną ideę czym jest Kanada i potrafi do niej przekonać naród. W rezultacie narastają podziały między grupami językowymi, zagrażające przyszłości Kanady. Uratować przyszłość kraju może pokój pomiędzy Kanadą angielską i Kanadą francuską, gdyż symbioza obydwu kultur jest podstawą naszego kraju. Sauve podkreśliła także, że Quebec niewłaściwie zidentyfikował swego wroga. Nie jest nim Kanada angielska, lecz Stany Zjednoczone i amerykańszczenie naszej kultury.

• Przywódca Liberalów Jean Chretien powiedział w Halifaxie, na spotkaniu z liberałami Nowej Szkocji, że w przypadku zdobycia przez Partię Liberalną władzy rząd liberalny unieważnił federalny podatek od dóbr i usług - GST.

• Władze Północno-Zachodniego Terytorium zawarły z Eskimosami ze środkowej i wschodniej Arktyki umowę o utworzeniu do 1997 roku trzeciego terytorium - Nunavut. Byłoby to terytorium zarządzane przez wybrany przez Eskimosów rząd. Umowa o utworzeniu terytorium Nunavut pozostaje w zgodzie z federalną umową zawartą w Ottawie przez rząd z Eskimosami w kwietniu br. mówiącą o przyznaniu Eskimosom ich pierwotnych terytoriów. Terytorium Nunavut obejmie obszar 225 tys. km². W środkowej i wschodniej Arktyce mieszka około 17 tys. Eskimosów.

POLITYKA

Premier u grobu księdza Jerzego.

Tylko ten może zwyciężać zło, kto sam się kieruje dobrem - słowa wypowiedziane przez księdza Jerzego Popiełuszkę 19 października 1984 r. - w ostatnim dniu, kiedy mógł się zwrócić do wiernych - zostały przypomniane u jego grobu 19 października 1990 r.

W 6 rocznicę uprowadzenia i śmierci kapłana i patrona "Solidarności", na jego grobie wiązanek kwiatów złożył premier RP, kandydat na urząd prezydenta RP, Tadeusz Mazowiecki. Spotkał się też z rodzicami księdza Jerzego.

Premiera powitał obecny proboszcz parafii św. Stanisława Kostki na Żoliborzu, ksiądz prałat Stefan Grała. Tadeusz Mazowiecki dokonał wpisu do pamiątkowej księgi parafii. Jego podpis znalazł się też pod prośbą o wszczęcie procesu beatyfikacyjnego kapłana-męczennika. Premier uścił dłońe nowo zaprzysiężonym druhom ze Związku Harcerzy Rzeczypospolitej, reprezentujących szczecińską drużynę, która obrała sobie księdza Jerzego za patrona.

Zapytany jak dzisiaj rozumieć słowa księdza Jerzego "Zło dobrem zwyciężaj" T. Mazowiecki powiedział: - Myślę, że są to zawsze jednoznaczne słowa, zło zwyciężać dobrem, a nie nienawiścią i odpowiadaniem złem za zło.

Ksiądz Jankowski u morderców Popiełuszki.

Ksiądz prałat Henryk Jankowski, proboszcz parafii św. Brygidy w

Gdańsku, odwiedził Adama Pietruszkę i Grzegorz Płotrowskiego. Ksiądz H. Jankowski powiedział, że nosił się z takim zamiarem już od kilku miesięcy, lecz uczynił to w rocznicę śmierci księdza J. Popiełuszki. Przyjechał do więzienia z potrzeby serca, w imieniu także ofiary, między innymi po to, by życzyć skazanym szybkiego powrotu do normalności. Rozmowy w cztery oczy trwały po kilka godzin.

Lawa oskarżonych była za krótka.

"Lawa oskarżonych w procesie o zabójstwo księdza Popiełuszki była zbyt krótka. Jakkolwiek daleko jest jeszcze do końca śledztwa, to wierzę, że zasiądą na niej inni, niezależnie od tego, kim byli - powiedział zastępca prokuratora generalnego Aleksander Herzig.

Czy ograniczy się do dwóch areztowanych 8 października genera-

łów - Władysława Ciastonla, byłego wiceministra spraw wewnętrznych i Zenona Platka, byłego dyrektora departamentu IV - nie umiem jeszcze w tej chwili powiedzieć. Sprawa musi być do końca wyjaśniona.

Zwróciłem się do ministra spraw wewnętrznych o zwolnienie z zachowania tajemnicy służbowej byłych i obecnych pracowników resortu spraw wewnętrznych, którzy będą jeszcze przesłuchiwan.

Nie będzie referendum.

Sejm nie przyjął uchwały w sprawie referendum 25 listopada, proponowanego przez klub poselski SD, popartego przez PKLD i PSL. Za było wprowadzić 161 posłów, przeciw 118, a 6 wstrzymało się od głosu, ale zgoda na referendum wymaga 2/3 głosów. Przeciw referendum wypowiedział się, jak rzadko jednomyślnie, OKP. Bronisław Geremek uznał, że pomyśl z referendum przeprowa-

dzonym razem z wyborami prezydenckimi zmierza do odebrania wyborcom "znaczenia, jakie powinny one mieć w życiu narodu".

Komisja konstytucyjna proponowała, aby pytać wyborców o to, kto uchwali nową konstytucję, czy zachować Senat i w jakiej postaci oraz kiedy mają się odbyć wybory parlamentarne: na jesieni tego roku, na wiosnę przyszłego, czy też Sejm ma dotrzeć do końca kadencji. Część posłów chciała, aby pytać także o senacki projekt o ochronę dziecka poczętego. Jeszcze przed odrzuceniem projektu całej uchwały o referendum Sejm odrzucił pytanie o aborcję. Przeważył pogląd, że kwestii moralnych nie rozstrzyga się głosowaniem.

Do Niemiec bez wiz.

MSZ podało, że Niemcy potwierdziły kanałami dyplomatycznymi zamiar zniesienia wiz dla Polaków przed końcem roku. Decyzja weszłaby w życie najprawdopodobniej 1 stycznia 1991 r., naturalnie wraz z analogiczną decyzją strony polskiej. Decyzja rządu niemieckiego jest jednak wstępna i będzie zapewne musiała zostać oficjalnie potwierdzona przez nowy gabinet po ogólnoniemieckich wyborach 2 grudnia br.

Wyjazd do Niemiec.

Do Niemiec udała się delegacja Rady Naczelnej Stowarzyszeń Ludności Pochodzenia Niemieckiego z jej prezesem Dietmarem A. Brehmerem; delegacja zamierza przedłożyć szereg propozycji m.in. H. Kohlowi i H.-D. Genscherowi w tym prośbę o zniesienie w najbliższym czasie wiz dla obywateli polskich ubiegających się o wyjazdy turystyczne lub w celu odwiedzenia swoich rodzin i najbliższych.

Granica otwarta na Wszystkich Świętych.

Czechosłowackie Ministerstwo Spraw Zagranicznych poinformowało, że z okazji Wszystkich Świętych obywatele polscy mogą odwiedzać groby swych krewnych w Czechosłowacji bez konieczności posiadania

zaproszeń. W dniach 1-3 listopada będą mogli przebywać w CSRF przez jeden dzień kalendaryzowy. Na granicy nie będą wymagane żadne zaświadczenia, a jedynie ważny paszport. W tym samym okresie czechosłowackie służby graniczne nie będą wymagały okazania polskich zaproszeń od swych obywateli, udających się na groby do naszego kraju.

Przygraniczna manifestacja w Słubicach.

Okolo 200 osób wzięło udział w manifestacji zorganizowanej przez KPN w rejonie przejścia granicznego w Słubicach. Demonstrowano pod hasłem "Żądamy zniesienia muru na Odrze i Nysie". Równocześnie po stronie niemieckiej grupa młodych obywateli niemieckich manifestowała - pod hasłem "Żądamy wolnej granicy na Odrze i Nysie".

Kto kogo w Szeginiach?

Po doniesieniach polskiej prasy o pobiciu przez sowieckich celników polskich turystów na przejściu granicznym w Szeginiach (koło Przemysła) własną wersję wydarzeń przedstawiła druga strona.

18 bm. podczas konferencji prasowej w konsulacie generalnym ZSSR w Krakowie poinformowano dziennikarzy, że 7 bm. w efekcie incydentów, jakie wywołali - w sporej części pijani - pasażerowie 40 polskich autokarów blokujących tego dnia przejście graniczne po stronie sowieckiej w godzinach od 12.00 do 17.00 porządek na granicy przywrócono przy pomocy 16-osobowej grupy specjalnych oddziałów milicji ze Lwowa. Strona sowiecka zaprzecza, jakoby sowieckie siły porządkowe użyły w tym celu gazów łzawiących i psów, którymi szczerzo ludzi. Prawdą jest natomiast - stwierdzono - że polsko-sowiecką granicę patrolowali w tym czasie pogranicznicy sowieccy z psami, a gazy, jak również puste butelki, wykorzystywane były przez zachowujących się agresywnie polskich turystów. Jak wynika z informacji konsulatu, podczas dokonanej tego dnia odprawy

celnej pierwszego z autobusów, którym jechało 26 głównych uczestników utarczek z sowieckimi celnikami, wracających po dwudniowym pobycie w ZSSR, w większości mieszkańców Tarnobrzegu, znaleziono m.in. 3 pojemniki z gazem, 6 innych gazowych naboł oraz - schowane pod deską rozdzielczą w autobusie - 2 pistolety gazowe z 24 sztukami amunicji. Polacy chcieli przewieźć przez granicę 5 telewizorów, 723 butelki wódki i 2 muszle klozetowe.

Konsul generalny ZSSR w Krakowie wyraził nadzieję, że otwarcie 4 nowych przejść granicznych, na mocy wspólnych polsko-sowieckich porozumień, zmniejszy kolejkę na granicy oraz emocje granicznych odpraw.

Po zajściach na przejściu granicznym w Szeginiach 7 bm. dyrektor departamentu konsularnego i wychodźstwa Krzysztof Szumski przekazał protest na ręce konsula generalnego ZSSR w Warszawie. Sprawa wydarzeń na tym przejściu od 16 bm. jest w MSZ przedmiotem szczególnych badań.

"Sztandar Młodych" Sztandarem KPN.

Redaktorem naczelnym "Sztandaru Młodych" został mianowany Krzysztof Król, członek Rady Politycznej Konfederacji Polski Niepodległej.

Dziennikarze ze "Sztandaru Młodych", "Gazety Bankowej", "Gazety Samorządowej" i "Zarządzania" w liście skierowanym do premiera Mazowieckiego protestują przeciwko "próbom bezprawnego zawłaszczenia majątku i tytułów byłej RSW przez partie i ruchy polityczne".

Decyzję zmiany na stanowisku redaktora naczelnego "Sztandaru Młodych" redaktorzy z tego pisma traktują jako "oddanie tego tytułu do dyspozycji konkretnego ugrupowania politycznego".

Czwartkowy "Sztandar Młodych" odkrywając "kulisy zdrady", czyli mianowania Krzysztofa Króla z KPN naczelnym redaktorem, twierdzi, że

jest to część układu między Tadeuszem Mazowieckim a Leszkiem Moczulskim. Naczelny "Sztandaru" nazwał go "minimagdalenką". Kontrakt jakoby przewiduje - pisze "Sztandar" - że KPN w osobie Króla dostaje gazetę i tekę ministra obrony narodowej w nowym rządzie przy prezydencie Tadeuszu Mazowieckim, a w zamian Moczulski poprze kandydaturę Mazowieckiego w drugiej turze.

"Zdecydowanie dementuję, jakoby Tadeusz Mazowiecki zawarł jakikolwiek układ z Leszkiem Moczulskim czy KPN" - powiedział rzecznik sztabu wyborczego premiera Adam Szostkiewicz. - "Nie mam nic więcej do powiedzenia".

"Nie potwierdzamy tej informacji nie dlatego, że z reguły się dementuje takie rzeczy, ale dlatego, że jest to po prostu nieprawda. Lecz i tak nikt nam nie uwierzy" - stwierdził Henryk Kozakiewicz, dyrektor biura Rady Politycznej KPN.

Wałęsa o Noblu dla Gorbaczowa.

Lech Wałęsa zapytany przez dziennikarza PAP, jak ocenia przyznanie tegorocznej Pokojowej Nagrody Nobla Michailowi Gorbaczowowi, powiedział: "Inaczej, jak wszyscy inni, co gratulują, dziękują. A ja powiem tak: należało się panu Gorbaczowowi za to, że uczestniczył. Porządnie uczestniczył w tej grze, ale ta gra nie jest skończona. Jeszcze nie wiadomo, co będzie, nie wiadomo, jak ocenią tę grę. Natomiast samo uczestnictwo było dobre. Z dzisiejszego punktu widzenia trzeba powiedzieć, że dobrze oceniono dobre uczestnictwo, ale to tylko uczestnictwo, a nie jakiegokolwiek rozstrzygnięcia".

Co sobie powiedzieli w cztery oczy?

W kilka tygodni po rozmowie w cztery oczy Mazowieckiego z Wałęsą dowiadujemy się, czego dotyczyła. Powodem ujawnienia jej treści stała się wypowiedź Lecha Wałęsy, którą nadały "Wiadomości TV" w relacji z wiecu w Nowej Hucie. Lech Wałęsa

powiedział tam, że premier Mazowiecki odrzucił propozycję współpracy w przypadku objęcia prezydentury przez Lecha Wałęsę, mówiąc: "Wyrosłem tak daleko, że chcę być prezydentem".

W związku z tą wypowiedzią wydał oświadczenie szef sztabu wyborczego Tadeusza Mazowieckiego - Henryk Woźniakowski. "Premier Tadeusz Mazowiecki upoważnił mnie do stwierdzenia - czytamy w oświadczeniu - że przypisywane mu słowa nie zostały przez niego nigdy wypowiedziane. Ostatnie spotkanie

"w cztery oczy" między premierem a przewodniczącym Lechem Wałęsą odbyło się 31 sierpnia br. w rezydencji biskupa gdańskiego. Premier zaproponował wówczas wspólne wysunięcie innego kandydata, który zapewniłby współdziałanie dla dobra Polski wszystkich sił wyrosłych z "Solidarności" i zaoszczędziłby głębokiego podziału w społeczeństwie. Lech Wałęsa tę propozycję bez dyskusji odrzucił".

Rewizja nadzwyczajna.

Minister sprawiedliwości skierował do Izby Wojskowej Sądu Najwyższego rewizję nadzwyczajną w sprawie Marii Hulewicz, Wincentego Bryli, Pawła Śludaka, Witolda Kulerskiego i Mieczysława Dąbrowskiego - wybitnych działaczy mikolajczykowskiego PSL.

Minister wnosząc o zmianę wyroków i uniewinnienie oskarżonych stwierdził, iż postawione im zarzuty były bezpodstawne. Za zbrodnie uznano wówczas legalną działalność w legalnej partii chłopskiej.

Śledztwo w sprawie Grudnia '70.

Prokuratura Marynarki Wojennej w Gdyni wszczęła śledztwo w sprawie wydarzeń grudniowych 1970 r. w Trójmieście.

Komu przywileje, komu?

Pracownicy MON, MSW i PKP będą otrzymywać bezpłatne leki według takich samych zasad jak renciści i

emeryci - zdecydowali szefowie tych resortów. Oznacza to, że pracownicy tych służb będą mieli prawo do bezpłatnych leków recepturowych, gotowych i środków opatrunkowych pod warunkiem, że są one objęte urzędowym spisem leków.

MLYN WYBORCZY

Mazowiecki drugą klasą do Poznania.

Pierwszym zarejestrowanym kandydatem do Belwederu stał się Tadeusz Mazowiecki. Państwowa Komisja Wyborcza policzyła 101 tys. podpisów i uznała, że dalej liczyć podpisów nie trzeba. Komitet Wyborczy Mazowieckiego podał, że dostarczono do PKW 140 tys. podpisów.

Mazowiecki w ramach kampanii prezydenckiej był w Poznaniu. Przyjechał do Poznania pociągiem. Wyszło taniej. Drugą klasą, a więc i bardziej demokratycznie (z konieczności - w pierwszej nie było już ponoć miejsca). W kawalkadzie samochodów, udostępnionych przez największych poznańskich biznesmenów, Tadeusz Mazowiecki - bo o nim mowa - odjechał z dworca do auli Uniwersytetu Poznańskiego, aby dać odpór szydercom i niedowiarkom, którzy ruch Wielkopolan na rzecz samorządności i daleko posuniętej autonomii traktują jako przejaw ich separatyzmu, a nawet chęci oderwania się od Rzeczypospolitej.

Jestem w Poznaniu - premier zdawał się mówić swoją obecnością na zjeździe założycielskim Unii Wielkopolan - popieram bowiem regionalne wzorce gospodarności, przedsiębiorczości i odpowiedzialności za rodzinę, region, za Ojczyznę. Silne państwo stoi mocnymi regionami.

Na pytanie, czy pozostanie premierem, jeśli Wałęsa wygra i zaproponuje mu to stanowisko powiedział, że nie można się spodziewać, by szef rządu tak krytykowanego w czasie kampanii wyborczej mógł tak uczynić. Zrezygnuje Pan? - spytał Reuter. - Mam nadzieję, że nie znajdę się w tej sytuacji - odrzekł pre-

mier. Jestem za przyspieszeniem, wyjaśnił - ale bezpiecznym, bo jeśli z nadmiaru prędkości wóz się przewróci, to dojedziemy do celu później.

Wałęsa w Krakowie i na Śląsku.

Wałęsa odwiedził Kraków. Spotkał się m.in. z pracownikami huty im. Sendzimir, mieszkańcami Krakowa, krakowską "Solidarnością", kardynałem Macharskim i studentami Krakowa. W Sukiennicach spotkał się z krakowską inteligencją. (Obok Federacja Anarchistyczna zorganizowała wiec pod hasłem: "Dość wyborczej farsy made in Wałęsa i Mazowiecki").

Udał się na miejsce, w którym przed 8 laty zastrzelony został B. Włosik. Powiedział jego rodzicom, że bogactwem Polski nie są pieniądze, lecz przelana krew. Wałęsa zdążył też na uroczyste posiedzenie Rady Miasta, na którym nadano mu "honorowe obywatelstwo tego królewskiego grodu".

Na Śląsku spotkał się z górnikami (masówka w cechowni kopalni "Zofiówka", dawny "Manifest Lipcowy", w której przed 10 laty podpisano porozumienia jastrzębskie).

Na co liczy kandydat lewicy (m.in. byłej PZPR) Cimoszewicz. Głosowanie na niego zadeklarował Jerzy Urban.

- Co panu zrobili polscy Żydzi - powiedział ktoś z sali. Lech Wałęsa odparł, iż ma "polskie papiery do prapradziadów". Szowinizm, nacjonalizm i antysemityzm przypisał nieklarowności systemu, który zamazuje różnice i nie pozwala dostrzec, kto jest kto. Stwierdził również, że jego "kreska" nie będzie tak gruba jak kreska premiera Mazowieckiego - każdy, kto nieuczciwie wzbogacił się na Polsce, będzie musiał ponieść karę. Nie oznacza to jednak, że będzie stosowana odpowiedzialność zbiorowa.

W siedzibie Zarządu Regionu Wałęsa spotkał się z liderami śląskiej "Solidarności", "żeby porozmawiać jak działacz z działaczami". Powiedział m.in., że kiedy zostanie prezydentem, przewiduje jedynie niewielkie zmiany w rządzie - do zmian większych dojdzie po wolnych wyborach. Dodał, że jeśli premier Mazowiecki by przyszedł do niego i powiedział: "panie Lechu pomyliłem się, daruj pan", to pewnie by mu darował. Przewodniczący "Solidarności" oznajmił działaczom związkowym, że nie będzie prezydentem opozycyjnym w stosunku do ich organizacji. Wałęsa chciałby zostać "bezkonfliktowym prezydentem wszystkich Polaków".

W katowickim "Spodku" spotkał się z mieszkańcami (przyszło ok. 3 tys.). Przewodniczący po raz kolejny wyłożył istotę swojej koncepcji gospodarczej wykluczającej odgórne zamykanie dużych zakładów, a preferującej małą prywatyzację. "Na Zachodzie każdy trzydziestolatek pracuje na swoim. Chcę, żeby co drugi z was robił małe biznesy".

- Musicie zacząć robić interesy - agitował - tak jak robi się to na całym świecie. Ja to widziałem z bliska. Facet kupuje dwie ciężarówki, zatrudnia Murzyna i Polaka, no i już jest firma, już jest biznes.

(Kto ma u nas robić za Murzyna, tego szef "S" nie sprezyował).

Zdaniem Wałęsy, taka koncepcja gospodarcza spowodowała, iż musiał zrezygnować z doradztwa humanistów. Sytuacja Polski wymaga w jego przekonaniu prefero-

wania myśli technicznej i inżynierskiej. Jeszcze raz powiedział, że ma zamiar uczynić Adama Michnika spikerem radiowym! "Udowodniłem wam, że on się do tego nadaje".

Wałęsa proponuje debatę w tv.

Lech Wałęsa jest gotów do debaty telewizyjnej z Tadeuszem Mazowieckim jeszcze przed pierwszą turą - poinformował szef jego sztabu wyborczego, Jacek Merkel.

Mazowiecki stwierdził, że chętnie weźmie w niej udział, uważa jednak, że powinny się odbyć dwie publiczne dyskusje: o polityce zagranicznej i wewnętrznej (w tym gospodarczej) państwa.

Wałęsę śmieszą pytania o program, liczy na Literacką Nagrodę Nobla.

Wałęsa powiedział w Gdańsku dziennikarzom, iż śmieszą go "pytania o program". Programy możliwe są tam, gdzie istnieją już sprawdzone, dobrze funkcjonujące systemy. Program będzie tworzony w biegu. W Poznaniu zostały zaprezentowane jego główne wątki zagraniczne. Inteligenckie - pojawią się w Krakowie, ekologiczne podczas wiecu w Katowicach. A rolnicze - jeszcze nie wiadomo gdzie.

Lech Wałęsa liczy na Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. Pomoc mu powinna w tym, pisana obecnie, książka, w której ujawni wiele zakulisowych wydarzeń politycznych w ostatnich latach.

2 godziny w tv i 4 w radio.

Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła uchwałę określającą zasady równego i bezpłatnego dostępu zarejestrowanych kandydatów na prezydenta do państwowego radia i telewizji. Określa ona, że łączny czas antenowy przeznaczony dla wszystkich kandydatów (a więc zarejestrowanych kandydatów) wynosi 15 godzin w dwóch ogólnopolskich programach telewizyjnych i 30 godzin w czterech ogólnopolskich programach radiowych. Czas antenowy

przeznaczony dla każdego z kandydatów nie może przekroczyć 2 godzin w telewizji i 4 godzin w radiu. Ustalenia dotyczą okresu od południa 26 października, czyli 12 godzin po ogłoszeniu pełnej listy zarejestrowanych kandydatów aż do piątku 23 listopada w południe (36 godzin przed dniem wyborów).

W przypadku ponownego głosowania dla każdego z kandydatów przeznaczony jest po jednej godzinie w programach telewizyjnych i po 1,5 godziny w programach radiowych. Do czasu antenowego wlicza się czas przewidziany na ewentualne sprostowania i odpowiedzi w ramach kampanii wyborczej. Audycje wyborcze emitowane będą w specjalnych blokach, a kolejność nadawania audycji poszczególnych kandydatów będzie się ustalać w drodze losowania.

Komisja nie rozstrzygnęła w uchwale kwestii emitowania programów związanych z kampanią wyborczą poszczególnych kandydatów w programach informacyjnych i publicystycznych. Wystosowano jedynie apel do kierownictwa Radiokomitetu o kierowanie się w okresie kampanii wyborczej zasadami dobrej wiary oraz przestrzegania jednakość i równego prezentowania kandydatów.

PSL "S" i SD bez kandydatów.

Prezes tymczasowych władz naczelnych PSL "Solidarność" wicemarszałek Senatu Józef Śliż oświadczył, że stronnictwo nie wystawi własnego kandydata w nadchodzących wyborach prezydenckich. Stanowisko popierające któregoś z kandydatów PSL "S" przyjmie na najbliższym ogólnopolskim zebraniu przedstawicieli swoich terenowych organizacji.

"SD nie musi się samo lansować poprzez wysuwanie własnego kandydata w wyborach prezydenckich, ponieważ nie jesteśmy nową siłą polityczną - powiedział przewodniczący CK SD Aleksander Mackiewicz.

- Nie wykluczamy, że udzielimy poparcia jednemu z głównych kandydatów. Nasze poparcie zależeć będzie

od rezultatów konfrontacji naszego programu politycznego z programami prezydenckimi Wałęsy i Mazowieckiego. Na początku listopada planujemy odbycie spotkań z obydwoma kandydatami".

Apel o consensus '80

Krajowa Komisja Porozumiewawcza NSZZ "Solidarność" - 80" zaapelowała do trzech kandydatów na prezydenta proponowanych przez partie niepodległościowe: Leszka Moczulskiego, Władysława Siły-Nowickiego i Kornela Morawieckiego, aby doprowadzili do consensusu politycznego i wysunięcia wspólnego kandydata.

Mazowiecki przed Wałęsą.

Ośrodek Badania Opinii publicznej przy PRITV przeprowadził w ostatnich dniach sondaż zachowań wyborczych. Wynika z niego, że spośród tych, którzy zamierzają wziąć udział w wyborach prezydenckich, 29 procent odda swój głos na Tadeusza Mazowieckiego, 24 procent na Lecha Wałęsę, 5 procent na innego kandydata, a 42 procent nie ma jeszcze wyrobionego zdania, na kogo będzie głosować.

Wedle tego samego sondażu w wyborach 25 listopada weźmie udział 60 procent uprawnionych.

TYGODNIK GDAŃSKI

Krawczyk przewodniczącym komitetu Bartoszcze.

Doc. Rafał Krawczyk, współautor części ekonomicznej programu politycznego i społeczno-gospodarczego PSL, został przewodniczącym Komitetu Wyborczego Romana Bartoszcze, prezesa stronnictwa, kandydującego na urząd prezydenta RP. W skład liczącego około 100 osób komitetu wchodzi m.in. nestorzy ruchu ludowego - gen. Franciszek Kamiński, Hanna Chorażyna, Tadeusz Nowak, a także prezes Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Anatol Adamski, skarbnik PSL na wychodźstwie Janusz Zwoliński, prof. Ryszard Józef Szaflik, prof. Antoni Podraza, prof. Andrzej Wojtas.

Nastroje społeczne w październiku.

Badanie opinii publicznej zostało przeprowadzone przez OBOP w dniach 8 i 9 października. Oto jak przedstawiają się wyniki - w porównaniu ze styczniem tego roku.

Zaufanie do Wałęsy deklarowało w styczniu 72 proc. badanych, w październiku - 47 proc.; do "Solidarności" 75 i 60 proc.; Senatu - 75 i 51 proc.; Sejmu - 78 i 56; komitetów obywatelskich - 42 i 28; Michnika - 55 i 48; Mazowieckiego - 85 i 63; Kościół - 88 i 78 proc.; J.Kaczyńskiego - 12 i 11; Jaruzelskiego - 32 i 29; OPZZ - 32 i 24; Miodowicza - 12 i 16.

Sowieci nie będą przeszkadzać?

Na konferencji prasowej rzecznik rządu Małgorzata Niezabitowska przedstawiła szczegóły rozmów min. Skubiszewskiego w Moskwie. Ustalono m.in., że w listopadzie rozpoczną się rozmowy w sprawie wycofania wojsk sowieckich z Polski oraz że polscy badacze nie będą mieli przeszkód w dostępie do sowieckich archiwów.

Związek Sowiecki zobowiązał się przyspieszyć otwarcie przejść gra-

KULTURA

Amerikanin najlepszy.

12 Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Chopina wygrał Amerykanin Kevin Kenner. Jury pod przewodnictwem prof. Jana Ekierta uhonorowało Kennera drugą nagrodą (pierwszej nie przyznało). Trzecią nagrodę zdobyła Yukio Yokoyama (Japonia), a dwie czwarte Corrado Rollero (Włochy) i Margarita Szewczenko (ZSSR). Obok wymienionych laureatów w przesłuchaniach finałowych wystąpiło jeszcze 3 pianistów: Anna Malikowa (ZSSR), Caroline Sageman (Francja) i Takako Takahashi (Japonia). Ostatni z Polaków odpadł w III etapie konkursu. W tegorocznym Konkursie Chopińskim wzięło udział 140 pianistów z 32 państw.

GOSPODARKA

Pierwsza umowa z Japończykami.

Podpisanie umowy z Ministerstwem Przemysłu, precyzującej zakres prac w zakresie odstarczania spalin Elektrowni Kozienice, zakończył się 19-dniowy pobyt w Polsce delegacji Japońskiej Agencji ds. Współpracy Międzynarodowej (JICA). W jej składzie byli również przedstawiciele japońskich ministerstw - handlu zagranicznego, przemysłu i spraw zagranicznych oraz największego w świecie przedsiębiorstwa energetycznego - Tokyo Electric Power Services CO Ltd.

Podpisana umowa stanowi pierwszy, konkretny przykład wspólnej realizacji problemów, które zostały przedstawione Japonii przez premiera Mazowieckiego podczas styczniowej wizyty w Polsce premiera Kalfu. W ramach zadeklarowanych wówczas środków na pomoc techniczną, Japonia sfinansuje opracowanie przez swoich specjalistów studium na temat możliwości zaadaptowania jednej z japońskich technologii odstarczania spalin w Elektrowni Kozienice.

nicznych w Kuźnicy i Dorohusku oraz przeprowadzić śledztwo w sprawie ostatnich zająć na granicy (pobicia polskich turystów). ZSSR wyraził gotowość rezygnacji z wymogu posiadania przez Polaków zaproszeń. Prowadzono rozmowy w sprawie ekshumacji zwłok oficerów polskich pod Charkowem. Strona sowiecka poinformowała, że całością sprawy katyńskiej zajmie się teraz Naczelna Prokuratura Wojskowa. Delegacja prokuratorów polskich uda się w tej sprawie do ZSSR 15 listopada.

Urban grozi... Wałęsie.

Lech Wałęsa przyznał się, że zgodnie ze swoim życzeniem wyrażonym dwa tygodnie temu na konferencji prasowej, otrzymał od Jerzego Urbana autorski egzemplarz "Alfabetu". J.Urban wpisał przewodniczącemu następującą dedykację: "Panie Lechu, jeśli nie zaprzestanie pan mówić, że ja dołożyłem komunistom, to ja pana publicznie poprę..."

Natomiast podczas spotkania na Uniwersytecie Warszawskim z okazji wydania "Alfabetu" Urban powiedział, że Wałęsa "to będzie wielkie nieszczeście dla Polski. Większe byłoby jednakże gdyby został szefem opozycji".

Polka aresztowana w Katmandu.

Obywatelka polska, Małgorzata Wandys, została aresztowana przez nepalską policję pod zarzutem próby przemytu do Nepalu 2,76 kg złota. Jak podała nepalska rozgłośnia radiowa, powołując się na władze celne międzynarodowego lotniska Tribhuvan w Katmandu, sproszkowane złoto znaleziono w 9 należących do Polki walizkach. Złoto przekazano mennicy państwowej przy nepalskim banku narodowym celem przeprowadzenia ekspertyzy. Według nepalskiego radia, Polka przybyła do Katmandu 11 października samolotem z Tajlandii.

DZIURA W JAKIMŚ TAM OZONIE

W zapomnianej dziś już niemal przez wszystkich książce "Mój kraj i świat" pisał Andrej Sacharow m.in. i o tym, że Sowiety winny, zamiast rozbudowywać wielki przemysł samochodowy i wprowadzać na gwałt motoryzację w swoim kraju, zając się raczej budową sieci komunikacji masowej nowego typu. Zacołanie cywilizacyjne swego kraju traktował więc ten wielki uczyony i działacz społeczny jako swego rodzaju atut. Nawoływał do niepowtarzania błędów Zachodu w tych dziedzinach, gdzie to jest jeszcze możliwe - motoryzacja zaś jest tu tylko jednym z przykładów.

Piszę o tym wszystkim dlatego, że rozbudowujący się na świecie i na szczęście także w dawnych krajach komunistycznych ruch ekologiczny wciąż jeszcze przez większość społeczeństw nie jest traktowany z należytą powagą, szczególnie w Polsce. Zapewne - w krajach Wschodniej Europy jest wiele innych ważnych problemów do rozwiązania, zaś poczucie opóźnienia cywilizacyjnego w stosunku do Zachodu każe wielu ludziom traktować nawoływanie do pewnych ograniczeń (na Zachodzie apele te są coraz bardziej oczywiste) jako rodzaj niegroźnej fiksj. Wszystkie ruchy "zielonych" traktowane są wciąż z pewną podejrzliwością, a w najlepszym wypadku pobłażliwością. Lekcja Czarnobyla niewiele ludzi nauczyła - już bardziej widoczne są jej efekty na Ukrainie, której ludność, bezpośrednio dotknięta niedawną katastrofą, coraz ostrzej domaga się zaprzestania rozbudowy sieci elektrowni atomowych. Kraj ten niebawem z eksportera energii elektrycznej przekształci się najprawdopodobniej w importera.

W Polsce, niestety, wszystko to traktowane jest ciągle w sposób co najmniej nieodpowiedzialny. Nie tylko zresztą w naszym kraju. Opóźnione cywilizacyjnie społeczeństwa

skupiają się przede wszystkim na hasle "mieć" nie zdając sobie sprawy z faktu, że jego realizacja coraz wyraźniej zagraża ludzkiemu "być". Niewielu ludzi - także i poza tym obszarem - zdaje sobie sprawę z tego, że ekologia stała się już dzisiaj kluczem do przyszłości. Zajęci aktualnymi konfliktami, zaniepokojeni obecnie konfliktem na Bliskim Wschodzie często tracimy z oczu problemy, które nie są tak bardzo na co dzień widoczne.

Kilka dni temu w polskim radio słuchałem wywiadu z jednym z naszych rodaków, który po dziesięciu latach emigracji w Norwegii po raz pierwszy wylądował w Warszawie. Pierwsze jego wrażenie: powietrze w Polsce jest tak zanieczyszczone, że człowiek nie jest w stanie zobaczyć naturalnych kolorów, zaś odór gazu, którym Polacy oddychają, zatyka przybysza z jeszcze nie tak zanieczyszczonej Północy.

Nie jestem w żadnym razie specjalistą od spraw ekologicznych. Jednakże to, co mnie w Polsce uderza, to fakt, że problematyka ta, choć trafia pod obrady parlamentu, nie zajmuje ani centymetra radiowej taśmy w wypowiedziach różnych działaczy spierających się w Polsce ugrupowań. Problem ochrony - a u nas właściwie problem oczyszczenia - środowiska po prostu nie istnieje. Płaczące się gdzieś na marginesach polskiego życia politycznego ugrupowania zielonych nie są w stanie przyciągnąć uwagi publicznej: ich głosy zagłuszone są przez hasła "przyspieszenia" i jazgoty dzielące ludzi w kraju na "lewicę" i "prawicę". Programy ochrony i obrony środowiska naturalnego w Polsce nie istnieją w społecznej świadomości. Publikacje na ten temat w liczącej się prasie nie zajmują wiele miejsca i ukazują się raczej okazjonalnie.

Nikt praktycznie nie zdaje sobie sprawy z tego, że dzielące ludzi i kraje różnice, spory i wojny mogą się

w już niedalekiej przyszłości okazać mało znaczącymi problemami. Pogodzi nas wszystkich - jeszcze przed grobem - trucizna, która rozprzestrzeniła się nie zważając na żadne ustalone przez polityków granice i atakując ludzi niezależnie od ich społecznych czy politycznych przekonań i statusu. Słynna dziura w warstwie ozonu pojawiła się w środkach masowego przekazu z okazji niedawnej londyńskiej konferencji naukowej i natychmiast z nich znikła - przestała być problemem typu "news", a zatem przestała być ważna.

Jest rzeczą oczywistą, że przeciętny zjadacz chleba w Polsce mający na utrzymaniu żonę i dzieci reaguje na to wszystko w sposób wedle niego jak najbardziej rzeczowy i realistyczny. Powiada: "Panie - przy mojej pensji dziura w jakimś tam ozonie gównu mnie obchodzi". Ma, oczywiście, na swój sposób rację. I będzie ją miał tak długo, jak długo ludzie, których powołaniem jest informowanie społeczeństw - w tym przede wszystkim dziennikarze - nie zdołają go przekonać o tym, że ta dziura w ozonie naprawdę go bezpośrednio dotyczy i że jest problemem co najmniej tak samo ważnym jak wysokość jego poborów.

Nie sposób posiadaczom samochodów wyperswadować, że lepiej dla nich samych i dla wszystkich innych by było jeśli już nie zlikwidowanie tej gigantycznej fabryki spalin, to przynajmniej ograniczenie jej wydajności. Nie sposób afrykańskim plemionom wytłumaczyć, że nie powinny wypalać swych lasów, by na tych terenach budować nowe osiedla. Nie sposób wreszcie wytłumaczyć amerykańskim przedsiębiorcom i handlowcom, że nie powinni wycinać sprzedawanych im za bezcen meksykańskich lasów w okolicach Mexico-City, choć na własne oczy mogą zobaczyć, że w wyniku ich zarobkowej działalności z pięciu rzek

w tym mieście pozostała już tylko jedna i tak zmieniająca się w ściek, w wyniku czego niebawem ta 25-milionowa metropolia zamieni się w martwe miasto: już co przemyślniejsi i bogatsi jej mieszkańcy przenoszą się na inne tereny.

Gdy to wszystko obserwuję, coraz bardziej umacniam się w przekonaniu, że głupota ludzka zaiste nie ma granic. Właściwie nie powinienem się tym wszystkim specjalnie przejmować - zostało mi życia akurat tyle, by uniknąć skutków obecnej radosnej działalności niszczylielskiej człowieka. Zapewne jestem już porządnie zatruty, ale to nic w porównaniu z zatruciem mieszkańców Krakowa - naukowcy stwierdzili, że musiał się wytworzyć jakiś specjalny podgatunek człowieka o nazwie homo cracoviensis o specjalnej odporności na to stężenie trucizn, które takiego Norwega na pewno zwałyby z nóg. Nic nie pomaga ogłaszanie od czasu do czasu statystyk świadczących o tym, że wzrasta alarmująco ilość negatywnych przemian genetycznych wywołanych zatruciem środowiska. "Być może to i prawda - myśli sobie czytający to mieszkane Katowic - ale ja na razie jeszcze nie odczuwam tego w sposób widoczny. A poza tym gdzie niby mam się przenieść?"

•Na takie argumenty nie ma odpowiedzi. Przewaga postaw egoistycznych nad myśleniem w skali ogólnospołecznej jest w Polsce równie silnie obecna jak na całym niemal całym świecie. Do ludzkiej wyobraźni wciąż nie przemawiają takie katastrofy jak ta w Czarnobylu. "Było - minęło" - oto najpowszechniejsza reakcja. Mało kto zdaje sobie sprawę z faktu, że to wcale nie minęło, że tereny skażone będą już skażone przez setki, jeśli nie nawet tysiące lat i że te skażenia będą wywoływały nakładające się na siebie w kolejnych pokoleniach patologiczne zmiany w ludzkich organizmach. Nikt nie potrafi zdać sobie sprawy z faktu, że właściwie dziś nikt nie potrafi przewidzieć skutków tego, co się wtedy stało: ludzkość ma z tymi zagadnieniami zbyt mało doświadczeń, nie ma żadnych wzorców, do których można by się odwoływać. Nie

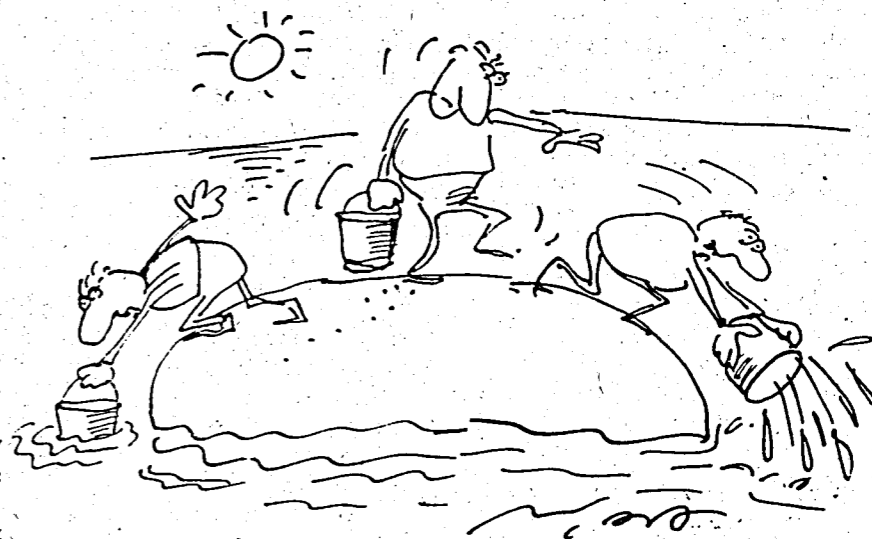
wiemy, w czym żyjemy. Można przewidywać jedynie zmiany krótkofalowe, lecz nikt nie jest w stanie odgadnąć, jakie skutki czarnobylskiego wybuchu objawią się w trzeciej generacji ludzi nim dotkniętych.

To samo dotyczy wszystkich innych rodzajów skażeń, zniszczeń i zatruc - wyobraźnia ludzka jest na ogół zbyt mała, by objąć skalę możliwych zniszczeń, mutacji organizmów, spotwornień nie tylko ludzi, ale i zwierząt, nawet tak drobnych organizmów, jak bakterie. Kto wie zresztą czy nie mają racji ci naukowcy, którzy twierdzą, że AIDS przyczynę ma właśnie w drastycznym zachwianiu równowagi ekologicznej na tym poziomie życia organicznego, który obejmuje wirusy, a niedostarczany jest jeszcze na poziomie makro.

Czy możliwe jest prawdziwe, a nie tylko na poziomie szlachetnych hasel zorganizowanie ludzkości do walki z tymi zagrożeniami? Czy Kowalski, który już zdaje sobie sprawę z faktu, że kryzys wywołany aneksją Kuwejtu przez Irak doprowadzi do

wzrostu ceny kupowanej przez niego benzyny do "malucha", będzie wreszcie w stanie zrozumieć, że katastrofa elektrowni atomowej w USA czy wypalanie dżungli w dorzeczu Amazonki zagraża jego zdrowiu i szansom przeżycia jego dzieci? Nie wiem. Wiem jedynie, że należy próbować do tego doprowadzić. I myślę, wbrew wszystkim dotychczasowym doświadczeniom w odnajdywaniu wspólnych podstaw ludzkiego działania, że muszą być szanse takiej samoorganizacji w samoobronie przed nami samymi. Być może ludzkość, by się do takiego wysiłku zmobilizować, musi przekroczyć jakąś dotąd nieznaną barierę nieszczęścia globalnego. Jeżeli tak, wolę takich czasów nie doczekać. Jedno nie ulega wątpliwości - już dzisiaj stopień zagrożenia jest tak ogromny, że mass-media winny wreszcie wydzielić stałą rubrykę tej problematyce poświęconą. To jest to minimum, które już dziś na pewno da się zrobić.

LESZEK SZARUGA

LATO W POLSCE

Część III

Jak związać koniec z końcem?

Najważniejszym pytaniem, jakie nasuwa się podczas pobytu w Polsce, to jak ludzie wiążą koniec z końcem przy takiej dysproporcji między płacami a cenami. Szczegółowa odpowiedź wymagałoby dogłębnych studiów socjologiczno-ekonomicznych, na które większość odwiedzających nie ma ani czasu ani kwalifikacji, a Czytelnicy cierpliwości. Warto jednak wymienić dwa mechanizmy, które umożliwiają przeżycie: pierwszy to wsad dewizowy. Już w pierwszym odcinku pisaliśmy, że prawie w każdej rodzinie jest ktoś, kto był lub jest na kontrakcie zagranicznym, na Sachsach lub z wizytą. Niektórzy całymi rodzinami wyjeżdżają na handel, inni mają krewnych za granicą itp. W rezultacie rzeki dewiz, zielonych i innych kolorów, płyną do Polski i znakomicie pomagają naszym rodakom w wiązaniu końców.

Drugi mechanizm wyjaśnię na przykładzie bliższym nam samym, a co za tym idzie łatwiej zrozumiałym. Państwo Kowalscy przyjechali do Kanady w 1981 roku. Oboje znaleźli niezłą pracę i dorobili się domku. W każdą niedzielę, cała rodzina wymyła i wystrojona, zajeżdża nowym Pontiaciem na parking kościoła św. Maksymiliana Kolbe (choć mogłaby łatwo i szybko dojść tam na piechotę). Wprawdzie Mississauga, to nie Bayview lub Rosedale, ale można powiedzieć, że Kowalscy nie klepią biedy i że będąc w Polsce, nigdy w najsmielszych marzeniach nie przypuszczali, że kiedykolwiek będzie im się tak powodzić.

Pewnego dnia, do Kowalskich przyjechała ciocia z Antypodów. Wścibska niewiasta, pozytywnie oceniła stan posiadania Kowalskich, nieskazitelną kuchnię, komputer Juniora, zabawki młodszej latorośli, sukienki pani domu, poczem zadała

niedyskretne pytanie o wysokość zarobków. Będąc osobą energiczną i ciekawą, zaraz na trzeci dzień wybrała się na zwiedzanie Toronto. Oczywiście nie Royal Ontario Museum, Ontario Art Gallery czy Parliament Building, ale Eaton's Centre, Yorkville i Holt Renfrew. Wieczorem ciocia wróciła zdruzgotana. "Jak wy tutaj wiążecie koniec z końcem, przecież tu taka drożyzna, że coś strasznego!". Lamentom nie było końca. Po dłuższych indagacjach okazało się, że ciocia odkryła iż na Yorkville jedna torebka (wprawdzie skórzana) kosztuje więcej niż miesięczna pensja pani Kowalskiej, że w Holt Renfrew za jesienny płaszcz (taka sobie szmatka - nic specjalnego) żądają dwu- lub trzymiesięcznych zarobków, a o cenach krawatów u Marka lepiej nie mówić. Ciocia, w swych wędrówkach odwiedziła również hotel na Bloor i Avenue Road, "Design Centre" na Bedford Street i pośrednika handlu nieruchomościami. Wszędzie zaskoczyły ją ceny, które jej zdaniem były niewspółmierne do zarobków państwa Kowalskich.

Jak wobec tego Kowalscy nie tylko wiążą koniec z końcem, ale w pewnym sensie nawet prosperują? Pani Kowalska ubiera się u znajomej krawcowej, która szyje atrakcyjne sukienki z gustownych materiałów kupionych na wyprzedaży, jedzenie kupuje się raz w tygodniu "u byka", dzinsy dla dzieci u "Edzia" i tak ze wszystkim. Dom doprowadzony został do stanu obecnej świetności przez samego pana Kowalskiego kosztem wielu weekendów (malowanie, kafelki, budowa werandy itp.). Jak się to wszystko podsumuje, okaże się, że Kowalscy żyją dużo taniej niż wydawać by się mogło przybyszowi z zagranicy, słabo orientującemu się w miejscowych stosunkach. Wydaje mi się, że z analogicznym zjawiskiem mamy do czynienia w Polsce, choć oczywiście

są tam inne możliwości i niższa stopa życiowa.

Czy chciałbyś mieszkać w Polsce?

Nie wybierasz się do Polski na emeryturę? Jest to jedno z pytań bardzo często zadawanych odwiedzającym, zwłaszcza tym w wieku trolejbusowym (starsi z nas pamiętają, że w Warszawie numery trolejbusów zaczynały się od 50-ki). Odpowiedź na to pytanie przypomina mi pewien dowcip. Otóż ktoś zapytany, czy chciałby dożyć stu lat odpowiada: "Teraz nie, może później". Podobnie jest z tym zamieszkaniem na stałe w Polsce. Po wieloletnim pobycie w Kanadzie każdy z nas staje się wygodnym sybarytą, wyrabia sobie pewne przyzwyczajenia, z którymi trudno mu się rozstać, uczy się cenić pewne zdobycze cywilizacji, bez których już ciężko byłoby mu się obyć. A te zdobycze cywilizacji: banki, telefony, urzędy, usługi, zakupy, karty kredytowe, funkcjonują jeszcze w Polsce tak, jak w epoce kamienia łupanego. Czy w Polsce można zadzwonić po hydraulika i gdy przyjdzie zapłacić mu kartą kredytową, albo zamówić bilet do teatru telefonicznie, zapłacić także kartą i odebrać bilet pięknie wydrukowany przez komputer 15 minut przed przedstawieniem? W Toronto miasto nie zamiera po godzinie 10 wieczór, dworzec kolejowy i większość ulic jest bezpieczna o każdej porze dnia i nocy i nikt nie włamuje się do pozostawionego pod domem samochodu, aby ukraść radio, koło zapasowe, lub akumulator. W Kanadzie nie muszę pić Coca Coli i oglądać "Dynasty" w telewizji, a jeżeli mam ochotę, mogę po kilku godzinach jazdy, wykapać się względnie samotnie, we względnie czystej wodzie, naprawdę pięknego jeziora. A zatem teraz nie - może później!

S.D.

FELIETON

ANNA NIKE MIŃEYKO

"HOW ARE YOU?"

Polacy narzekający na warunki życia w Kanadzie nie należą do wyjątków. Nie odpowiada im tempo życia. Kobiety z ambicjami zawodowymi nie nadążają z obowiązkami wobec rodziny. Mężczyźni nie chcą się pogodzić z faktem, że wspinanie się po szczeblach kariery nie jest tu wcale łatwe. Wszyscy generalnie przeżywają niepokój z powodu zadłużenia, jakie zaciągnęli na dom czy samochód. Wielu też uważa, że kanadyjska grzeczność, serdeczny uśmiech na każdą okazję, charakterystyczne "how are you?" jest czymś obcym dla struktury psychicznej Polaków.

Tak, to prawda, Polacy lubią ciepłość. Uważają nawet, że zadowolone z życia jest czymś zdrożnym, w złym guście lub niemal grzesznym. Polskie kobiety w Kanadzie, eleganckie i zadbane, w swoich dobrze urządzonej domach, w swoich

sprawnych samochodach są... nie-szczęśliwe. Nie mogą porozumieć się z własnymi dziećmi, gdyż oddala je od nich amerykańska kultura. Jak bowiem należy rozmawiać z piętnastoletnim synem, pędzącym od rana na desce, który po angielsku żegna się z matką zapowiadając powrót na dziesiątą trzydzieści w nocy? Jak porozumieć się z małą pierwszoklasistką, która usłyszawszy, że "Ninja Turtles" to szmira, uderza w płacz, zarzucając dorosłym, że krzywdzą jej filmowych przyjaciół.

W tym polsko-kanadyjskim zamieszaniu zapominamy czasem, dlaczego tu przybyliśmy, jakie problemy mieliśmy w Polsce. Przypomnijmy sobie klauzury schodowe odwiedzone przez młodocianych narkomanów i nasze przerażenie, że któregoś dnia zobaczymy tam znajomą twarz. Przypomnijmy sobie Nowy Świat i Krakowskie Przed-

mieście w Warszawie, tak sielankowo pokazywane w reportażach z Polski, od ponad roku okupowane przez młodych wynędzniałych ludzi, trzymających kartki z napisem: "Jestem chory na AIDS, rodzina się mnie wyrzeka, proszę o wsparcie".

Przypomnijmy naszą pracę, niezrędko uczciwie, rzetelnie wykonywaną, która nie zapewniała nam godnego utrzymania. A nasze mieszkanka kątem u rodziców lub teściów i tragiczny brak perspektyw też zachowujemy w pamięci. Cóż nas, którzy przeżyli Czarnobyl, z pewnością nie zapomną o zatrutym środowisku w Polsce, o nieustannych chorobach dzieci i własnych dolegliwościach, które tu, w Kanadzie, minęły jak ręką odjął.

I kiedy już to wszystko sobie uświadomimy, zobaczymy siebie w Kanadzie jeszcze raz. Być może wówczas znajdziemy w sobie siłę na uśmiech i pomyślimy, co zrobić, by tej opuszczonej przez nas Polski nie tylko nie zapomnieć, ale i spróbować jej pomóc korzystając z tego, co tu nierządnie oszczędzamy.

SPECJALNIE DLA NOWO PRZYBYŁYCH BLYSKAWICZNY KURS ANGIELSKIEGO! PO MIESIĄCU POTRAFISZ POROZUMIEĆ SIĘ PO ANGIELSKU:

1. w pracy i w urzędach; 2. w banku; 3. w sklepie; 4. na ulicy
NAUCZYSZ SIĘ

- jak poszukiwać pracy w kanadyjskich firmach i gazetach
 - jak rozmawiać przez telefon - szukać mieszkania
- Każdy z uczestników będzie miał możliwość nagrania na kasecie (przez lektora) opisu swojego wykształcenia

i doświadczenia zawodowego.
Pozwoli to płynnie i bezbłędnie prezentować swoje kwalifikacje szukając pracy.

Miesiąc mija szybko i od razu odczujesz wielką różnicę w porozumiewaniu się.

KURS JEST CYKLICZNY - CO MIESIĄC
Zajęcia: 2 razy w ciągu tygodnia, rano albo wieczorem, (lub też w soboty i niedziele)

Informacje i zapisy: 610 The Queensway, Etobicoke, M8Y 1K1

(skrzyżowanie z Burma Ave., 1 km na wschód od Royal York)

MIREK HURYN i PIOTR HURYN TEL. 252-0224

N
O
W
O
Ś
Ć

Dokończenie ze str. 2

Najbardziej liczę na grupy, które przez ostatnie lata działały na rzecz Solidarności i opozycji w kraju, bowiem najbardziej chyba odczuwały wszelkie drgnięcia krajowej polityki.

Dla Polski poważny stosunek do głosowania za granicą jest też papierkiem lakmusowym stosunku do Polonii. Dalsze zwleknięcie z instrukcjami organizacji wyborów za granicą może wskazywać na to, że brak w kraju błędnego pojęcia o aspiracjach, i zainteresowaniach emigrantów, lub, że jest to wręcz objaw zły wobec nich woli.

Od kraju zależy, czy za chwilę patriotycznego poruszenia zapłacimy dniem w kolejce do urny lub nawet niemożnością głosowania.

Wiele osób pyta kto jest naszym faworytem do prezydenckiego fotela. Odpowiedź nie jest łatwa. Gdyby kierować się zasadami pryncypialności moralnej byłby nimi przywódca organizacji niepodległościowych jak Morawiecki czy Moczulski. Za

głosowaniem przeciw nim przemawia to, iż nie ich koncepcja polityczna doprowadziła bezpośrednio do wolnych wyborów i nie oni są w stanie wygrać prezydenturę w Polsce. Poważnie mówi się wyłącznie o dwóch kandydatach - Wałęsie i Mazowieckim. Nawet jeśli sympatyzujemy z taką czy inną koncepcją programowo-gospodarczą (np. Korwina Mikke), czy orientacją ideową (np. Sily-Nowickiego) to nie mamy złudzeń co do ich wygranej.

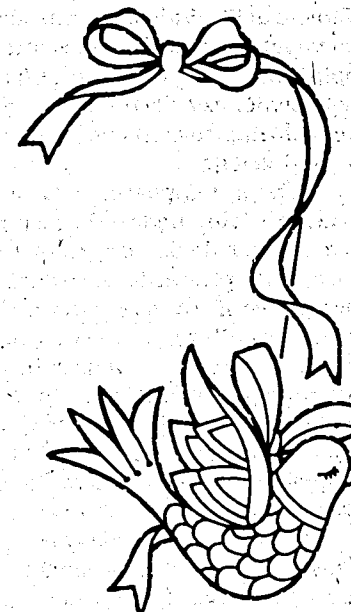
Każdy uważny czytelnik ECHA pamięta energię z jaką poparliśmy Mazowieckiego jako premiera rządu przejściowego, wierząc, że jest to przejście ku wolności, niepodległości i demokracji. Można zapytać, czy Mazowiecki jest wymarzoną kandydatem na prezydenta. Odpowiedź brzmi: nie jest. A jednak cieszy się dużo większym zaufaniem, niż inni kandydaci, mimo gorzkiej nędzy pierwszego roku władzy. Ma jeszcze inną zaletę, jest jedynym kandydatem, który jest w stanie konkurować z Lechem Wałęsą. A wygrana Wałęsy

nie musi zakończyć się tryumfem demokracji. Wałęsa, pozbawiony dawnych doradców wiele stracił w opinii światowej w tym roku. Trudno też ocenić, czy nowi doradcy zdolni będą do naprawienia tych szkód i czy je dostrzegają.

Żywię też poważne obawy czy Wałęsa zdolny będzie do rozprawienia się, jak deklaruje, z nomenklaturą, przyspieszenia tu i ówdzie, wynegocjowania wymarszu wojsk sowieckich. W rolę radykała wszedł bowiem niedawno, dotąd funkcjonując jako polityk umiarkowany, a tępiący wszelkich populistów, skrajnych antykomunistów, odsuwając nieprzejednanych wrogów nomenklatury typu Gwiazda, lub Jurczyk.

Czy radykalizm Wałęsy jest prawdziwy, czy koniunkturalny? Oto pytanie, na które muszą odpowiedzieć Polacy przy urnach. Osobiście nie mam wątpliwości, że rozważa i ostrożność Mazowieckiego jest stała i przewidywalna, choć niezbyt efektywna. Stawiam więc "na pewniaka".

NACZELNA

Polsko-Kanadyjskie
Towarzystwo Muzyczne

zaprasza na

KONCERT SOLISTÓW

na pomoc dla szpitala

im. Mikołaja Kopernika w Warszawie

wystąpią:

Nina Sapiejewska - fortepian

oraz:

Bogusława Adamczewska - sopran; Krystyna Adamiec - recytacje;

Grzegorz Frąckowiak - klarnet; Waldemar Krysiński - tenor;

Sandor Szabo - akompaniament;

Wiesława Todros - akompaniament

Piątek, 9 listopada 1990, godz. 20. SPK, 206 Beverley Str. Toronto

Bilety: \$18 i \$15

Całkowity dochód przeznaczony na cel dobroczynny.

Dodatkowe informacje można uzyskać dzwoniąc

922-9973

SKLEP, KTÓRY WARTO ODWIEDZIĆ!

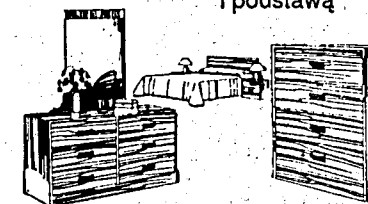
ALMAR FURNITURE

CO TYDZIEŃ
WYPRZEDAŻ

2879 A Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario M8V 1J1

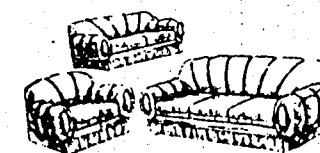
2 BLOCKS EAST OF ISLINGTON. TEL. 251-3251

9-częściowo sypialnia
wraz z pełnym materacem
i podstawą

\$ 699.00

Komplet wypoczynkowy do salonu
w różnych deseniach i kolorach -
sofa, kanapa, fotel - TYLKO

\$ 699.00

MEBLE ZA BEZCEN
W DUŻYM WYBORZE!

Lóżko : podstawa i materac - TYLKO

pojedyncze: \$ 149.00

podwójne: \$ 169.00

Queen: \$ 199.00

3 stoliki do salonu \$ 399.00

Szafka kuchenne \$ 179.00

Biurka uczniowskie \$ 99.00

Mebłocianki (3 szt.) \$ 299.00

STOŁOWY NA START!

stół i 4 krzesła - kosztuje \$ 259.00

U NAS - \$ 179.00

SZAFY

Kosztuje \$ 399.00

U NAS

\$ 299.00

BIURO PODRÓŻY

AUTORYZOWANY
DEALER

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES

A division of 547319 Ontario Ltd.

WORLD WIDE TRAVEL

331 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. Canada M6R 2M8

TEL. (416) 532-3042, 532-3794 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)

720 Burnhamthorpe Rd. W., Unit 17, Mississauga, Ont., Canada L5C 2R9

TEL. (416) 896-2832, Fax 273-5993 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)

Już z górą 9 lat firma Save-O-Way wysyła co tydzień regularnie kontenery z paczkami do Polski.

• BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW • PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT • ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ • KUPONY ORBISU I PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY • SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

PACZKI DO POLSKI

LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY

Kitchener, Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel. 743-7653	Woodstock, Ont. Holy Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel. 539-1050	Delhi, Ont. Aleksander Bożek R.R. 1, Delhi Tel. 582-1058	Brantford, Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel. 753-7550	Sault Ste Marie, Ont. Edward Glowik 324 Whitney Ave. Tel. (705) 253-7240
DANA PARCEL 55 Thornhill Dr. Guelph, Ont. N1H 8C7 Tel. 836-4672	Oshawa, Ont. Barbara Rzeźniczek 869 Capri Court Tel. 435-0600	Hamilton, Ont. Save-O-Way 747 Barton St. E. Tel. 545-6788	Thunder Bay, Ont. Frank Customs 519 Simson St. Tel. 622-3885	St. Catharines, Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facar St. Tel. 937-4411

Mississauga, Ont. L4Y 4H4
POLMAR TRAVEL INC.
3615 Dixie Rd., Unit 11
Arkadiusz Grabara
Tel. (416) 238-6683
Fax 238-6763

Koszalin • Rzeszów • Przemyśl • Lubaczów • Kielce • Radom
• Łomża • Białystok • Olsztyn • Włocławek • Płock • Warszawa

PROGRAM IV PIELGRZYMKI JANA PAWŁA II W POLSCE

Przygotowany został orientacyjny program IV pielgrzymki papieża Jana Pawła II do ojczyzny. Powstał on na podstawie propozycji zgłaszanych przez biskupów ordynariuszy diecezji, w których papież będzie przebywał w czerwcu przyszłego roku. Nie jest to jeszcze program ostateczny. W połowie listopada przybędzie do Polski z kilkudniową wizytą ojciec Roberto Tucci - organizator z ramienia Stolicy Apostolskiej zagranicznych pielgrzymek papieskich - i wówczas ustalony zostanie szczegółowy i ostateczny program papieskiej pielgrzymki.

W 10 diecezjach, w których planowany jest pobyt papieża, powstały lokalne kościelne komitety nadzorujące przygotowania do wizyty. Ich pracę koordynuje ogólnopolski komitet kościelny, w którego skład wchodzi sekretarz generalny Konferencji Episkopatu Polski abp Bronisław Dąbrowski, jego zastępcy biskupi: Jerzy Dąbrowski i Alojzy Orszulik oraz sekretarz pomocniczy episkopatu ks. dr Edward Sobieraj.

Swoją pielgrzymkę papież rozpocznie 1 czerwca w Koszalinie, gdzie przewidziano uroczystość poświęcenia seminarium duchownego i mszę św. dla mieszkańców.

Następnego dnia papież uda się do Rzeszowa, gdzie podczas mszy św. Jan Paweł II dokona beatyfikacji sługi bożego Sebastiana Pelczara. Tego samego dnia dostojny gość odleci do Przemyśla i tutaj spotka się z wyznawcami Kościoła grekokatolickiego, a wieczorem uda się do Lubaczewa.

W poniedziałek 3 czerwca w Lubaczowie papież poświęci w miejscowej katedrze obraz Matki Bożej Laskawej i po mszy św. odleci do Kielc. Tu przewidziano udział papieża w uroczystości zakończenia III synodu diecezjalnego oraz w uroczystej ko-

ronacji obrazu Matki Boskiej Laskawej. Wieczorem dostojny gość spotka się przed katedrą z młodzieżą.

We wtorek 4 czerwca papież uda się do Radomia, gdzie na pobliskim lotnisku wojskowym odprawi mszę św. dla robotników. Tęgo dnia po południu papież odleci do Łomży, gdzie ma celebrować mszę św. dla rolników. Planowane jest także spotkanie z Litwinami oraz poświęcenie seminarium duchownego i domu emerytów.

W środę 5 czerwca rano papież przybędzie do Białegostoku. Odprawi mszę św. i spotka się z wyznawcami prawosławia. Wieczorem odleci do Olsztyna.

6 czerwca papież będzie celebrował mszę św. w Olsztynie, a w Gietrzwałdzie spotka się z chorymi. Wieczorem odleci do Włocławka. W miejscowej katedrze przewidziano spotkanie z katechetami.

W piątek 7 czerwca rano papież spotka się w katedrze we Włocławku z niepełnosprawnymi, odprawi mszę św., podczas której dokona koronacji obrazu Matki Boskiej Unickiej. Po południu papież odleci do Płocka, gdzie odprawi mszę św. i weźmie udział w wieczornym nabożeństwie czerwcowym w katedrze.

12 ROCZNICA PONTYFIKATU JANA PAWŁA II

Kolegium kardynalskie na konklawe 16 października 1978 r. w Watykanie wybrało papieżem kardynała Karola Wojtyłę, metropolitę krakowskiego. W 12 rocznicę tego wydarzenia we wszystkich polskich świątyniach katolickich odprawiono msze św. Główne uroczystości odbyły się 22 października w kościele św. Aleksandra w Warszawie. Przypomnijmy, że poczynając od 16 października 1978 r. każdego 16 dnia miesiąca w kościołach polskich są odpra-

W sobotę 8 czerwca, papież przybędzie do Warszawy. W stolicy w godzinach rannych na Zamku Królewskim spotka się z przedstawicielami najwyższych władz państwowych i parlamentu. Po tym spotkaniu w katedrze warszawskiej weźmie udział w uroczystości związanej z 200-leciem uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Później na Uniwersytecie Warszawskim spotka się z młodzieżą akademicką. Po południu, po mszy św. w bazylice Najświętszego Serca Jezusa papież dokona otwarcia II synodu plenarnego.

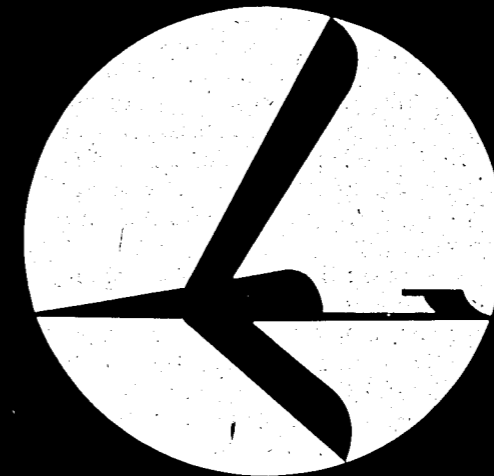
Na niedzielę 9 czerwca, ostatni dzień pielgrzymki, w godzinach rannych zaplanowano spotkanie z przedstawicielami organizacji dobroczynnych. Przed południem papież odprawi mszę św. na Woli, prawdopodobnie na płycie dawnego lotniska wojskowego na Bemowie. Po południu odbędzie się spotkanie z Episkopatem Polski, po czym papież uda się na warszawskie lotnisko, gdzie nastąpi uroczystość pożegnania.

Po raz drugi w przyszłym roku papież przybędzie do Polski do Częstochowy, gdzie weźmie udział w odbywającym się 14-15 sierpnia IV światowym spotkaniu młodzieży.

wiane msze święte w intencji papieża. Są one szczególnie uroczyste w każdą rocznicę Jego pontyfikatu.

Z okazji 12 rocznicy wyboru na papieża Jana Pawła II telegramy z najserdeczniejszymi życzeniami zdrowia i pomyślności oraz gratulacjami przesłali m.in. prymas Polski kardynał Józef Glemp oraz prezydent RP Wojciech Jaruzelski. List do Jana Pawła II wystosowany z okazji 12 rocznicy jego pontyfikatu przekazał także Lech Wałęsa.

NADAL JEDYNE LINIE LOTNICZE ŁĄCZĄCE BEZPOŚREDNIO KANADĘ Z POLSKĄ

Możesz lecieć do Warszawy innymi liniami z przesiadką w Amsterdamie, we Frankfurcie, nawet w Helsinkach.

Lub...

Możesz lecieć do Warszawy jedyną bezpośrednią linią... LOTEM!

Regularne połączenia LOTU non-stop do Warszawy z Montrealu, z Nowego Jorku i z Chicago zapewnią pasażerom najwygodniejszą podróż do Polski w miłej i bezstroskiej atmosferze.

Tegoroczne ceny przelotów są nadal konkurencyjne dla

podróżujących LOTEM do Polski. Dodatkową atrakcją jest zwiększona norma bezpłatnego bagażu.

Wszystkie polonijne biura podróży służą wszelką informacją oraz dokonują rezerwacji na połączenia LOTU.

POLSKIE LINIE LOTNICZE - POLISH AIRLINES

LOT

Ważna informacja dla klientów PLL LOT

PLL LOT zawiadamiają że czynne są następujące bezpłatne połączenia telefoniczne (long distance) dostępne dla agencji w całej Kanadzie do połączeń z biurami LOT-u w Montrealu i Toronto.

Połączenia z biurem w Montrealu: 1-800-361-9071 dostępny z rejonów (area codes): 418,514,613,819
1-800-361-1017 dostępny z rejonów (area codes): 204,306,403,403N,506,604,902
Połączenia z biurem w Toronto: 1-800-668-5928 dostępny z rejonów (area codes): 416,514,519,613,705,807,819

ANGLIA - POLSKA 2:0

Cudu nie było

W meczu eliminacyjnym piłkarskich mistrzostw Europy w grupie VII Anglia pokonała Polskę 2:0 (1:0). Bramki zdobyli - Gary Lineker (40 min. z karnego) i Peter Beardsley (90 min.). Sędziował Tullio Lanese (Włochy).

Cudu nie było. 17 lat temu prasa londyńska pisała o Janie Tomaszewskim (po 1:1 na Wembley, który to wynik eliminował gospodarzy z mistrzostw świata, a Polaków awansował do finałowej puli), że ten człowiek zatrzymał Anglię. W środę bramkarz Józef Wandzik nie zdołał Anglii za-

trzymać, ale uchronił reprezentację Polski od wyższej porażki.

Drużyna Strelaua stanęła do walki wsparta przez "cudzoziemców", tylko bez Dziekanowskiego, który jest kontuzjowany. Program taktyczny już w pierwszych minutach zarysował się obiecująco: nie obrona Częstochowy, ale gra aktywna, jeśli defensywa to możliwie najdalej od własnej bramki i to połączona z baczeniem, by nie przegapić okazji, że samemu będzie można atakować. To zdawało egzamin tak długo, jak długo piłkarze dyspono-

wali pełnią sił. Na dobrą sprawę po pół godzinie mogło być nawet 1:1, bo Tarasiewicz świetnie (on to rzeczywiście umie) strzelał wolnego, a w rewanżu też był świetnie bity wolny; bramkarze stanęli jednak na wysokości zadania i przecięli lot piłki. Był więc okres gry równej. Z tym że bacznici obserwatorzy łatwo zauważyli, że każda ze stron wkłada w kształtowanie tej sytuacji inną porcję sił.

Anglicy - mniej, bo przewaga techniczna, bo długie podania łatwiej otwierają drogę. Polacy - więcej, bo gdy się mniej potrafi, a chce osiągnąć tyle samo, drożej trzeba za to płacić. Dość szybko, gdy gra była jeszcze w miarę równa stanęło więc pytanie: kto pokazał wszystko co może, a kto dopiero pokaże? Dość jasne, w miarę upływu minut stało się, że polski szablon może tylko tracić na wartości, zaś angielski będzie się rozwijał. Tak padła pierwsza bramka po "11", strzelana przez Linekera zwiędziała tylko wcześniejszy napór. Podobnie było po przerwie. Nawet gdy dość długo Anglicy grali w "10" (kontuzja Linekera) polski zespół nie zdołał przechwycić inicjatywy, choć - bądźmy sprawiedliwi - bardzo się o to starał.

Potem gospodarze prawie w każdej minucie błyszczyli - szybkością, techniką, zgraniem, wspinały się podaniem, grą pełną impetu, a równocześnie na luzie. Drugi gol był właściwie głosem za sprawiedliwość. Cudu na Wembley więc nie było.

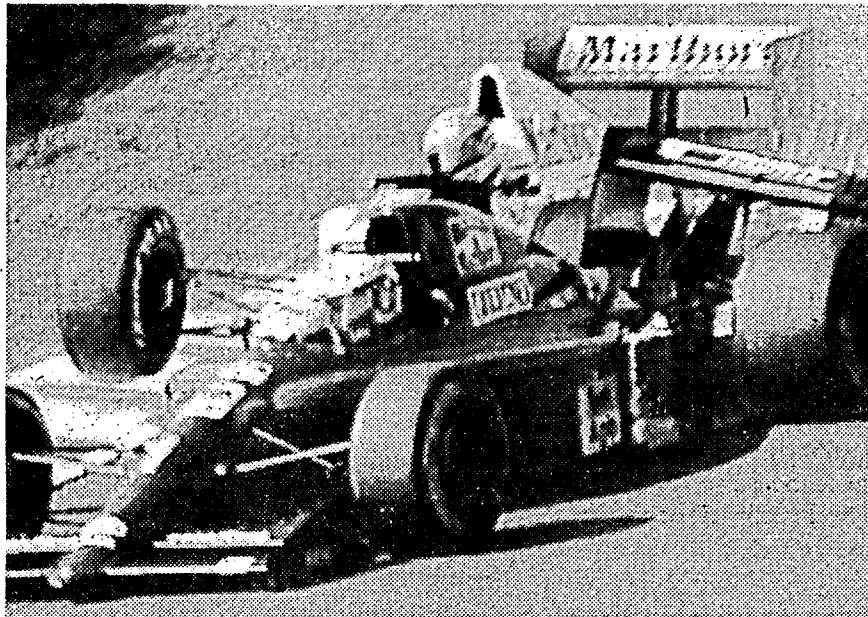
W sumie o meczu można powiedzieć, że ponieśliśmy porażkę w stylu, który ujmę nie przynosi, choć cieszyć się nie ma z czego.

SKŁADY DRUŻYN:

ANGLIA: Woods - Dixon, Parker, Wright, Walker, Pearce - Platt, Gascoigne, Barnes - Lineker (od 58 min. Beardsley), Bull (od 58 min. Waddle).

POLSKA: Wandzik - Wdowczyk, Kaczmarek, Czechowski - Ziobler, Tarasiewicz, Szewczyk, Nawrocki, R. Warzycha - Furtok (od 77 min. K. Warzycha). Kosecki (od 88 min. Kubicki).

SENNA MISTRZEM ŚWIATA

Samochodowym mistrzem świata Formuły 1 został Brazylijczyk Ayrton Senna, który zapewnił sobie tytuł na jeden wyścig przed zakończeniem mistrzostw (Grand Prix Australii)... nie kończąc wyścigu Grand Prix Japonii na torze w Suzuka. Tutaj na pierwszym okrążeniu doszło do zderzenia samochodu Ferrari prowadzonego przez obrońcę tytułu Francuza Alain'a Prost'a (na pierwszym planie) z samochodem McLarena-Honda prowadzonym przez Sennę. Obydwaj nie ukończyli wyścigu co zagwarantowało Sennie mającemu 78 pkt tytuł mistrza świata. Prost oskarżył Sennę o celowe spowodowanie kraksy. Podobna kraksa w roku ubiegłym zapewniła Prostowi trzeci tytuł mistrzowski i rozpoczęła otwarty konflikt pomiędzy nim a Senną. Grand Prix Japonii wygrał Brazylijczyk Piquet (Benetton-Ford). W klasyfikacji łącznej przed ostatnim Grand Prix Australii prowadzi Senna - 78 pkt, przed Prostem - 69 i Austriakiem Bergerem (McLaren-Honda) - 40 pkt.

ZDANIEM TRENERÓW:

GRAHAM TAYLOR. - Był to bardzo ciężki mecz, i ciężko zdobyte zwycięstwo. Polacy zmusili nas do tego, że nie potrafiliśmy "rozciągnąć" gry, by składowo organizować nasze poczynania. By wyeliminować ten mankament, nasi zawodnicy musieli bardzo ciężko pracować przez całe spotkanie.

ANDRZEJ STREJLAU. - Wygrała drużyna lepsza. Był to bardzo dobry mecz, w którym szukaliśmy swojej szansy strzelenia bramki w kontrataku. Mieliśmy jednak zbyt mało okazji zdobycia bramki. Do końca meczu nasi piłkarze starali się walczyć o jak najkorzystniejszy rezultat, ale błąd w defensywie - tuż przed końcem meczu - kosztował nas utratę drugiego gola. Nasi zawodnicy uczestniczyli w twardej walce, nie w takiej jak grają na co dzień.

W drugim spotkaniu grupy VII Irlandia pokonała w Dublinie Turcję 5:0. Pozostałe wyniki w eliminacjach piłkarskich mistrzostw Europy. Grupa II: Rumunia - Bułgaria 0:3, Szkocja - Szwajcaria 2:1. Grupa III: Węgry - Włochy 1:1. Grupa IV: Irlandia Półn. - Dania 1:1. Grupa V: Włochy - Belgia 3:1. Grupa VI: Portugalia - Holandia 1:0.

W Londynie, na boisku Tottenhamu, odbył się mecz w ramach eliminacji młodzieżowych mistrzostw Europy (grupa 7), pomiędzy Anglią i Polską. Duży sukces odniosła reprezentacja Polski, która wygrała 1:0 (0:0). Bramkę strzelił w 85 min. D. Adamczuk.

WYNIKI 12 kolejki I LIGI:

LKS Łódź - Legia W-wa	2:1
Hutnik Kraków - Zagłębie Lubin	3:0
Lech Poznań - Wisła Kraków	0:0
GKS Kat. - Igloopol Dębica	1:0
Stal Mielec - Motor Lublin	1:3
Zawisza Bydg. - Górnik Zabrze	0:3
Zagłębie Sosn. - Śląsk Wrocław	1:2
Ruch Chorzów - Olimpia Poznań	1:1
TABELA I LIGI:	
1. GKS Katowice	20 16:5
2. Zagłębie Lubin	17 15:11
3. Hutnik Kraków	16 20:12
4. Górnik Zabrze	15 27:13

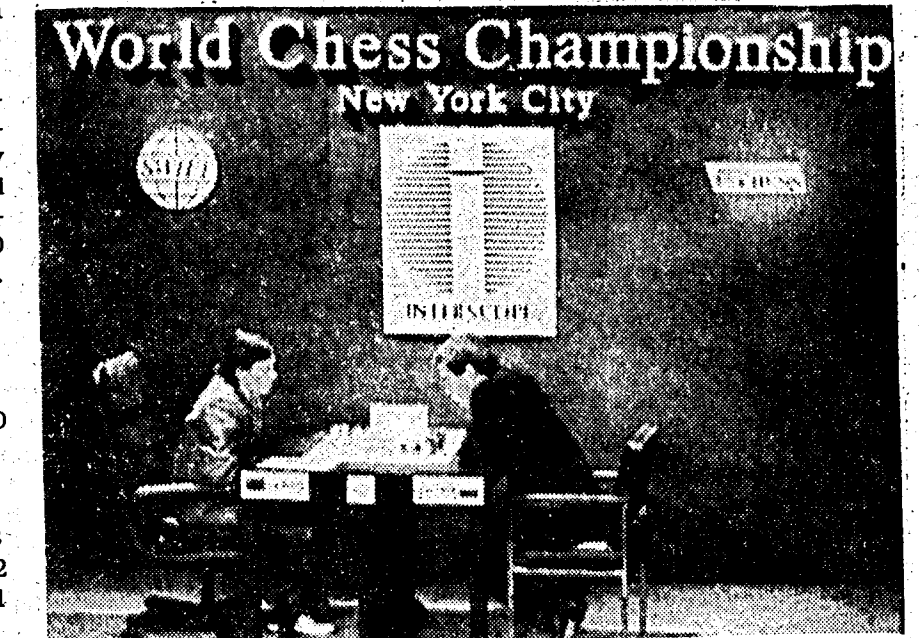
5. Wisła Kraków	14 12:7
6. Igloopol Dębica	13 14:8
7. LKS Łódź	13 12:12
8. Motor Lublin	12 13:14
9. Legia W-wa	11 15:13
10. Ruch Chorzów	11 7:9
11. Zawisza Bydg.	11 15:20
12. Olimpia Poznań	11 11:17
13. Śląsk Wrocław	10 14:23
14. Lech Poznań	9 21:14
15. Stal Mielec	6 13:21
16. Zagłębie Sosnowiec	3 7:33

W II lidze po 15 kolejkach prowadzi Stal Stalowa Wola - 24 pkt przed Miedzią Legnicą - 23 i Stilonem Gorzów - 21 pkt.

MIESZANKA AGENCYJNA:

Tytuł klubowego mistrza świata w baseballu zawodowym zdobyła drużyna Cincinnati Reds wygrywając finał play-off tzw. World Series 4:0 z Oakland Athletics. Wyniki 4 spotkań: w Cincinnati 7:0 i 5:4 w Oakland 8:3 i 2:1.

W rozpoczętych w Ostii (Włochy) mistrzostwach świata w zapasach stylu klasycznego w I rundzie R. Wolny i J. Tracz odnieśli po 3 zwycięstwa.

Po 4 partiach meczu szachowego o mistrzostwo świata obrońca tytułu 27-letni Garry Kasparow (po prawej) prowadził z pretendenciem 39-letnim Anatolijem Karpowem 2,5 pkt - 1,5 pkt. Partia 1, 3 i 4 zakończyły się remisem, partia 2 przyniosła zwycięstwo Kasparowowi. Tytuł mistrza świata wywalczy szachista, który uzyska 12,5 pkt.

P. Stępień i M. Kraszewski po 2 oraz S. Pawłowski - 1, M. Przygoda - 2 zwycięstwa i 1 porażka oraz D. Piaskowski, A. Wroński i S. Zrobek - 1 wygrana i 1 porażka. Po dwóch przegranych odpadł A. Głęb (w tym z zapasnikiem gospodarzy V. Maenza).

Oto wyniki 5 kolejki w hokeju na lodzie: GKS Tychy - Zagłębie Sos. 7:3, Górnik 1920 Katowice - Podhale Nowy Targ 2:6, Naprzód Janów - Cracovia 2:2 i Unia Oświęcim - LKS 6:0. Polonia Bytom - Towimor Toruń rozegrano awansem (4:1). Prowadzi Polonia - 20 pkt przed Unią - 18.

Były trener narodowej jedenastki piłkarskiej Francji - Michel Hidalgo został nominowany przez Francuski Związek Piłkarski na szkoleniowego opiekuna, mistrza Francji - Olympique Marsyllia. Trener mistrzów świata z włoskiego Mondiale - Niemiec Franz Beckenbauer nie ma uprawnień wymaganych przez francuską federację od trenerów pierwszoligowych zespołów. W tej sytuacji - trenerem będzie Michel Hidalgo, a Franz Beckenbauer ma sprawować funkcję dyrektora technicznego.

OD 2,4 TYSIĘCY DO 8 MILIONÓW

Niewiele osób wie, że Poczta Kanady wydała niedawno piękny znaczek, wartości nominalnej 1 dolara. Na znaczkach znajduje się grafika przedstawiająca zabytkową, wdzięczną architektonicznie budowlę, pod którą kamień węgielny położono w 1930 roku. Wielu Polaków odkryło, że w tym budynku z kamienia ciosanego, z indiańskimi totemami strzegącymi wejścia, znajduje się dobrze wyposażona - także i w polskie materiały - biblioteka miejska Runnymede. Ładny jubileusz, który pozwala nam podumać nad upływem czasu i tworzeniem się mozaiki kultury kanadyjskiej.

Tuż obok tego zabytku stoi dwupiętrowy, podłużny gmach, także znany tysiącom Polaków mieszkających w Toronto, choćby z tego względu, że mieści się tam druga pod względem wielkości instytucja bankowa służąca społeczności polonijnej.

We wrześniu b.r. upłynęło 35 lat od momentu podjęcia niezwykle cennej inicjatywy przez niewielką grupę 30 Polaków - zorganizowania przy ZPwK Spółdzielni Kredytowej (Credit Union), z siedzibą w Toronto. Inicjatywa ta nawiązywała wówczas do najlepszych polskich tradycji ruchu spółdzielczego, opartego na potrzebie rozwijania samopomocy wzajemnej wśród polskich emigrantów, oczekujących w Kanadzie różnych form pomocy, w pierwszej kolejności od swoich rodaków. Warto dzi-

sią, z okazji tej jubileuszowej rocznicy, przybliżyć Czytelnikom niektóre fakty, osiągnięcia i sylwetki ludzi, związane z narodzinami i rozwojem tej pozytywnej instytucji. Szczególnie ludzie są tutaj ważni, bo oni decydowali i będą decydować o tym, na ile każda narodowa społeczność może skutecznie przystosować się do życia w nowych warunkach, wnosząc twórcze inicjatywy, pomysły i swój talent organizacyjny i zawodowy do życia i pracy w warunkach Kanady.

Trzydzieści pięć lat temu, 21.09.1955 roku, grupa inicjatywna 30 rodaków ze Związku Polaków w Kanadzie postanowiła powołać Spółdzielnię Kredytową w Toronto - instytucję finansowej samopomocy dla wszystkich polskich emigrantów bez względu na ich rodowód światopoglądowy i religijny. Wyhodzili oni prawdopodobnie z założeń, że w etnicznie złożonym i wielowyznaniowym społeczeństwie kanadyjskim tracą na znaczeniu kryteria - kto i skąd przychodzi, a zyskują na znaczeniu - kto czego pragnie i do czego zmierza. Kolejnym celem było przyczynić się poprzez konkurencję do tworzenia korzystniejszych warunków oszczędzania i kredytowania niż w bankach dla Polaków, którzy zechcą założyć swoje konta w spółdzielni kredytowej, stając się automatycznie jej członkami i współdziałającymi. Propagowanie osz-

zczędzania i ducha pomocy wzajemnej było od samego początku i jest nadal ideową wykładnią działalności Spółdzielni.

A oto ważniejsze fakty i ludzie związani z rozwojem Spółdzielni Kredytowej ZPwK w Toronto na jej drodze rozwoju od kapitału założycielskiego 2,400 dolarów w 1955 roku do 8 milionów kapitału obrotowego w 1990 roku.

Trzy i pół dekady temu założyciele Kasy zebrałi się w skromnym pomieszczeniu należącym do Grupy 1 przy Claremont St. pod numerem 62, stanowiącym jej siedzibę w Toronto, aby powołać do życia "Credit Union". Wśród zebranych znalazło się wielu ludzi znanych do dzisiaj jako zasłużeni działacze i społecznicy i ci, których już wśród nas nie ma. Wszyscy oni zasługują na szacunek za pracę, którą wykonali, lub którą wykonują do tej pory mimo podeszłego wieku, służąc jako wzór do naśladowania; bądź bardziej konkretnie - swoją radą i doświadczeniem - młodemu pokoleniu.

Pan Henryk Raston - od samego początku aż do dzisiaj prezes zarządu Kasy. Ten już 66-letni pan, miał w 1940 roku 16 lat, gdy został wywieziony przez Rosjan z Polski do Archangielska nad Morzem Białym, a w rok potem wicher wojny wciągnął go do armii polskiej generała Andersa, dzięki której zawędrował potem do Anglii. Tam poszedł do szkoły i zdał maturę

w polskim liceum, a potem przez trzy lata, słuchał wykładów na Polish University College. Następnie wyemigrował do Kanady, gdzie po roku studiów zrobił dyplom inżyniera elektrotechnika na University of Toronto. Z dyplomem w kieszeni rozpoczął pracę w Instytucie Norm Przemysłowych w Toronto.

Henryk Raston, działacz ZPwK, na zebraniu założycielskim Spółdzielni we wrześniu 1955 r. został wybrany prezesem zarządu, zatwierdzonym wkrótce na tej funkcji przez walne zebranie członków. Stały rozwój Spółdzielni i wzrastająca popularność jej prezesa spowodowały, że był on wybierany na kolejne kadencje, zachowując tą pozycję do dzisiaj.

W pierwszym zarządzie Kasy, sekretarzem zarządu został Franciszek Kmietowicz, dzisiaj znajdujący się już na zasłużonej emeryturze. F. Kmietowicz był zastępcą redaktora Głogowskiego, a potem sam redaktorem naczelnym gazety "Związkowiec", wychodzącej w Kanadzie od 1934 roku. Warto wspomnieć, że był on także redaktorem wychodzącej do dzisiaj największej nakładem gazety polonijnej "Gwiazda Polarna".

Wiceprezesem pierwszego zarządu został nieżyjący już dzisiaj S. Siłogocki. Ważną postacią instytucji był jej pierwszy skarbnik, Kazimierz Łata. Człowiek ten - dzisiaj na emeryturze - piastował funkcję skarbnika

przez 30 lat, ciesząc się pełnym zaufaniem i szacunkiem. Pełen uporządkowania i konsekwencji w pracy i realizacji celów, zrobił karierę zaczynając pracę od niskiego stanowiska w firmie wydawniczej, której potem został naczelnym dyrektorem. Jego zastępcą został wówczas J. Dobrzański, znany wtedy jako kierownik klubu towarzyskiego Grupy 1, a następnie aktywny pracownik Kongresu Polonii Kanadyjskiej. Przewodniczącym Komisji Pożyczkowej przy pierwszym zarządzie wybrano S. Leszczyńskiego, a na jej członków nieżyjącego dzisiaj S. Butowskiego i S. Kacperskiego. Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej został człowiek o wysokich kwalifikacjach księgowych, z uprawnieniami C.A., nieżyjący także nieżyjący J. Dąbrowa i R. Frikke.

Jakże skromne początki były Spółdzielni. Na pierwszym zebraniu zarządu skarbnik poinformował, że aktywa Kasy Spółdzielni wynosiły 3,340 dol., że udzielono pożyczek na kwotę 900 dol., a pozostałą kwotę zdeponowano w banku. Jednakże już po trzech miesiącach, na pierwszym walnym zebraniu członków w dniu 23.1.1956 r. (a było ich 57) ogłoszono, że kapitał Kasy wynosi 9,120 dol., że pożyczek udzielono na kwotę 6,527, a czysty zysk z jej działalności wyniósł 2,320 dolarów. Żeby zachować właściwe pro-

porcje w ocenianiu tego przedsięwzięcia, należy zauważyć, że w 1956 r. przeciętny zarobek tygodniowy w Kanadzie wynosił 40-45 dolarów, dzisiaj zaś wynosi on nominalnie ponad 10-krotnie więcej.

Decydujące znaczenie dla dalszego rozwoju Spółdzielni miały zmiany lokalizacji i jej statutu, jakie nastąpiły w 1975 roku. Wtedy to Spółdzielnia wynajęła nowy lokal na swą siedzibę przy 2150 Bloor Street West, blisko stacji metra Runnymede. Decyzja o nowym lokalu została podjęta dwoma przesłankami: zbliżenie do dzielnicy większego skupienia zamieszkującej w Toronto Polaków oraz

zapewnienie dobrego dojazdu środkami komunikacji miejskiej. Była także wówczas propozycja wniosku co do innej lokalizacji, w budynku przy Roncesvalles i Dundas, który można było nabyć za kwotę 110 tys. dolarów. Zabrakło jednak w czasie walnego zebrania 7 głosów dla przyjęcia tego wniosku w sprawie kupna i wniosek upadł. Warto zauważyć, że jednemu z pracowników tego wniosku nie przeszkadzało to potem w nabyciu tego budynku, by stać się jego właścicielem. W owym czasie to jest w 1975 roku, kwota 110 tysięcy wydawała się bardzo wysoką i argumentowano, że Kasa nie bardzo stać na taki zakup. Przykład ten wykazuje, że demokracja na zasadzie pożyczek udzielono na kwotę 6,527, a czysty zysk z jej działalności wyniósł 2,320 dolarów. Żeby zachować właściwe pro-

porcje w ocenianiu tego przedsięwzięcia, należy zauważyć, że w 1956 r. przeciętny zarobek tygodniowy w Kanadzie wynosił 40-45 dolarów, dzisiaj zaś wynosi on nominalnie ponad 10-krotnie więcej.

Decydujące znaczenie dla dalszego rozwoju Spółdzielni miały zmiany lokalizacji i jej statutu, jakie nastąpiły w 1975 roku. Wtedy to Spółdzielnia wynajęła nowy lokal na swą siedzibę przy 2150 Bloor Street West, blisko stacji metra Runnymede. Decyzja o nowym lokalu została podjęta dwoma przesłankami: zbliżenie do dzielnicy większego skupienia zamieszkującej w Toronto Polaków oraz zapewnienie dobrego dojazdu środkami komunikacji miejskiej. Była także wówczas propozycja wniosku co do innej lokalizacji, w budynku przy Roncesvalles i Dundas, który można było nabyć za kwotę 110 tys. dolarów. Zabrakło jednak w czasie walnego zebrania 7 głosów dla przyjęcia tego wniosku w sprawie kupna i wniosek upadł. Warto zauważyć, że jednemu z pracowników tego wniosku nie przeszkadzało to potem w nabyciu tego budynku, by stać się jego właścicielem. W owym czasie to jest w 1975 roku, kwota 110 tysięcy wydawała się bardzo wysoką i argumentowano, że Kasa nie bardzo stać na taki zakup. Przykład ten wykazuje, że demokracja na zasadzie pożyczek udzielono na kwotę 6,527, a czysty zysk z jej działalności wyniósł 2,320 dolarów. Żeby zachować właściwe pro-

dukcja swoją skusność.

Ostatecznie nowe biura Kasy zorganizowano przy Bloor West i pozostają tam do dzisiaj. W chwili przeprowadzki kapitał obrotowy wynosił 1 milion dolarów, a członków-współdziałalców było 500 osób. Z chwilą objęcia nowej siedziby rozszerzono prawa członkowskie do wszystkich Polaków z Toronto i okolicznych miast i osiedli oraz ich rodziny. Biura Kasy zaczęły pracować przez 6 dni w tygodniu, rozszerzono operacje Kasy, wprowadzając konta czekowe.

Podjęte decyzje w sumie okazały się trafne i trzeba przyznać, że były one efektem uporu i stanowczości prezesa i całego zarządu Kasy. Po 10 latach działalności w nowych warunkach liczba członków wzrosła do 1,400 osób, a kapitał obrotowy do 7 mln dolarów, a w bieżącym roku kształtuje się wyjątkowo wysoko - 1,800 członków i kapitałem około 8 milionów. Należy też nadmienić, że Spółdzielnia i jej udziałowcy mieli także swoje kłopoty, głównie związane z defraudacją dokonaną przez pana Waltera Grysa, która naraziła Spółdzielnię na stratę około pół miliona dolarów. Operacje czekami bez pokrycia i strata tej kwoty podważyły czasowo zaufanie do placówki i przyczyniły się do zahamowania wzrostu tempa obrotów. Dopiero wysiłek i zwiększenie aktywności operacyjnej w ostatnim okresie pozwoliły na odbudowę zaufania Spółdzielni i nadania jej nowych impulsów rozwojowych.

Ostatnio dokonuje się dalsze rozszerzenie rodzajów operacji: karty kredytowe, czeki podróżne (American Express), przekazy pieniężne (money orders). Spółdzielnia także udostępnia możliwość opłaty za telefon i światło, starając się zagwarantować swoim członkom tzw. "full service". Ma miejsce także stałe usprawnianie organizacji pracy: wprowadza się rachunkowość opartą na specjalnie zaprojektowanych programach komputerowych dla kas kredytowych, co zapewnia szybkość i sprawność dokonywania operacji, skracając np. czas przygotowywania raportów miesięcznych z 2 tygodni do 4-5 dni.

Na zakończenie warto podkreślić, że celem Spółdzielni jest dobrze służyć całej Polonii kanadyjskiej, wszystkim Polakom i Kanadyjczykom pochodzenia polskiego i ich rodzinom. I zupełnie na końcu podajemy skład i krótką charakterystykę aktualnego zarządu "Credit Union", ludzi pracujących społecznie, dla wspólnego dobra.

Prezesem jest nadal p. Henryk Raston, którego imię stanowi znak firmowy Spółdzielni Kredytowej ZPwK. Pierwszym wiceprezesem jest p. A. Makarewicz. Jest to inżynier elektronik, jeden z najbardziej znanych projektantów atelier telewizyjnych (w tym kilku studiów sieci CBC). Drugim jest p. W. Zaremba, urodzona i wykształcona w Kanadzie nauczycielka języka angielskiego i matematyki. Skarbnikiem jest urodzony w Kanadzie p. K.

Michalak, niezależny księgowy z kanadyjskim tytułem CGA. Jego zastępcą jest także urodzony w Kanadzie inżynier E. Grzelak, z zawodu inżynier elektryk, który pracuje w ministerstwie energetyki prow. Ontario. Przedmiotem jego szczególnych zainteresowań zawodowych jest wprowadzanie innowacji w dziedzinie oszczędzania energii i budowy energooszczędnych maszyn i urządzeń. Sekretarzem zarządu jest p. E. Hewner, absolwentka studiów Kierownictwa i Zarządzania (Business Administration), która pracuje w firmie konsultingowej. Przewodniczącym Komisji Pożyczkowej jest p. K.Z. Piotrowski, z wykształcenia muzyk, pracujący w firmie McDonnell Douglas. Zawód wykształcony pozwala mu na udzielanie się w parafii św. Teresy w charakterze organisty. W parafii tej, wraz ze swoją żoną prowadzi chór i daje koncerty. Jednym z członków tej Komisji jest p. P. Huryń, inżynier zatrudniony w działalności szkoleniowej polskich inżynierów przygotowujących się do pracy w Kanadzie. Opracował także kilka słowników technicznych, które wydał i które są pomocne w ich adaptacji do pracy zawodowej w Kanadzie. Jeszcze innym jest p. A. Czajkowski, inżynier elektronik, prowadzący własny sklep komputerowy "Mediland".

W Komisji Rewizyjnej pracują specjaliści od spraw finansowo-księgowych: K. Pomianowski, P. Chwalisz oraz B. Milewska. Jak zaznaczyliśmy, członko-

wie poszczególnych Komisji to osoby pracujące ohoitniczo, społecznie. Spółdzielnia musi jednak mieć także pracowników etatowych. Kierownikiem biura jest 10 lat temu przybyły do Kanady Jerzy Nowak. Warto podkreślić, że wśród zarówno członków Zarządu, jak i pośród wprowadzanie innowacji w dziedzinie oszczędzania energii i budowy energooszczędnych maszyn i urządzeń. Sekretarzem zarządu jest p. E. Hewner, absolwentka studiów Kierownictwa i Zarządzania (Business Administration), która pracuje w firmie konsultingowej. Przewodniczącym Komisji Pożyczkowej jest p. K.Z. Piotrowski, z wykształcenia muzyk, pracujący w firmie McDonnell Douglas. Zawód wykształcony pozwala mu na udzielanie się w parafii św. Teresy w charakterze organisty. W parafii tej, wraz ze swoją żoną prowadzi chór i daje koncerty. Jednym z członków tej Komisji jest p. P. Huryń, inżynier zatrudniony w działalności szkoleniowej polskich inżynierów przygotowujących się do pracy w Kanadzie. Opracował także kilka słowników technicznych, które wydał i które są pomocne w ich adaptacji do pracy zawodowej w Kanadzie. Jeszcze innym jest p. A. Czajkowski, inżynier elektronik, prowadzący własny sklep komputerowy "Mediland".

W Komisji Rewizyjnej pracują specjaliści od spraw finansowo-księgowych: K. Pomianowski, P. Chwalisz oraz B. Milewska. Jak zaznaczyliśmy, członko-

Janusz Grabowski
Maciej Syrokomla

PODPISY POD ZDJĘCIAMI:

Nazwisko Henryk Raston stało się nieomal synonimem tego polskiego banku.

Z usług Kasy korzystają mogą wszyscy Polacy, niezależnie od światopoglądu czy religijnej denominacji.

**POLISH
CANADIAN
COMMUNITY
SERVICES
CENTER**

**1579 Bloor Str.W.,
Toronto
TEL. 533-9471**

Polish Canadian Community Services pragnie zainteresować Państwa cyklem spotkań mającym na celu dostarczenie informacji, które mogą pomóc w rozwiązywaniu problemów życia codziennego. Chcielibyśmy Państwu zaprezentować takie tematy jak kursy języka angielskiego, możliwości zatrudnienia, potrzeby osób starszych. Spotkania te będą częścią serii seminariów, na które będziemy zapraszać lektorów-profesjonalistów. Po części informacyjnej spotkania będzie się odbywać otwarta dyskusja.

Drugim rodzajem spotkań będą spotkania w mniejszych grupach (grupy samopomagające), gdzie będzie można przedyskutować problemy w kameralnej atmosferze.

Mimo że jesteśmy skoncentrowani przede wszystkim na problemach, na które napotyka kobiety, wszyscy członkowie rodziny są mile widziani na naszych spotkaniach.

W trakcie spotkań zapewniamy opiekę nad dziećmi. Aby zapewnić miejsce dla dziecka, proszę dzwonić do pani Marii Anker, tel. 533-9471.

POMÓŻMY SOBIE NAWZAJEM

Plan spotkań ogólnych o charakterze informacyjnym.

8 LISTOPADA ZASILEK MIEJSKI I PROWINCJONALNY

Informacje na temat systemu zasiłków miejskich (WELFARE) i zasiłków prowincjonalnych (FAMILY BENEFITS). Kto jest uprawniony do zasiłku, w jaki sposób i gdzie się starać.

15 LISTOPADA PRZEMOC PRZECIW KOBIE- TOM

Problemy związane ze stosowaniem siły fizycznej oraz presji fizycznej przez męskich partnerów wobec kobiet w domu lub miejscach publicznych.

22 LISTOPADA JAK RADZIĆ SOBIE ZE STRE- SEM?

Informacje na temat co to jest stres i jak radzić sobie w trudnych sytuacjach.

6 GRUDNIA POMOC PRAWNA (LEGAL AID)

Jakie są prawa osoby mieszkającej na stałe w Kanadzie. Jak można otrzymać pomoc prawną za darmo?

Spotkania odbywać się będą o godz. 6.30 w Credit Union w Toronto przy 220 Roncesvalle.
W przyszłości będą pwtórnice w Mississauga i w Scarborough

POMÓŻMY SOBIE SAME

Spotkania te przeznaczone są dla kobiet i będą prowadzone przez pro-

fesjonalistę. Są to spotkania grupowe. Liczba uczestników 10-12 osób. Male grupy zapewnią uczestniczkom maksymalny kontakt. Grupy te będą miały charakter konfidencki i przeznaczone są dla kobiet, które przeszły w swoim życiu negatywne doświadczenia jak przemoc w rodzinie lub mają już za sobą pobyt w ośrodku dla maltretowanych. Oto najbliższe daty spotkań: 13 GRUDNIA, 20 GRUDNIA, 10 STYCZNIA.

Spotkania będą odbywały się co dwa tygodnie. Kobiety zainteresowane spotkaniami proszone są o telefoniczny kontakt z Anną Bator, tel. 533-9471.

KLUB SENIORA

Regularne spotkania klubowe w każdy wtorek o godz. 12:00. Zajęcia z gimnastyki we wtorki i czwartki o godz. 10:15 am. W czwartki odbywają się zajęcia chóru oraz zespołu muzycznego. Klub prowadzi również zorganizowane zajęcia -bingo, gry w karty, szachy i ping-ponga. Członkostwo kosztuje \$10 rocznie i wszystkie osoby powyżej 60 lat są mile widziane.

ZADUSZKI POD POMNIKIEM KATYŃSKIM W TORONTO

Dnia 2 listopada 1990 r. w PIĄTEK odbędą się tradycyjne uroczystości Święta Zmarłych (Zaduszek). O godzinie 6 po południu nastąpi zaciągnięcie warty przez weteranów, złożenie kwiatów przed pomnikiem, zapalenie zniczy i świeczek, oraz modły żałobne za pomordowanych w Katyniu i za dusze wszystkich Polaków, których groby rozsiane są po całym świecie. Do wzięcia udziału w tej uroczystości zapraszają Polonię z Toronto i okolice:

Kongres Polonii - Okręg Toronto i Centralny Komitet Polskich Organizacji Weterańskich na Toronto i Oshawę.

Za Komitet
Stefan Falkowski, Przewodniczący

KOMUNIKAT

W dniu 28 października 1990 r. o godz. 15.00 odbędzie się w sali Kościoła św. Kazimierza, 156 Roncesvalles Ave., spotkanie informacyjne dla Polonii dotyczące aktualnej sytuacji politycznej w Polsce, nowych przepisów prawnych oraz paszportowo-wizowych, możliwości podróżowania do Polski oraz inwestowania kapitału zagranicznego.

KRZYSZTOF SMYK
Konsul
p.o. Kierownika Urzędu

KOMUNIKAT

Komitet Skarbu Narodowego w Toronto serdecznie dziękuje całej Polonii za hojną daninę. Wielebny Ks. Proboszczom polskich parafii za poparcie (z jedynym wyjątkiem w Mississauga) oraz wszystkim członkom i sympatykom za ofiarę pracy.

Zbiórka z okazji Tygodnia Skarbu Narodowego przyniosła \$1634.30.

Po zbiórce, na zebraniu towarzyskim dnia 14.10.90 przemawiał p. prof. Lityński - delegat na Kanadę Rządu RP na Emigracji, wręczono dyplomy i medale zasłużonym członkom oraz wystąpił Chór Weteranów 2 Korpusu i polscy artyści.

Za Komitet
FIEGLAR WACŁAW
Sekretarz

BABIE LATO

Federacja Polek Ogniwo 11 urządza zabawę taneczną w dniu 27 października (sobota) 1990 r. w sali parafialnej św. Kazimierza przy 156 Roncesvalles Ave.

Do tańca przygrywa najpopularniejsza orkiestra w Polonii, znakomity zespół "ECHO" z Brantford.

Bilety w cenie \$12 do nabycia w Cepelli, 139 Roncesvalles Ave. oraz Pani Jadwiga Terka, tel. 532-6886 po godzinie 18.

W cenie biletu, kanapki, ciasto, kawa.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY
CAŁĄ POLONIĘ
NA TĘ PRZEMILĄ ZABAWĘ
J. Sztrumf
Przewodnicząca

Zmiany w Stawkach Płacy Minimalnej

Z początkiem tygodnia roboczego, w którym wypada dzień 1-go października 1990 roku, na terenie Ontario obowiązywać będą nowe stawki płacy minimalnej. Podane poniżej stawki obejmują też pomoc domową; stawki dla robotników zniwnych podane osobno.

STAWKI ZASADNICZE

Pracownicy niewykwalifikowani (za godzinę)	\$ 5.40
Studenci poniżej 18 lat	\$ 4.55
Podający napoje alkoholowe	\$ 4.90
Przewodnicy wędkarzy lub myśliwych (za dzień - powyżej 5 godzin)	\$54.00
Przewodnicy wędkarzy lub myśliwych (poniżej 5 godzin)	\$27.00

Od 1 stycznia 1991 roku, obowiązywać będą następujące stawki płacy minimalnej dla robotników zniwnych zatrudnionych przy zbiorze warzyw i jarzyn, owoców, oraz tytoniu:

Dorośli (za godzinę)	\$ 5.40
Studenci poniżej 18 lat	\$ 4.55

Maksymalne potrącenia za mieszkanie i wyżywienie przy ustalaniu płacy minimalnej (obowiązujące z początkiem tygodnia roboczego w którym wypada dzień 1-go października 1990 roku - dla pracowników niewykwalifikowanych, oraz od 1 stycznia 1991 roku - dla robotników zniwnych):

Pokój	- prywatny (tygodniowo)	\$25.00
	- dzielony (tygodniowo)	\$12.50
Posiłki	- od posiłku	\$ 2.00
	- tygodniowo	\$42.00
Pokój z wyżywieniem (tygodniowo)		
	- pokój prywatny	\$67.00
	- pokój dzielony	\$54.50

Mieszkanie (tygodniowo)		
stawki obowiązujące wyłącznie robotników zniwnych		
	- mieszkanie z wygodami	\$78.30
	- mieszkanie bez wygod	\$57.80

Ministry of Labour
 Ontario

Halloween

Zastędląm na tym kontynencie nie trzeba tłumaczyć o co chodzi. Dlaczego w pobliżu Wszystkich Świętych pojawia się jarmarczne święto przebierańców, dzieci nie dają sąsiadom spokoju, dynie na warzywnych stoiskach idą jak woda, podobnie jak cukierki, których nikt tu prawie przez rok cały do ust nie bierze. Skończy się pewnie na tym, że i my kupimy torbę wstrętnych landryń, wybebeszymy ze słoika centówki na zbiórkę UNICEF, przydźwigamy dynię i wydamy ostatnie pieniądze przed pierwszym na idiotyczne plastikowe kostiumy dla dzieci. W tym roku będzie to zapewne Naszolatek Żółw uprawiający sztukę Dalekiego Wschodu Ninja lub Duch Kawalarz Beeltlejuice, bo Superman i Batmany właśnie z mody wychodzą. Ale zanim wzniesiemy radosny okrzyk na widok pierwszego Żółwia, Czarownicy czy Batmana, kląc w duchu amerykańskie barbarzyństwo, spokojnie zagłębmy się w nasz ulubiony podręcznik imigranta Panati's Extraordinary Origins of Everyday Things, gdzie znajdziemy wyjaśnienie oraz usprawiedliwienie jednodniowego szaleństwa.

...

5 WIEK PRZED NASZĄ ERA

Od blisko 2500 lat ostatni dzień października był świętem czarownic, duchów złych i dobrych, magicznych, wręcz szatańskich. Już wtedy przebierano się za duchy i zmary, tyle że robili to dorośli i to z poważnych powodów.

Nazwa Halloween pochodzi od "All Hallows Eve" święta pierwotnie obchodzonego przez starożytnych Celtów w Irlandii w ostatnim dniu ich kalendarzowego lata.

Celtowie wygaszali w tym dniu paleniska, by uczynić swe domy zimnymi i nieprzytulnymi dla złych duchów, które w tym dniu miały

opuszczać świat zmarłych i wracać na ziemię. Natomiast za wioską kapłan Druidów rozpałał potężne ognisko ku czci Słońca, w podzięce za wspaniałe, letnie zbiory.

Celtowie wierzyli również, że 31 października osoby, które zmarły w ostatnim roku wracają na ziemię, by zamieszkać w ciele człowieka lub zwierzęcia na ten rok. W roku tym duch zmarłego i wybrany nosiciel odejdą na wieczność w życie pozagrobowe. W wielu kulturach, także i w Polsce, zachowało się przekonanie, że zmarły może zabrać ze sobą najbliższych. Ze nikomu w zaświatach niespieszno, więc w Irlandii przebierano się w różne stroje, zakładano maski i malowano twarze dla niepoznaki, licząc że się duch krewnego czy sąsiada nie połapie. W kostiumach i przy hałaśliwej muzyce paradowano do rana, by zniechęcić duchy przed wprowadzeniem się do domostwa. Znalazł się jednak zawsze ktoś, kogo podejrzewano o opętanie przez zmarłego. Kapłani kazali takiego pochwycić i dla odstraszenia innych duchów spalić w wielkim ognisku. Nic dziwnego, że bali się tej nocy choroby i kalecy, starcy i ma... i noworodków. Ukrywał się i maskował każdy na kogo mogło spaść podejrzenie wioski. By tradycją stało się zadość, gdy ofiar brakowało, kapłani składali ofiarę ze zwierzęcia lub ptaka.

W 61 roku nowej ery Rzymianie złagodzili celtyckie obyczaje zakazując ofiar z ludzi i zwierząt, zastępując je wizerunkami i posążkami. Pomyśl ten nie był oryginalny. Wpadli nań jeszcze starożytni Egipcjanie, gdy zastąpili ofiary ludzkie, składane podczas pogrzebów możnych, ze sług i niewolników, licznymi posążkami i płaskorzeźbami.

I w tej złagodzonej formie, w coraz weselszych kostiumach, obyczaje Halloween przetrwały do

czasów współczesnych.

Irlandcy osadnicy przenieśli obyczaj do Nowej Anglii, wkrótce wzbogacony o inne tradycje.

TRICK OR TREAT

Zwyczaj, który tak gorszy współczesnych przybyszów z Europy, ma również europejskie korzenie. Wywodzi się w prostej linii z IX-wiecznych "zaduszek" czy Dziadów. We Wszystkich Świętych, żebracy wędrowali po włoskach, oferując usługi w postaci: modlitw za dusze zmarłych. Za hojną opłatą dziad odmawiał dziesiątki "Zdrowasiek", skracając drogę do nieba grzesznikom. Do dziś pod cmentarzami i kościołami żebracy zarabiają modlitwą na chleb. W dawnych czasach zapłata biedaków dla dziadów prosiłnych były małe słodkie ciasteczka z borówkami, zwane w Anglii "soul cakes".

Z czasem ciasteczka wyparły przemysłowe cukierki, a rozmodlnych dziadów rozkrzyżowane dzieciaki, które swym okrzykiem Trick or Treat wręcz groziły psotą. Ponoć nie tak dawno psoty te były całkiem niemiłe. Pomalowane drzwi czy okna, rozrzucone śmiecie, niestosowne napisy. Współczesne dzieci są zbyt zajęte kolekcjonowaniem słodyczy i zbiórką na pomoc ubogim, by płatać złośliwe figle. Choć kto wie, z dziećmi nic nie wiadomo.

Zanim więc zapalimy świeczkę w dyni zwanej Jack'o Lanter, w której ukrył się ponoć duch pewnego irlandzkiego pijaka, któremu się udało zwieść piekło, pamiętajmy, że jest to znak dla dzieci- cukierki czekają. A duchy precz.

Eleni Z ZESPOŁEM PROMETHEUS

OSHAWA -
5 listopada, g. 8.00 wiecz.
Polish Veterans Assc.
1551 Stevenson, N.

TORONTO -
4 listopada, g. 5 i 8 wiecz.
West Toronto Secondary School
330 Lansdowne Ave.
Bilety: Solarcki Pharmacy (po 18
paż.). Rezerwacja i informacje:
(416) 482-9946

KITCHENER -
7 listopada, g. 8.00 wiecz.
Polish Legion, 601 Wellington, N.

ARTS ENTERTAINMENT CORP.
KZ

KRZYSZTOF ZAKRETA
przedstawia program estradowy:

25 LAT ZESPOŁU CZERWONE GITARY

SEWERYN KRAJEWSKI
BERNARD DORNOWSKI
JERZY SKRZYPCZYK

**JAN KACZMAREK
Z KABARETEM**

ELITA

**WŁODZIMIERZ PŁASKOTA
STANISŁAW SZELC**

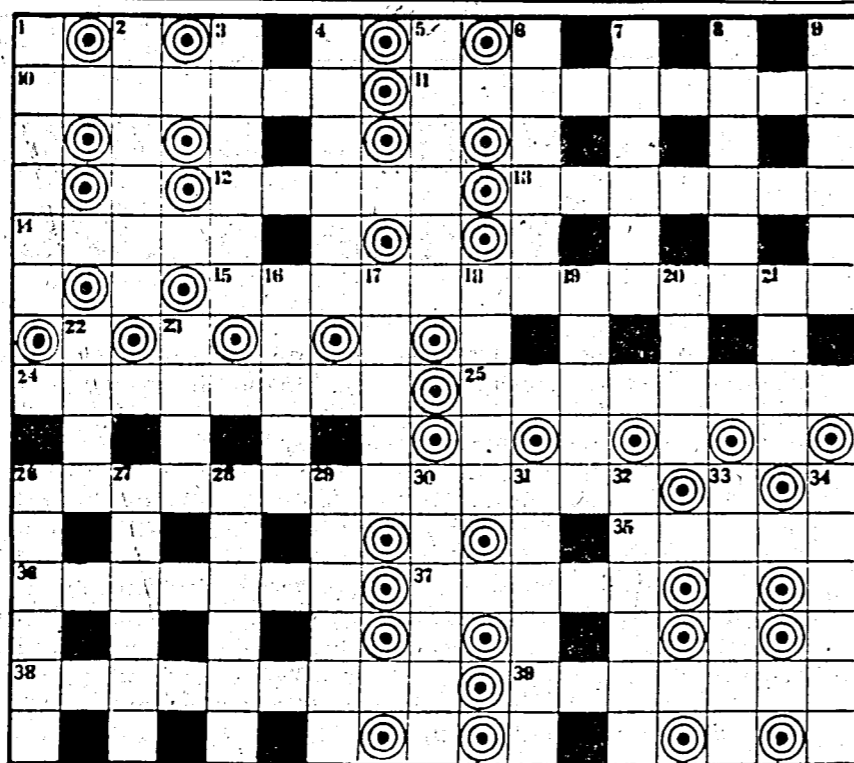
**JERZY SKOCZYŁAS
LESZEK NIEDZIELSKI**

POZIOMO:

- 10 Napędzanie zwierzęcy na stanowiska myślnych
- 11 Kieruje grupą roboczą
- 12 Szop
- 13 Dawne określenie Polaka
- 14 Cugle, wodze
- 15 Narażenie się na wstyd, śmieszność
- 24 Ciastka z masy karmelowej, miodu i maku z dodatkiem orzechów i migdałów
- 25 Szuszony owoc, dodatek do ciast
- 26 Pierwszy skrzypek w orkiestrze
- 35 Widnieje na szyldzie
- 36 Nóż do cięcia trzciny cukrowej
- 37 Wgłębienie pod stawem ramiennym
- 38 Myślny ścigający zwierzyne
- 39 Zespół pięciu instrumentalistów

PIONOWO:

- 1 W Afryce, ze stolicą w Luanda
- 2 Banda, gromada
- 3 Wiązka zboża
- 4 Bezwład, zastój
- 5 Rozległy teren
- 6 Dokument stwierdzający przyznanie tytułu
- 7 Nożyk chirurgiczny
- 8 Miesiąc wakacyjny
- 9 Zgiełk, harmider
- 16 Wybór, elekcja
- 17 Znany z "Iliady" król Troi
- 18 Czas trwania
- 19 Puszy się na podwórku
- 20 Zacisne schronienie
- 21 Roślina dostarczająca włókna na liny i powrozy
- 22 Kolor w kartach
- 23 Taniec
- 26 Ciało niebieskie

- 27 Lobuziak, hultaj
- 28 Utwór liryczny
- 29 Aktor występujący w utworze dramatycznym
- 30 Popęd do działania
- 31 Długi, cienki pręt
- 32 Wrodzona plamka lub wypukłość na skórze
- 33 Suma ratalna
- 34 Orszak, poczet

POZIOMO: prababka, kineskop, odrost, gubernator, kajdanki, naddatek, akta, rozstaj, solista, efekt, amarant, archont, pled, hipoteka, tomahawk, szerzyciel, dubler, Warszawa, żelatyna.
PIONOWO: plotkarka, blond, baton, Anglik, kabina, naród, szafa, oponent, jazda, antrakt, kajet, delcja, trefl, stado, stopa, aptekarka, mniszka, panika, etaż, obrus, etyka, model, habit.

**BRYDŻ NR 118
ZADANIE**

K D A 6 5
 K W W E A D 4
 A D 10 7 9 8 3
 A W 9 4 3 K 7 5 2

Jak W powinien rozgrywać 6 trefli, po ataku siódemką pik?

ROZWIĄZANIE

Największą szansę realizacji kontraktu daje zgranie króla trefli, a następnie drugiego pika, trzech kierów i dopiero teraz asa pik, gdyż wyjście w piki mogło być z dubletona.

Jeśli przeciwnicy nie przebiją żadnej z tych lew, zrzucamy oba kara, po czym wychodzimy blotką trefli. Wówczas, jeśli S doda do koloru - impasujemy waletem. Gdy impas się nie uda, N będzie mógł wyjść jedynie w kara do asa z damą lub pod podwójny renons.

Natomiast, gdyby S nie dodał trefla do koloru - bijemy asem i oddajemy lewą atutową, po czym N będzie w sytuacji, jak wyżej.

Jeżeli S przebije pika lub kiera, wów-

czas nadbijamy, odbieramy atu i po wyeliminowaniu starszych kolorów, przechodzimy treflami na stół, po czym impasujemy kara. Wtedy, gdy N ma nawet obie figury, też dwóch lew nie oddamy. Również ich nie oddamy, jeśli N przebije pika ostatnim treflem. Wtedy bo-

wiem będzie musiał wyjść pod podwójny renons lub do widel karowych.

Jedynie, gdy N ma trzy trefle, to po przebieciu pika będzie mógł odejść bezpiecznie w atu. Wtedy jednak pozostaje jeszcze szansa impasu damą karo.

DAMA PIK

Raz Ludwik XVIII czytał Talleyrandowi fragment przygotowywanej właśnie konstytucji, a premier rzekł: "Najjaśniejszy Panie, tu jest luka". - "Jaka?" - "Pensje posłów". - Oburzony król zaprotestował: "Przecież posłowie powinni honorowo i bezpłatnie spełniać swoje obowiązki". - "Ale to by kraj zbyt drogo kosztowało" - rzekł Talleyrand, znawca ludzkiej natury.

Dwaj dziennikarze duńscy, Horup i Sorensen, zostali ministrami. Po pewnym czasie ktoś pyta króla Christiana, czy jest z nich zadowolony.

- Sprawują się doskonale - brzmi odpowiedź - mają tylko nieprzyjemny zwyczaj rzucać do kosza pewnych papierów, gdyż wydaje im się, że są to rzeczy nie przeznaczone do druku.

Królowa Wiktorja, która we wszystkich sprawach radziła się swego premiera, Disraeliego, zadała mu raz pytanie: - Jaka jest różnica między nieszczęśliwym wypadkiem a nieszczęściem? - To proste - odpowiedział dyplomata. - Gdyby mój najzawziętszy wróg, lord Gladstone, wpadł do morza, byłoby to nieszczęśliwy wypadek. Gdyby go jednak ktoś wyciągnął z wody, byłoby to nieszczęście!

Z D R O W I E

BŁONNIK - W PRAWIDŁOWYM ŻYWIENIU CZŁOWIEKA

Błonnik jest podstawowym składnikiem ścian komórkowych roślin. Jest on nieprzetrawialną częścią pokarmów roślinnych, jest budulcem roślin i neutralnym wypełniaczem pokarmów. Niemniej jest bardzo istotnym składnikiem żywienia. Jego funkcją jest rozcieńczanie, równomierne rozprowadzanie elementów odżywczych. Daje uczucie sytości, zapewnia trawienie poprzez pobudzenie ruchu jelit.

Jego znaczenie w leczeniu jako środka przeczyszczającego znano już przed wiekami. Hipokrates zalecał podawanie otręb w celu poprawienia trawienia.

Na początku XX wieku błonnik został oceniony jako bezużyteczny składnik pokarmowy, nie zawierający żadnych korzystnych wartości dla organizmu. Jego rzeczywiste znaczenie zostało dopiero docenione kiedy wprowadzono na skalę przemysłową przetwórstwo żywności. W wyniku procesu technologii, żywność została zubożona lub pozbawiona błonnika. Spożywanie takiej żywności wpłynęło niekorzystnie na stan zdrowia wielu grup ludności i przyczyniło się do rozpowszechnienia wielu schorzeń poprzednio rzadko występujących.

Została stwierdzona zależność między ilością włókna w pożywieniu a częstością występowania takich chorób jak: stany zapalne wzrostka robaczkowego, chroniczne zaparcia, otyłość, a nawet choroby nowotworowe jelit. Okazało się, że ludność z terenów uprzemysłowionych odżywiająca się produktami pozbawionymi błonnika zapadała na wyżej wymienione choroby znacznie częściej aniżeli ludność z terenów mniej uprzemysłowionych. Wiązało się to oczywiście z "udoskonaloną" techniką w produkcji żywności, ze

spożywaniem pokarmów doskonale oczyszczonych, pozbawionych błonnika tak istotnego do prawidłowego funkcjonowania organizmu.

Błonnik jest dostarczany tylko z pokarmów roślinnych. Można go znaleźć w otrębach i w niektórych produktach żywnościowych głównie w owocach i warzywach.

Z owoców, dużo błonnika zawierają: jabłkia, świeże śliwki, czarne jagody, gruszki, banany, pomarańcze, morele; z jarzyn: ziemniaki, fasola, groszek, kukurydza, brokuły, sałata, selery, brukselka, cukinia, z innych produktów żywnościowych bogate we włókna są płatki owsiane, chleb z pełnego przemiału, orzechy laskowe i wiele innych.

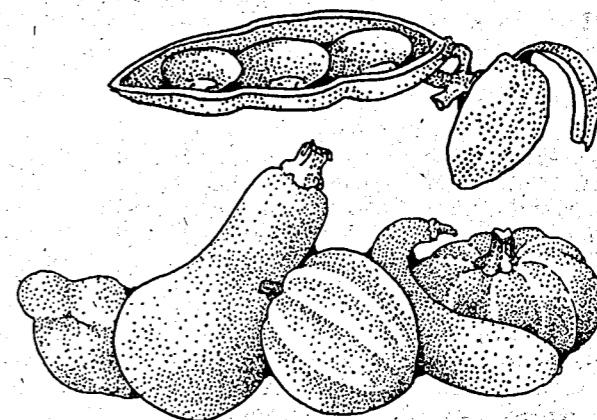
Ostatnie badania wykazały, że jadając codziennie owsiankę nie tylko poprawiamy nasze trawienie, ale również obniżamy poziom cholesterolu około 13-19%. Jadając owsiankę przeciwdziałamy zaparciom, hemoroidom, chorobie nowo-

tworowej przewodowi pokarmowego. Otręby spożywcze można spożywać w postaci naturalnej popijając płynem, lub dodawać je do surówek, pasztetów, zrazów, zup.

Pokarmy, które zawierają dużo błonnika łatwo absorbują wodę, dają więc uczucie sytości, zmniejszają nasz apetyt na wysoko kaloryczne potrawy. Są niezastąpione jeśli zależy nam na utrzymaniu prawidłowej wagi, jak też pomagają w kuracji odchudzającej.

W naszej Klinice (Bloor Naturopathic Clinic) przeprowadza się komputerową ocenę prawidłowości odżywiania jak również ilości spożywanego błonnika. Odpowiednio ustalona dieta dostarczająca organizmowi wszystkich niezbędnych składników pokarmowych oraz odpowiedniej ilości błonnika jest podstawą do utrzymania dobrego zdrowia.

**Dr LIDIA DOBOSZ M.D., N.D.
TEL. 534-0050**

IMIGRACJA

Pytanie: Złożyłem podanie o stały pobyt. Teczka moja jest w Buffalo. Strasznie długo to trwa. Czy mogę wrócić do Polski i tam czekać na załatwienie sprawy?

Odpowiedź: Powrót do Polski zamknie sprawę w Buffalo. Nie mogą teczki przenieść do ambasady w Warszawie. Program sponsorowania był dla tych, którzy nie chcieli lub nie mogli wrócić do Polski ze względów politycznych (nie ekonomicznych). Można wrócić do Polski - ale to znaczy, że trzeba starać się o emigrację od nowa.

Pytanie: Miałem kiedyś stały pobyt. Wróciłem do Kanady jako turysta. Czy mam stały pobyt czy nie?

Odpowiedź: Normalnie traci się stały pobyt, jeśli się przebywa poza granicami Kanady dłużej niż 6 miesięcy. Są jednak możliwości "odzyskania" stałego pobytu. Trzeba odpowiednio powody podać urzędnikowi imigracyjnemu. Jeśli uwierzy - sprawa "wygrana". Jeśli ma wątpliwości - sprawa pójdzie do Sądu. Jeśli Sąd nie przyzna - ma się prawo apelować. Cała procedura może trwać 5 lat!

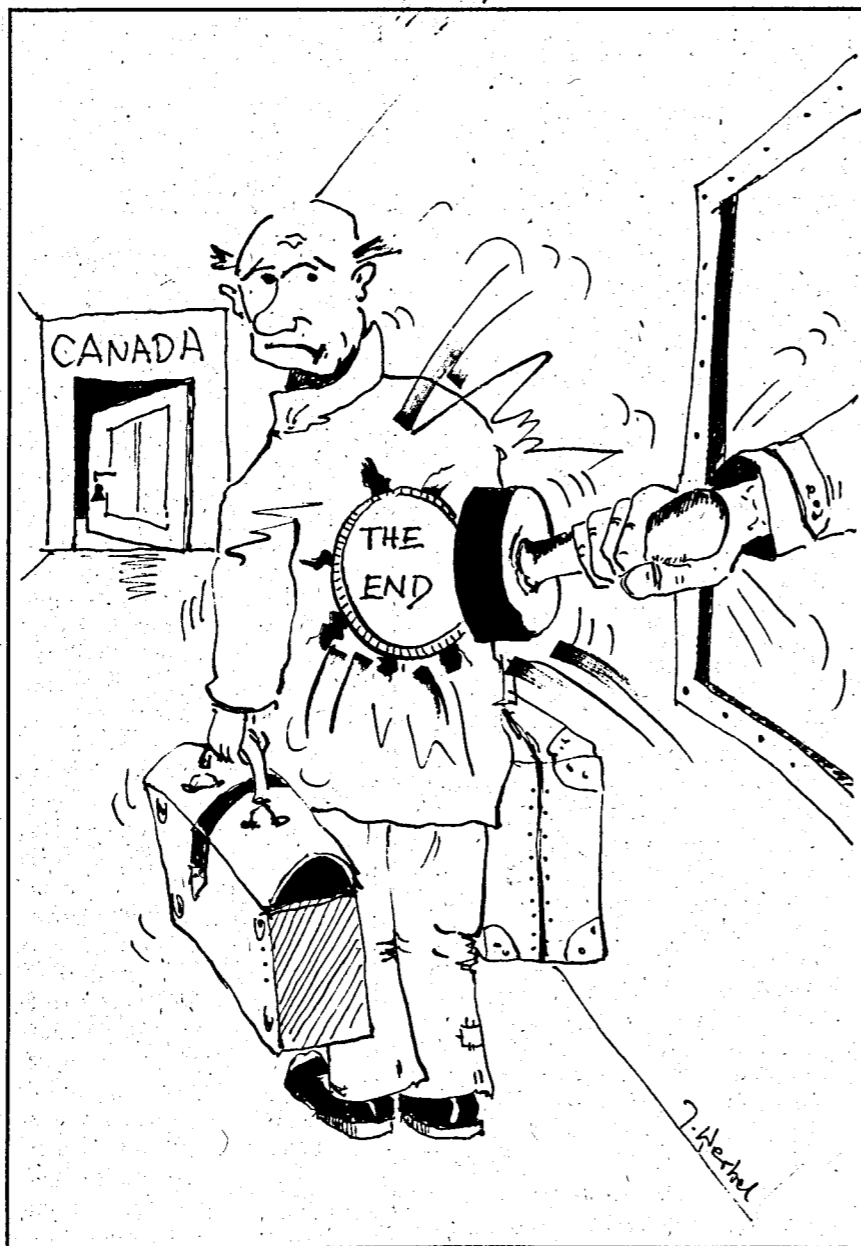
Pytanie: Sponsoruję męża, ale obawiam się, że Mu odmówią wizy, bo był kiedyś w więzieniu. Co zrobić?

Odpowiedź: Jeśli był w więzieniu dawno temu, musi tylko udowodnić w ambasadzie, że jest zrehabilitowany lub podlega przedawnieniu. Ambasada powie Mu co dokładnie ma przedstawić. Jeśli to było niedawno, decyzja będzie polegała na tym: ile miał lat, kiedy popełnił przestępstwo; ile lat minęło od przestępstwa? Jeśli mimo wszystko będzie odmowa, ma Pani prawo apelować.

Pytanie: Złożyłem sponsorstwo o rodziców z rodziną (5 braci i siostr). Biuro imigracyjne mi odmówiło ze względów finansowych. Co mogę zrobić?

Odpowiedź: Można wstrzymać emigrację kilku osób tymczasowo do czasu kiedy sytuacja finansowa się poprawi - a reszta może emigrować teraz.

HANIA SOKÓLSKA
766-4779

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Obchody związane z 72 rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku, odbędą się w niedzielę 11 listopada według następującego rozkładu:

Godz. 11.00 - Msza św. w kościele św. Stanisława

Godz. 12.15 - Wymarsz pochodu pod Nowy Ratusz

Godz. 12.40 - Podniesienie polskiej flagi, po czym złożenie wieńca pod pomnikiem Nieznanego Żołnierza

Godz. 16.30 - Akademia w szkole u zbiegu Bloor i Dundas St.W. Zbiórka sztandarów o godz. 10.30 w sali parafialnej.

Kongres Polonii Kanadyjskiej
Okręg Toronto

KALENDARZYK ECHA

*We Wszystkich Świętych
ziemia skrzępla
całą zimę wróży ciepłą,
a jeśli słonko
będzie markotno*

*Na Wszystkich Świętych
od zrębu
odetnij gałąź dębu.
Jeśli już roku nie ma
Oj! Będzie tęga zima*

25 października, CZWARTEK
Darii, Hilarego, Ingi, Kryspina
26 października, PIĄTEK
Ewarysta, Lucjana
27 października, SOBOTA
Florencjusza, Iwony, Sabiny,
Wincentego, Witomila
28 października, NIEDZIELA
Salwiusza, Szymona, Tadeusza
29 października, PONIEDZIAŁEK
Euzebil, Emelny, Jacka, Narcyza,
Teodora, Wiolety, Viletty
30 października, WTOREK
Angelusa, Edmunda, Przemysława,
Zenobil, Zehobiusza
31 października, ŚRODA
Alfonsa, Augusta, Godzimira,
Krzysztofa, Lucylli, Saturnina,
Urbana, Wolfganga

1 listopada, CZWARTEK
WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

2 listopada, PIĄTEK
Bernolda, Bohdana, Bohdyna,
Bożydara, Eudoksjusza,
Konradyna, Tobiasza
3 listopada, SOBOTA
Chwalisława, Huberta, Marcina,
Mariana, Prymina, Sylwil
4 listopada, NIEDZIELA
Karola, Niny, Mściwoja, Olgierda,
Witalisa
5 listopada, PONIEDZIAŁEK
Elżbiety, Modesta, Sławomira,
Zachariasza
6 listopada, WTOREK
Feliksa, Jacka, Lenarta, Leonarda,
Protazego
7 listopada, ŚRODA
Antoniego, Engelberta, Ernesta,
Florentyny, Rufusa, Żytomira

RADY I PORADY

Liście na tarasie

Przy naszym szeregowym domku mamy maclupeńki ogródek w połowie zajęty przez taras z płyt betonowych. Drugą połowę owego ogródka zajmuje rozłożyste klonowe drzewo o ciemnobrązowych liściach. Jak sypnie, potrafimy zbierać 5 worków owych liści. Jeśli jest akurat mokro na betonie pozostają brązowe plamy, zupełnie jak ze rdzy, których żadna siła nie zmyje. Po lecie pozostały prawdziwe plamy rdzy po barbacue, tłuste plamiska po smażonych hamburgerach. Tak to oto jedyna ozdoba naszego ogródka, zwana tu patlo wygląda okropnie. W lecie można to zastawić kwiatami w skrzynkach, ale czyni to ogródek jeszcze mniejszy. Ludzie kładą dynianki w potwornie zielonym kolorze, do których przyzwyczaić się nie mogę. Chętnie położyłbym drzewo, ale nie wolno robić tarasów w osiedlu. Co zrobić z tymi plamami?

Plamy z liści powinny zniknąć przez zimę. Jeśli jednak nie możemy na nie już patrzeć można wyszorować je płynem wybielającym do prania typu bleach wymieszanym w proporcji 1/3 z wodą. Kilkakrotne mycie powinno je wyjaśnić. Podczas czyszczenia tłustych plam można tym samym środkiem doprawić te po liściach.

W sklepie z narzędziami (hardware store) kupujemy 1/4 kg białej kredy w proszku (white chalk). Mieszamy z taką ilością rozpuszczalnika, aby powstała pasta (można użyć Shell Sol albo Vargol). Pastę nałożyć na 1 cm grubości na plamy, przykryć plastykiem, zabezpieczając przed dostępem powietrza taśmą samoprzylepną typu "masking tape". Po paru godzinach zdejmujemy plastyk i pozwalamy pastce wyschnąć. Zeschnięte resztki zbieramy metalową szczotką. Operację trzeba czasem powtórzyć kilka razy do skutku. Pasty takiej można używać

na innych kamiennych lub betonowych podłogach np. w garażu czy w piwnicy.

Oto dwa przepisy na dynię, która zwykle poniewiera się po Halloweenie. Oba bardzo proste.

MUS Z DYNII I JABŁEK

1 kg dyni, 6 kwaśnych jabłek, 9-12 łyżek cukru, 2 opakowania cukru wanilowego, 5-8 białek, skórka z cytryny lub pomarańczy.

Obraną, umytą dynię oczyścić z nasion i pokrajać. Umyte jabłka, obrać, pokrajać w ćwiartki, wykrajać gniazda nasienne. Zagotować 3 szklanki wody, do wrzątku wrzucić dynię i jabłka przesypane połową cukru. Rozgotować na miazgę. Z białek ubić pianę. Gdy jest sztywna, stale ubijając dodać cukier. Lśniąca, sztywna pianę wymieszać szybkimi ruchami trzepaczki z miazgą jabłkowo-dyniową. Dodać cukier wanilowy i skórkę. Gotowy deser wyłożyć na salaterkę lub do porcjowych kompoterek i oziębić w lodówce. Przygotowując mus na Halloween party można dodać pokrajane migdały lub orzechy oraz rodzynki i ozdobić ubitą śmietaną. Wystarczy na tłum gości. Mniejszy deser ze zmniejszonej ilości. Na przykład połówkę dyni można upiec.

DYNIA NADZIEWANA

1 mała dynia (ok. 1,5 kg), lub połówka, 15 dag cielęciny, 15 dag wieprzowiny, 3 łyżki tłuszczu, 3 łyżki mąki, 1 jajo, 1/2 łyżeczki majeranku, 1 czerstwa kajzerka, 1/2 szklanki śmietany, 1 szklanka mleka, 1 pęczek koperku, 1 pęczek naci pietruszki, sól, pieprz. Cielęciny i wieprzowinę umyć, pokrajać w kawałki i zemieć w maszynce, dodając namoczoną uprzednio w mleku i odcisniętą bulkę. Dokładnie wymieszać, dodając jajo, sól, pieprz, drobno posiekaną naci pietruszki i pokruszony majeranek. Dynię umyć, obrać, odkrajać "pietkę", wydrążyć i odrzucić pestki. Napełnić mięsnym farszem, wygładzić powierzchnię nadzienia. Połówkę przykryć folią i odwrócić do pieczenia. Napełnioną nadzieniem dynię ułożyć w wysmarowanej tłuszczem brytfannie, wstawić do nagrzanego piekarnika i upiec. Upieczoną dynię polać sosem przygotowanym w następujący sposób: masło stopić, wymieszać z przesianą mąką, rozprowadzić chłodnym mlekiem i zagotować na małym ogniu, stale mieszając. Dodać posiekany koperek i śmietanę, przyprawić do smaku solą i pieprzem. Wstawić jeszcze raz do piekarnika. Zrumienić. Podawać jako samodzielną potrawę z ziemniakami z wody.

Horoskop na 2 tygodnie 24 października - 7 listopada

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Sprawy, którymi teraz trzeba się będzie zainteresować, okazały się nieco odmienne od dotychczasowych. Sytuacja chwilami będzie Cię niepokoić, ale przede wszystkim - zaciekawil! Zjawia się więc nowe pomysły, warte uwagi rozwiązania problemów. One też sprawią, że szybko przyjdą sukcesy. Uznanie ze strony Strzelca. Unikaj Raka. Dzień ważny - środa, liczba szczęśliwa - 8.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Trochę zmian, zwłaszcza w bliskim kręgu towarzyskim. Ponadto w innych już sprawach, chyba zawodowych, zaskoczy Cię czyjaś decyzja, bowiem będziesz liczyć na coś innego. Trudno przyjdzie cokolwiek zmienić. Szeffowie pragną powierzyć Ci znacznie szerszy zakres samodzielnych działań. Konstruktywny znak Ryby, unikaj Bliźniąt. Dzień miły - czwartek, liczba szczęśliwa - 4.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Choć to i owo nie przyjdzie łatwo, nie zrażaj się, albowiem finał będzie korzystny. Trzeba się tylko będzie zdobyć na więcej cierpliwości i wytrwale dążyć do tego, na czym Ci przede wszystkim zależy. Znajomość teraz zawarta okaże się zapowiedzią przychylnych kontaktów dla obu stron! Wodniki sprzyjają, unikaj Ryb. Dzień miły - 3, liczba szczęśliwa - 6.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Tydzień w zasadzie będzie udany. Kłopoty mogą sprawić jedynie ewentualne krótkie wyjazdy. Natomiast warto zainteresować się kimś, kogo poznasz w jakimś większym gronie osób. Szykuje się wydatek, który pocłagnie za sobą następne. Wygląda to na worek bez dna. Nie zawiedziesz się na Wodniku, ale na Lwa już nie licz. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 5.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Po dniach napięć i nieporozumień przyjdą dni bardzo udane. Ktoś bliski sprawi Ci niespodziewaną przyjemność, którą przyjmiesz z niemalą satysfakcją. Jeśli nawet inne sprawy okażą się mniej udane, wskazany rozsądek i koncentracja. W pracy wszystkie działania wydają się łatwiejsze. Najważniejszy znak: Baran, unikaj Ryb. Dzień miły - sobota, liczba szczęśliwa - 5.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Napór różnych spraw trudny do pokonania. Na szczęście wyjdiesz z tego zwycięsko! Propozycja, którą lada dzień otrzymasz, warta będzie zastanowienia. Nie mów tak, nim nie przyjrzyś się sprawie ze wszystkich stron! Trudno jednak wykluczyć małą, ale irytującą przeszkodę. Sympatyczny znak - Skorpion, unikaj Wagi. Dzień miły - piątek, liczba szczęśliwa - 2.

WAGA: 23 września - 23 października
Tydzień zupełnie niezłych szans. Będą rokować powodzenie, o ile dostatecznie szybko zorientujesz się w sytuacji i zechcesz od razu zacząć działać. Warto nawet zaryzykować. Gdy zabierzesz się do działania, zbyt późno, efekty będą zaledwie mlerne. Ktoś niecierpliwie czeka na jakiś sygnał. Pomyśl o drugiej Wadze. A na pewno nie poświęcaj czasu Rakowi. Dzień miły - czwartek, liczba - 5.

SKORPION: 24 październik - 22 listopada
Nagromadzenie zajęć i różnych niespodziewanych obowiązków będzie dość męczące. Zechcesz wszystko załatwić, ze wszystkim zdążyć. Nie będzie to łatwe. Chyba i dlatego, że ktoś przeszkodzi Ci w realizacji zamierzeń. Taka sytuacja nie wpłynie korzystnie na Twój nastrój. Przyjazd krewnych z dalekich stron. Twój znak - Rak, unikaj Bliźniąt. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 3.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Twoje najbliższe plany mogą ulec zmianom czy choć modyfikacji, nie pójdziesz Ci to w smak, ale trzeba się będzie pogodzić z tą sytuacją. Postaraj się mimo wszystko zachować w miarę wiele ze swoich zamierzeń, bo koncepcja warta, by ją obronić. Teraz zaczniesz myśleć o swojej przyszłości w zupełnie innych kolorach. Doceń rzetelność Koziorożca, Byk czyha na Twoje potknięcia. Dzień piątek, liczba 7.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Jeśli chcesz, żeby Twoje projekty się powiodły, musisz postępować planowo; umiejętnie włączyć otoczenie do działania w tym samym kierunku. Potrzebna więc będzie siła przekonywania, dyplomacja i sporo energii! Ktoś wyciągnie do Ciebie rękę w geście pojednania. Przychylny znak - Wodnik, unikaj Raka. Dzień ważny - poniedziałek, liczba - 9.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Trochę napięć, jakaś nerwowa rozmowa, a także wiadomość, która zmieni Twoje bieżące zainteresowania. Tak to się rysuje w perspektywie tygodnia. Pod jego koniec - niespodziewane rozwikłanie jakiegoś problemu. Finanse wymagają dodatkowej kontroli. Interesujący jest drugi Wodnik. Unikaj Lwa. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 4.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Sprawy nie do załatwienia, a do przemyślenia, okazały się w tych dniach najważniejsze. Bez tego dalsze działanie może być mało celowe. Potrzebne jest rozwiązanie pewnych sytuacji i odczuć. Gdy będziesz miał jasność w niektórych sprawach, łatwiej przyjdzie Ci znaleźć wyjście z sytuacji. Znak popierający - Lew, unikaj Barana. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 7.

ECHO POLECA

• "Clutching the Heat" to tytuł debiutu Maristelli Roca. Akcja sztuki dzieje się w Toronto współcześnie we włoskiej rodzinie. Do 4 listopada na deskach Theatre Passe Muraille, 116 Ryerson Ave., tel. 363-2411.

• Famous People Players - na deskach Royal Alexandra Theatre (260 King St. W., tel. 872-3333) do 28 października.

• The National Ballet otwiera sezon "Oneginem" w O'Keefe Centre (Front i Yonge, tel. 872-2262) od 31 października do 4 listopada.

• The Royal Agricultural Winter Fair, czyli jarmark z okazji dożynek od 6 do 18 listopada w Exhibition Place, tel. 393-6401.

• Cinematheque Ontario dostało we władanie Backstage Cinema (Balmuto Street na pld. od Bloor). I już wystartowało z trzema festiwalami. Seanse są o 19 i 20 codziennie. Pierwszy to pokaz wybitnych dzieł kinematografii: "Obywatel Kane", "Smiles of a Summer Night", "Rules of the Game", "Modern Times", "Goin' Down the Road", "Two Daughters", "Seven Samurai" i wiele innych. Drugi to filmy Akiro Kurosawy, a trzeci to pokaz filmów Anny Magnani. W planie festiwal filmów Andy Warhola i Ingrid Bergman.

• Polsko-Kanadyjskie Towarzystwo Muzyczne zaprasza na "Koncert Solistów", z którego dochód przeznaczony jest na pomoc dla szpitala im. Mikołaja Kopernika w Warszawie. Piątek, 9 listopada, godz. 20, SPK, 206 Beverley Str., Toronto.

ECHO POLECA DZIECIOM:

• Zarząd Bibliotek East York zaprasza na film "Ania z Zielonego Wzgórza", 19 października o godz. 19.30. 170 Memorial Park Ave., tel. 396-EYPL. Bilety darmowe na pół godziny przed seansem.

• W księgarni dziecięcej (Children's Book Store, 604 Markham St., tel. 535-7011) w każdą niedzielę o godz. 15 bajki przy muzyce dla całej rodziny.

KIJE SAMOBIJE

Rąbał chłop drzewo w lesie. Raptem słyszy - ktoś ratunku woła. Jakiś pan w bagnie z koniem ugrzązł. Chłop był silny. Zapał się i pana wyciągnął. A ten powiada: - Żądaj czego chcesz - dostaniesz.

Zgłupiał chłop. Po głowie się drapie. A pan na to klasnął w dłonie i przed chłopem barana stawia. Widać był to czarnoksiężnik jakiś, bo powiedział:

- Bierz barana. Jak go pogłaskasz, pieniądze z wełny zbierać będziesz. I zniknął.

A chłop z baranem został. Już do domu z baranem chce wracać, a tu zastąpiła mu drogę jędra straszna, co akurat wszystko widziała i słyszała.

- Trzeba to oblać kumie,

- A juści - powiedział chłop. I pił z babą do wieczora, aż padł na ławę. Gdy spał,

baba barana co pieniądze daje wygłaskała, a że jej było mało z chytryści podstawiła swojego barana, a tego złotodajnego w swojej komorze zamknęła. Zbudził się chłop. Dalej barana głaskać, za klaki ciągnąć. Baran beczy, ale pieniędzy nie widać. A i kuma gdzieś znikła. Trudno. Poszedł chłop do lasu. Czarnoksiężnika zawołał. O stracie mu powiedział. Dał mu czarnoksiężnik kure, co złote jajka niesie. Trzeba tylko poprosić. Wziął chłop kure pod pachę i czule doń zagaduje. - Kurko, znieś jajko. A kurka ciach prach jajko za jajkiem, a każde ze szczerego złota niesie.

Idzie tak do domu. A tu znowu babę spotkał. Kurką jej się pochwalił. I znów zaprosiła chłopca do swej chałupy. Gorzałki mu dała tyle, że o świecie zapomniał, a co dopiero o kurce co jajka złote niesie.

Obudził go babski lament. Uciekła twoja kurka! Wilki ją w lesie zjedzą!

Pobiegł chłop kurki szukać po lesie. A baba do komórki. Dalej barana za wełnę czochorać i do kurki się przymawiać. - A znieś jajeczko złote! A kurka ciach prach jajko po jajku babie niesie.

Goni chłop po lesie za kurką. Spotkał czarownika. A ten o nic nie pyta tylko worek mu wręcza i znika. Złapał chłop za worek i do karczmy na wódkę leci. Ledwie kieliszek do ust przyłożył, wyskoczyły z torby kije i krzyczą - A nie pij! I jak go w głowę nie stukną, a po plecach. A po siedzeniu. Zerwał się chłop i w nogi. A kije za nim. Jak kawałek od karczmy odbiegł same do wora wskoczyły.

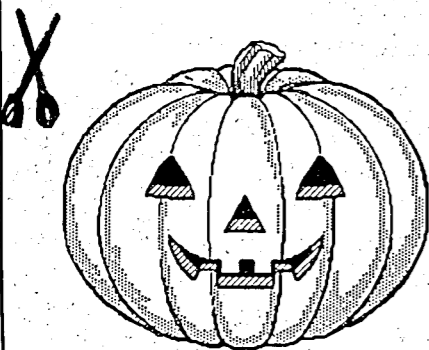
- Pójdę ja do tej baby, co tak wódką częstuje i zobaczymy co będzie.

Widzi baba chłop worek niesie. - Napijcie się kumie. Zaprasza. A kum coś do wódki niechętny. Widzi baba - ciężko będzie. Ale worka ciekawa.

- Co tam macie kumie - wypytuje. - Ot, worek co rozumu uczy.

Rozumu nigdy nie za dużo. Połakomiła się baba. Ukradkiem worek otwarła. A tu jak na nią kije nie wyskoczą! - Oddaj co nie twoje-krzyczą. I lupu, cupu babę jak nie grzmotną. Uciekła przed nimi do komórki. Wyskoczył z niej baran, wyleciała kurka, posypały się talary i jajka złote. Czego tam nie było! Wszystko, co w okolicy zginęło. Majątek. Baba w nogi. Kije za nią. Baba na drogę. Kije za nią. Aż na dobre wyгнаły złodziejkę z wioski

Wg. Kasprowicza

DZIECIOM, NASZYM ULUBIONYM CZYTELNIKOM
ŻYCZYMY UDANEJ HALLOWEENOWEJ WYPRAWY-
POMYSŁOWYCH KOSTIUMÓW I BOGATYCH ZBIORÓW

Foto. Andrzej Stawicki

SKARB NARODOWY

Miesiąc październik jest tradycyjnie od 41 lat miesiącem wzmożonej zbiórki na Skarb Narodowy R.P. Wszyscy wiemy, albo powinniśmy wiedzieć, że zadaniem Skarbu Narodowego jest gromadzenie środków finansowych na działalność Rządu R.P. na Uchodźstwie. Istnienie tego Skarbu jest przewidziane na tak długo jak długo Rząd R.P. na Uchodźstwie nie zakończy swej działalności, co może nastąpić dopiero wtedy, gdy przekaże on atrybuty legalizmu do Polski na ręce Prezydenta Niepodległej Polski. Takiego prezydenta jeszcze nie ma i Polska jeszcze nie jest w 100% wolna.

Nie trzeba tego tłumaczyć. Wstarczy czytać wypowiedzi wszystkich polityków i działaczy niepodległościowych w Polsce. Dopiero, gdy w wyniku 100% wolnych wyborów zostaną ustanowione nowe władze w Warszawie, wtedy zaistnieją warunki dla przekazania symboli ciągłości państwowej przez Prezydenta R.P. na Uchodźstwie do kraju.

Są ludzie, którzy mówią, że Polska już jest wolna, że już należy zlikwidować Rząd na Uchodźstwie i skończyć ze Skarbem Narodowym. Takie wypowiedzi są objawem polskiej niecierpliwości i braku chęci do zastanowienia się nad rzeczywistością. Przecież prezydentem w Warszawie jest komunista, człowiek, który wypowiedział wojnę Narodowi, pełnomocnik Moskwy. Wróg Solidarności i ten, który jest odpowie-

dzialny za polską przelaną krew od 1981 roku. Póki on nie odejdzie nie można mówić o wolności Polski. Jego odejście to następny logiczny krok w kierunku wolności. Czy takiemu prezydentowi ma Prezydent Ryszard Kaczorowski przekazać symbole legalizmu?

Jest takie powiedzenie angielskie: "The game is not over until it is over". Czyli aż do ostatniego momentu, aż do "gwizdka" gra trwa i jej wynik może być zmienny. Prezydent R.P. musi czekać aż do końca, do właściwego momentu zanim przekaże symbole do Warszawy z przekonaniem, że czyni słusznie i legalnie. Za to jest on odpowiedzialny.

I dlatego nasza pomoc materialna musi trwać aż do ostatniego "gwizdka". Mamy nadzieję, że ten miesiąc będzie ostatnim miesiącem zbiórki na Skarb Narodowy i że przekazanie symboli nastąpi w przyszłym roku po wolnych wyborach.

Polskie przysłowie mówi: "Nie ten majster co zaczyna, ale ten co kończy". Dobry majster nie związa swoich narzędzi aż robotą jest skończona. Bądźmy dobrymi majstrami i wykonajmy naszą pracę, nasz obowiązek aż do samego końca. Na pewno będziemy dumni, żeśmy wytrwali. Niech ten, przypuszczalnie ostatni październik, będzie miesiącem najwyższego wysiłku, najwyższej zbiórki! Tak, jak przystało na finish.
KOMITET SKARBU NARODOWEGO
TORONTO

POLSKI KLUB PŁETWONURKÓW "CORAL"

Wyraźny, dający się zaobserwować pęd człowieka do obcowania sam na sam z przyrodą i przygodą, odpoczęcia od pracy i problemów życia codziennego, a zarazem poznania ciekawego i tajemniczego "świata milczenia" wskazuje na coraz to większe zainteresowanie nurkowaniem swobodnym.

Cieszy się coraz większą popularnością na całym świecie nurko-

wanie w celach sportowo-turystycznych i rozwija się burzliwie od lat trzydziestych naszego stulecia, kiedy to pojawiły się pierwsze okulary, a później maski nurkowe, rurka oddechowca i pletwy. Powstaje nowy sport - podwodne polowania na bezdechu, tj. polowanie bez aparatu powietrznego. Odbývają się coroczne międzynarodowe zawody w tej dziedzinie. Mnoży się zaczynają kluby en-

tuzjastów świata podwodnego.

Oprócz watorów czysto turystycznych czy sportowych nurkowanie zaczyna również nabierać poważnego znaczenia gospodarczego i naukowego. Chciałbym coś niecoś napisać o polskim klubie pletwonurków w Toronto, a być może nie wszyscy wiedzą o jego istnieniu i działalności.

"CORAL", bo taka jest nazwa naszego klubu, rozpoczął swoją prawną działalność w roku 1987. Jest to klub niedochodowy, skupiający wszystkich, którzy zainteresowani są nurkowaniem i sportami wodnymi. Zajęcia basenowe odbywają się raz w tygodniu, w niedzielę, w godzinach od 4:00 pm do 5:00 pm lub od 4:00 pm do 6:00 pm na basenie L'Amoreaux Pool, 250 Bridletowne Circle (East od Warden Ave., North of Finch Ave.). Są to jedno lub dwugodzinne zajęcia, w czasie których spotykamy się, aby podtrzymać pływacką kondycję, poćwiczyć w aparatach powietrznych, a zarazem lepiej się poznać.

Przez krótki okres naszej działalności zorganizowaliśmy kilka wyjazdów w cieplejsze strony (Karaiby, Floryda) oraz corocznie odbywają się wspólne wyjazdy nurkowe po jeziorach ontaryjskich. Każdy bardzo mile wspomina eskapady nurkowe przy różnych spotkaniach klubowych, wzbogaconych zdjęciami, przeżyciami i filmem.

Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do polskiego Klubu Pletwonurków "CORAL".
Odnosnie informacji proszę dzwonić pod numer 762-0347, 463-0471 lub 286-4152.

MAREK PASZYN

Wszystkie naprawy samochodowe

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut

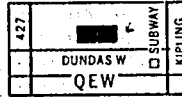
Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29,95
 Hamulce tylne - \$59,95
 Hamulce przednie - \$84,95
 Tłumiki od \$40,05
 (Installed, Lifetime Guaranty)

251-2203, po polsku 274-8229
Thru-way Muffler & Brakes Centre
 3090 Lakeshore Blvd. W. Toronto
 Druga lokalizacja w SCARBOROUGH - TEL. 297-4800

Islington
 CHRYSLER PLYMOUTH
 5476 Dundas Str. West, Islington, Ont. M9B 1B6
 TEL. biuro: 239-3541, dom: 429-5494
 ADAM MEDYNA
 Sales & Leasing Consultant

Sprzedż i leasing samochodów nowych i używanych
 Golf, Dodge - Plymouth, samociody osobowe, vany, pick-ups

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

Inż. ANDRZEJ BOGUCKI ANDRZEJ KOZIARSKI
 Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

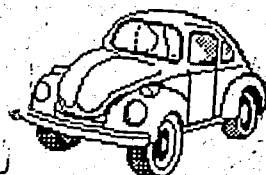
Naprawa hamulców (przód i tył) + części \$49.99
 Wymiana oleju + filtra (do 5 litrów oleju) \$19.99

w tym tygodniu **POLECAMY:**

- 86 Ford Escort Automatic
- 83 Ford Escort Automatic
- 83 Dodge Colt Automatic
- 84 Plymouth Reliant Kombi. Air Cond.

1541 - A The Queensway, Toronto, Ontario M8Z 1T8 **252-0226**

Najlepiej zadzwasz o silnik - używając

AUTO DRIVING SCHOOL
 The Helpful Professionals

Wojtek Antczak

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

270-8145
 res. 536-5454
 bus.

900 Dufferin St. ste 215 Toronto, Ontario

KAPITALNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem
 objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz 30 LAT PRAKTYKI Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowych i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazyjna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

ZAPRASZAM
 WSZYSTKICH
 PAŃSTWA
 DO DUFFERIN
 MAZDA

Tel. 789-4521

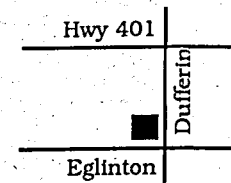
ELŻBIETA KORZYCKA

Naczelną Kierownik ds. Sprzedaży

Wszyscy Państwo zainteresowani kupnem, obejrzeniem lub sprawdzeniem naszych cen, proszeni są o skontaktowanie się ze mną. Dlaczego? Ponieważ:

- Mazda oferuje najlepszą gwarancję samochodową w byzniesie
- Samochody Mazdy stały się najbardziej popularnymi w ostatnich latach. Mazda bije rekordy w sprzedaży przez ostatnie dwa lata.
- Oferuję również duży wybór samochodów używanych, różnych marek i w różnych cenach
- Załatwiam pożyczki na miejscu
- Pomagam także w załatwieniu dogodnych ubezpieczeń na nowo zakupiony samochód
- Znam mój zawód bardzo dobrze, więc będziecie Państwo obsłużeni fachowo

DO ZOBACZENIA
 W DUFFERIN
 MAZDA

2460 Dufferin St., Toronto, Ont.

NR 153 • 25 PAŹDZIERNIKA - 7 LISTOPADA 90

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
 sprzedającej samochody
 General Motors

ADDISON ON BAY LTD.

SALES & LEASING
 832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

Nowe samochody 90 i 91.
 Posiadają 3-letnią gwarancję na wszystko
 10,9% oprocentowanie pożyczek
 na wszystkie modele

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu 1. Szeroki wybór nowych i używanych samochodów 1. Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję 1. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na oczekaniu sprzedaż i pożyczkę, poleca tanie ubezpieczenia, uwzględniające ograniczone prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Gold Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: 964-3211 lub do domu: 731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

U W A G A
 Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.
 (wejście od wschodniej strony budynku)
 Tel. 762-9523

otwarta
 codziennie od 10⁰⁰ - 2⁰⁰ po poł. i od 7⁰⁰ - 9⁰⁰ wiecz., we
 wtorki tylko od 10⁰⁰ - 12⁰⁰ p. poł., soboty od 10⁰⁰ - 12⁰⁰ po poł.

W 35 ROCZNICĘ

ogłasza następujące
 NOWE USŁUGI:

Karty kredytowe - Master Card
 American Express - Money Orders
 American Express - Travellers' Cheques
 Opłaty rachunków - telefon, elektryczność, gaz
 oraz

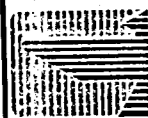
przypomina, że oferuje

Konta depozytowe 8 1/2%
 Certyfikaty depozytowe 11%
 RRSP 10 1/2%
 RRIF 10%

Pożyczki personalne,
 "line of credit" i hipoteczne

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

**UNICAR
AUTO COLLISION
& Paint Centre**

naprawy powypadkowe • prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
Bezpłatne kosztorysy napraw • rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi
• Holowanie • samochody zastępcze
• Kompletnie malowanie TYLKO \$ 600

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.,
TEL. (416) 239-7377

JERZY SZEPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?

- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company

na życie • biznesu
UBEZPIECZENIA dla odwiedzających
w razie choroby lub wypadku
plany finansowe zabezpieczające dzieci
plany emerytalne RRSP

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

**ZAINTERESOWANI WSPÓLPRACĄ
Z POLSKĄ,**

posiadamy kilkadziesiąt ofert z firm polskich dotyczących różnych aspektów współpracy z firmami zachodnimi. Za \$15 otrzymasz listę firm zainteresowanych eksportem, joint venture i innymi formami współpracy. Oferujemy także pośrednictwo w zakresie handlu, charteringu i usługi formalne przy tworzeniu spółek.

C.T.I. 2356 Gerrard St.E. Suite 183, Toronto,
Ontario M4E 2E2, CANADA Fax: (416) 438 6380

**Halina Baranowska
M.A., A.I.C.C.**

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
Suite 625, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

Tel. bus. 622-1115

**NEW YORK LIFE
INSURANCE COMPANY**

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytalne
- VISITORS - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej
Krysiak

**WYCIECZKI
ZAPROSZENIA
WIZY**

AUTHORIZED
DEALER

**WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
100 dni TYLKO \$ 135.00
BILETY SAMOLOTOWE**

HUMBERVIEW TRAVEL

185 Roncesvalles Ave. TEL.: 588 - 0039

**HUMBERVIEW
INSURANCE
BROKERS LTD.**

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL.: 531 - 4647

FAX: 531 - 2396

INSURANCE NA:

**DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY**

GRAND FLOORS

Solidnie układam, cykluję, lakieruję wszelkie rodzaje podłóg drewnianych po bardzo niskich cenach. Naturalne lakierowanie 70 - 80 centów za stopę. "Stain finish" - \$1.30 za stopę. Darmowe wyceny.

**GRZEGORZ
TEL. 282-5545**

**PROFESSIONAL
RESUME WRITING**

Piszę resume i cover letter. Przygotowuję do interview.
**EWA DUBISKA
TEL. 925-8128**

**MANICURE, PEDICURE,
MAKE UP**

**ARTYSTYCZNY
w Twoim lub moim
domu
TEL. 766-3664**

**RENEWAL
CONSTRUCTION
& DECORATION**

Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
**BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302**

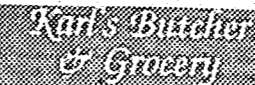
**POLONIA THEATRE & DANCE SOCIETY
POLSKI TEATR - POLONIA**

**STEFAN HOLDA
FOUNDER & ARTISTIC DIRECTOR**

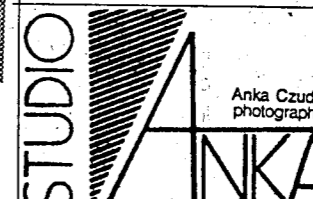
890 Jane St. # 1403
Toronto, Ont. M6N 4C3
TEL. (416) 763-3157

SZANOWNI PAŃSTWO

Zespół Artystyczny i Dyrekcja Polskiego Teatru "POLONIA" niniejszym komunikatem - zwraca się do Państwa z gorącą prośbą o poparcie finansowe dla naszego teatru. Jesteśmy stowarzyszeniem i organizacją bezdochodową, dotacje dla naszego teatru są zwolnione od podatku. Każda dotacja będzie nam pomocna, a suma powyżej 20 dolarów upoważnia Państwa do otrzymania zaświadczenia do Income Tax. Mamy nadzieję, że powyższy komunikat i nasza prośba nie pozostanie Państwu obca i będzie miała swój oddźwięk. Chodzi przecież o losy kultury, a historycznym faktem będzie premiera tegoż teatru, która jest przewidziana w dniach 19, 20, 21 listopada br. Czeki prosimy wystawiać na "Polski Teatr "Polonia"" lub dzwonić na numer telefonu 763-3157 (S.Holda). Z góry pięknie dziękujemy i zapraszamy na premierowe spotkanie z polskim teatrem z Toronto.

właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave.
TORONTO
TEL. 531-1622

2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

**LOTUS 1-2-3 oraz
Word Perfect
niezbędne w pracy biurowej
programy komputerowe
POZNASZ na KURSACH
PROWADZONYCH
PO POLSKU**

Adres: Arkadia Training Centre
1600 Bloor St. West
TEL. 533-8011

Zbigniew Obrębski
Artysta- fotograf. Współpracownik ECHA
Wykonuje na zamówienie zdjęcia portretowe oraz ślubne
tel (416) 694-3792

**HOROSKOPY
- PORADY
ASTROLOGICZNE**

Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości.
Porady prowadzone przez astrologów z wieloletnią praktyką.
TEL. 925 - 7974

**KAWIARNIA
W EUROPEJSKIM
STYLU**

Wznawia swoją działalność
Otwarta codziennie: od 11 am do 11 pm
piątki i soboty do 1 am
FAMILY PARTY, PRZYJĘCIA, WESELA, CHRZCINY, BANKIETY, ITP.
King-Sheppard Square Shopping Centre,
2560 Sheppard #3, Mississauga
TEL. 277-5561

**Dr. JOLANTA
JASTRZEBSKA**

lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do piątku od 13 do 19:30, w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

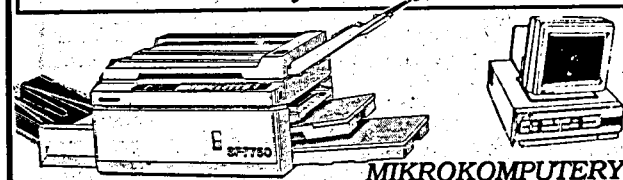
**JEŻELI PRAGNIECIE
WZBOGACIĆ I UROZMAIACIĆ
SWOJE PRZEŻYCIA
MIŁOSNE POTĘGUJĄC
INTYMNA ROZKOSZ
oferujemy Wam:
oleje, kremy, wibratory,
gry miłosne i dużo, dużo więcej
atrakcyjnych produktów, które
pomogą Wam odkryć nowy i
cudowny świat rozkoszy.
Prześlij gotówkę, czek lub
Money Order na \$5 katalog.
**J & B SERVICES
6478 YONGE ST.
P.O. BOX 37096
WILLOWDALE, ONT. M2M4J8****

TIPS

Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA
TEL. 399-9950 lub 890-4756 (całą dobę)
FAX 890-6092

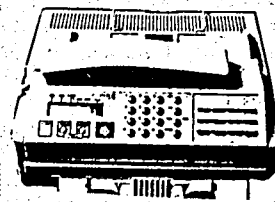
Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

MIKROKOMPUTERY

KOPIARKI

- możliwość kupowania na raty
- wynajem (Lease)
- wymiana na nowe
- pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

FAXY

SHARP

TIPS

Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA
TEL. 399-9950 lub 890-4756 (całą dobę)
FAX 890-6092

Oferujemy pełny wybór telefonów przenośnych i samochodowych najlepszych światowych firm!

- 5-letnia gwarancja na wybrane modele
- gwarantowane najlepsze ceny i serwis
- możliwość kupowania na raty
- wynajem (Lease)
- wymiana na nowe (Trade In)
- pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

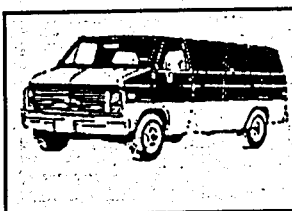

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!

CANTEL

 APPROVED AGENT

Marko - Polo Transport

UWAGA RODACY!
ZAMIESZKALI NA TRASIE
WINDSOR - LONDON - TORONTO

Z przyjemnością zawiadamiamy, że została uruchomiona gorąca linia odbioru pasażerów na lotnisko w Toronto i Montrealu oraz z powrotem. Specjalnie przygotowany autobus zawiezie Was szybko i wygodnie.

Po bliższe informacje proszę dzwonić 1-519-473-1096

International Video List
Postal Station
VIDEO Z POLSKI
(416) 769-7868
66 Oakmount Rd. Ste 1211
Toronto, Ontario M6P 2M6

Lech Prusiński NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

\$ KORPORACJE \$ PROFESJONALIŚCI \$ OSOBY INDYWIDUALNE

26 GLENADEN AVE. EAST, TORONTO, ONT. M8Y 2L3
\$ Skorzystaj z wypróbowanych wieloletnich strategii odpisów podatkowych
\$ Zaoszczędź setki dolarów dzięki naszym mało znanym technikom planowania podatkowego
\$ Nie trać czasu na zapoznanie się z przewodnikiem Urzędu Podatkowego, który nie ujmuje wielu dozwolonych odpisów
Zdaj się na fachowe i dyskretne usługi firmy
Piotra Chwalisza

CHWALISZ TAX & BUSINESS CONSULTING INC

\$ Stosujemy przepisy prawa podatkowego na korzyść Klienta!
\$ NIE ZWLEKAJ - ZADZWOŃ DZISIAJ!
TEL. (416) 233-2804 FAX: (416) 233-3583

\$ PROWADZENIE KSIĄG

\$ PRZYGOTOWYWANIE SPRAWOZDAŃ

NR 153 • 25 PAŹDZIERNIKA - 7 LISTOPADA 90

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki

Adwokat
3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Załatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy matrymonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat
KRZYSZTOF PREOBRAŹENSKI

dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:
99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

FIRMA ADWOKACKA

MICHAEL CZUMA ASSOCIATES

Oferuje doświadczenie i efektywną pomoc
w sprawach KARNYCH

- Prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwym (impaired driving)
- Napaści (assaults) • Kradzież (theft)
- oraz we wszelkich sprawach podlegających kodeksowi karnemu, włączając sprawy sądowe i apelacje na wszystkich szczeblach sądownictwa

Mec. Michał Czuma, L.L.B.

599 - 5799

481 University Ave., Suite 502
Toronto, Ontario M5G 2E9

UWAGA POLSCY IMIGRANCY!

OSOBY ZAINTERESOWANE NAUKĄ JEZYKA
ANGIELSKIEGO, KTÓRE NIE MOGĄ
KORZYSTAĆ Z OBECNIE ISTNIEJĄCYCH
KURSÓW

Ośrodek Pomocy Polskim Imigrantom w kooperacji z Ministerstwem Imigracji i wydziałami Oświaty organizuje dodatkowe kursy języka angielskiego (English as a second Language) z opieką nad dziećmi poniżej lat 5. Utworzone też będą osobne klasy dla osób starszych z programem dostosowanym do ich potrzeb. Lokalizacje i godziny będą podane po zarejestrowaniu się telefonicznie lub osobiście w Ośrodku, 206 Beverley Str., Toronto, tel. 979-2017, 979-8756 w godz. 10:00 - 4:00 od pon. do czwartku. Możliwość subsydiowania kosztów przejazdu.

J.GASZYŃSKA, dyrektor

NAJNIŻSZE CENY TOWARÓW DO POLSKI

Dostawy do Polski w cyklu 14-dniowym. Dowolnie zestawiaj skład paczki. Zamówienie minimum 5 kg.

Ilość	Nazwa towaru	Cena CD\$	Razem
..... x 1 kg	Cytryny	2.60 =
..... x 1 kg	Pomarańcze	2.60 =
..... x 1 kg	Grejfruty	2.60 =
..... x 1 kg	Mandarynki (1stpd-kwcn)	2.80 =
..... x 100 g	Czekolada gorzka	0.90 =
..... x 100 g	Czekolada mleczna	0.90 =
..... x 100 g	Czekolada orzechowa	1.00 =
..... x 400 g	Bomboniera	4.00 =
..... x 300 g	Cukierki witaminowe	3.40 =
..... x 6 op	Guma do żucia	3.00 =
..... x 250 g	Kawa ziarnista brazyl.	2.40 =
..... x 1 kg	Kawa ziarnista brazyl.	8.00 =
..... x 3 kg	Kawa ziarnista brazyl.	20.00 =
..... x 100 g	Herbata cejlońska	1.60 =
..... x 25 szt.	Herbata expr. norm.	1.30 =
..... x 25 szt.	Herbata expr. różana	1.30 =
..... x 400 g	Herbata instant cytrynowa	2.50 =
..... x 800 g	Czekolada w proszku	4.80 =
..... x 250 g	Kakao	2.00 =
..... x 200 g	Rodzyńki kalifor.	1.30 =
..... x 200 g	Migdały kalifor.	2.30 =
..... x 200 g	Wiórki kokosowe	1.60 =
..... x 400 g	Pasta czekol. orzech.	2.70 =
..... x 500 g	Margaryna mleczna słońecz.	2.00 =
..... x 1 l	Olej jadalny słonecznikowy	4.00 =
..... x 500 g	Ryż	1.80 =
..... x 500 g	Mąka kartoflana	1.90 =
..... x 3 op	Budyń czekol. i wanil.	1.40 =
..... x 5 kg	Cukier	6.50 =
..... x 500 g	Pieprz czarny	6.00 =
..... x 100 g	Sardynki w oleju	1.20 =
..... x 190 g	Filet śledziowy w pom.	1.40 =
..... x 200 g	Ser żółty krojony	1.90 =
..... x 450 g	Szynka w puszcze	4.50 =
..... x 340 g	Szynka mielona	2.50 =
..... x 1 l	Sok pomarańczowy	2.60 =
..... x 580 g	Ananas plstr. w puszcze	2.50 =
..... x 840 g	Brzoskwinie w puszcze	3.00 =
..... x 3 szt.	Piwo w puszcze	3.00 =
..... x 200 g	Orzeszki ziemne solone	1.30 =
..... x 1 szt.	Pasta do zębów (fluor.)	1.40 =
..... x 3 szt.	Mydło toaletowe Fa	3.00 =
..... x 3 kg	Proszek do prania	11.00 =
	Razem =	

Ubezpieczenie i dostawa paczki:
BEZ OPŁAT w Kanadzie i w Polsce.

Załączam Cheque lub Money Order na sumę ogółem CD\$

NADAWCA: tel.:

ODBIORCA: tel.:

Zlecenia przyjmuje: **COPYA-TRADE**
291 Lois Crescent, TIMMINS, ONT. P4P - 1G6
TEL. 705-268-6875 (po 6 pm); TEL. 416-266-1456 (po 6 pm);
FAX 705-268-9181 (bez przerwy)

NR 153 • 25 PAŹDZIERNIKA - 7 LISTOPADA 90

Dla Polonii w SCARBOROUGH EXPOL

Przedstawiciel
Pekao i Polimexu

- zaproszenia, wzy, paszporty
- paczki morskie i lotnicze
- zestawy żywnościowe i leki
- sprzęt RTV, maszyny, samochody
- przekazy na konta i gotówka do rąk
- ubezpieczenia dla odwiedzających

3630 LAWRENCE AVE.E. # 26
TEL. (416) 438-5656

Markham Rd.

Lawrence Ave. E.

BLOOR NATUROPATHIC CLINIC

Leczenie środkami naturalnymi:

zioła, akupunktura, homeopatia, hydroterapia,
komputerowa analiza diety

Lidia Dobosz, M.D.(P), N.D.

Halina Sroczyńska, M.D.(P), N.D.

1595 Bloor St.W.,

Toronto, Ontario M6P 1A6

TEL. 534-0050

DR. TERESA MIRECKA

DERMATOLOG Z POLSKI

Uprzejmie informuje o otwarciu gabinetu
kosmetyki leczniczej i elektrolizy
w Mississauga

2155 Cawthra Rd. (pomiędzy Queensway i Q.E.W.)

TEL. 949-8461

LAUER

REALTY LTD. REALTOR

465 PHILLIP STREET
WATERLOO, ONTARIO
N2L 6C7

MARIOLA BRODA

oferuje usługi w okręgu Kitchener, Waterloo

- KUPNO-SPRZEDAŻ • WYCENA NIERUCHOMOŚCI
- POMOC W FINANSOWANIU

Dom. (519) 725-1821 Biuro (519) 746-8086

**KINGSWAY
MEAT
PRODUCTS
&
DELICATESSEN
LTD.**

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

Wszystko na temat emigracji do Kanady w książce
Janusza Zalewskiego

JAK EMIGROWAĆ DO KANADY?

- wszystkie, uaktualnione sposoby pozostania w Kanadzie;
 - rodzaje wiz i kategorie kandydatów;
- system punktowy i listy zawodów preferowanych;
 - tymczasowe zezwolenie o pracę i naukę;
 - jak zostać obywatelem Kanady

Stron 152, cena \$13.50 plus \$1.50 porto

Universal Publishing Company

P.O. BOX 1916, EDMONTON, ALBERTA T5J 2C3

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

**HENRY
A. RASTON**

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022
1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL Polski Program Radiowy ECHO OJCZYŹNY

Redagują dla Polonii i o Polonii:
KRYSZYNA I RYSZARD PIOTROWSCY

- Wiadomości z Polski
- Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- Muzyka i piosenka
- Koncert życzeń

TEL. 531-9991 od 10-11

TEL. 568-1489

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano.

P.O. Box 26 STN "A" Mississauga, Ont. L5A 3A1

POLART
DISTRIBUTION
CENTRE

POLART DISTRIBUTION CENTRE

925 Rathburn Rd. East,
Mississauga, Ont. L4W 4E7

Tel: (416) 848-1020 • Fax: (416) 848-4296

• **PONAD 100 TYTUŁÓW • KOPIE NAJWYŻSZEJ,
PROFESJONALNEJ JAKOŚCI • COMIESIĄCKILKANASIE
NOWYCH POZYCJI — OTO NASZA OFERTA NA ROK 1990
W TEJ CHWILI DYSPONUJEMY M.I.N.:**

KLASYKA

Krzyżacy \$69 • Noce i Dnie* \$69 • Pan Wołodyjowski* \$69 • Nad
Niemnem \$69 • Chłopi* \$69 • Lalka* \$48 • Doktor Judym* \$48

KOMEDIE

Miś \$42 • Misja specjalna \$48 • Och, Karol \$42 • Co mi zrobisz, jak
mnie złapiesz \$42 • Cesarskie cięcie \$42 • Zeniac \$42 • Wesolych świąt
\$30 • Big band \$30 • Kariera Nikodema Dyzmy \$97 • Pociąg do
Hollywood* \$48

DLA DZIECI

W świecie bajki \$35 • Lis Leon i inni \$35 • Przygody pchły szachrajki
\$35 • Szaleństwa panny Ewy \$42 • Wiersze dla dzieci \$35 • Bajkowe
przygody \$35

TRADYCJE POLSKIE

Polskie koledy i pastoralki \$30 • Wśród nocnej ciszy \$30 • Nie było
miejsca dla Ciebie \$30 • Cztery pory roku w kuchni polskiej \$35

DRAMAT

Matka królów* \$48 • Wahadłko \$30 • Kontrakt \$42 • Ręce do góry \$42
• Bohater roku* \$48 • Wodzirej \$42 • W zawieszaniu* \$42 • Przypadek*
\$48 • Gorączka* \$48 • Baryton* \$48 • Dolina Issy \$42 • Znachor* \$48
• Luk Erosa* \$48 • Karate po polsku* \$48 • Pilans kwartalny* \$48

KABARET

S.Tym-Kawalek szczęścia \$35 • Kabaret Dudek \$35 • Benefis Zenona
Laskowika - Z tytułu sklepu \$35 • J. Pietrzak - Panie kontrolerze \$42 •
Hemar - Piosenki i wiersze \$42 • Kabaret T. Drozdy \$35 • Dwójka bez
sternika (J. Gajos, K. Jaroszyński) \$35 • W. Młynarski - Róbmy swoje
\$30 • W. Młynarski - Wieczór liryczny \$30 • L. Długosz - Także i Ty
\$30

DOKUMENT

Historia Polski w malarstwie \$35 • Skarby Jasnej Góry \$35 (wersja
polska lub angielska) • W krainie Orła Białego - cz. I, II i III, każda po
\$42 (wersja polska lub angielska)

OSTATNIO UKAZAŁY SIĘ:

Bo wolność krzyżami się mierzy \$35 (80 min. z generałem Andersem)
• Mistrz i Małgorzata \$109 (4-odcinkowa adaptacja głośnej powieści
Michała Bułhakowa) • Jacek Fedorowicz - wieczór autorski 1990 \$30
(nowa polska rzeczywistość w satyrze popularnego artysty) • Tulipan
\$109 (6-odcinkowy serial kryminalno-obyczajowy; oparty na
zdarzeniach rzeczywistych) • Pieśń ojczyzna \$35 (pieśni żołnierskie na
przestrzeni wieków) • Dekada długów - Kabaret 1990 \$44

KATALOGI WYSYŁAMY NA ZADANIE
ZAMÓWIENIA PROSIMY PRZESYLAĆ
POD WYŻEJ PODANYM ADRESEM

Do ceny należy doliczyć koszt przesyłki: \$3 za 1 kasetę i \$2 za
każdą następną. Mieszkańcy Ontario dodają 8% PST.

Filmy opatrzone gwiazdką (*) mają napisy angielskie
(English subtitles)

POLSKI FILM W POLSKIM DOMU

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

Nazwa towaru Jednostka Ilość C\$ Razem

Pomarańcze.....	1 kg	@ 2.90 =
Cytryny.....	1 kg	@ 2.90 =
Grejfruty.....	1 kg	@ 2.90 =
Banany.....	1 kg	@ 3.40 =
Mandarynki *.....	1 kg	@ 3.40 =
Ananas.....	1 szt.	@ 2.90 =
Orzech kokosowy.....	1 szt.	@ 2.90 =
Kiwi.....	1 szt.	@ 0.80 =
Czekolada orzechowa 100 g		@ 1.30 =
Czekolada mleczna.....	100 g	@ 1.30 =
Czekolada gorzka.....	100 g	@ 1.30 =
Guma do żucia 20szt 125 g		@ 1.80 =
Chalwa.....	1 kg	@ 11.20 =
Miód -Dziki Kwiat.....	500 g	@ 2.40 =
Kawa ziarnista.....	250 g	@ 4.00 =
Kawa Nescafe.....	100 g	@ 4.40 =
Herbata sypka.....	250 g	@ 4.80 =
Herbata ekspresowa 100 szt.		@ 4.80 =
Czekolada w proszku 800 g		@ 6.40 =
Rodzynki.....	250 g	@ 1.60 =
Figi.....	200 g	@ 2.20 =
Migdały.....	200 g	@ 2.20 =
Wiórki kokosowe.....	200 g	@ 2.20 =
Pasta "Nutella".....	450 g	@ 3.20 =
Kabanosy.....	1 kg	@ 12.00 =
Poledwica wędzona.....	1 kg	@ 14.00 =
Baleron.....	1 kg	@ 12.00 =
Szynka w puszcze.....	454 g	@ 4.80 =
Szynka mielona.....	340 g	@ 2.60 =
Dostawa do domu i ubezpieczenie		C\$ 5.50	
Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$.....			

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysyłamy.

Nadawca :
Adres :
.....
Odbiorca :
Adres :

EuroPak International®

1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

NR 153 • 25 PAŹDZIERNIKA - 7 LISTOPADA 90

LISTA STRAT ZIEMIAŃSTWA POLSKIEGO

Pod auspicjami Instytutu Historii PAN i Archiwum Wschodniego powstaje "Lista strat ziemiaństwa polskiego w latach 1939-1956". Obejmuje ona zamordowanych, zaginionych i zmarłych śmiercią naturalną, jeżeli zgon nastąpił bezpośrednio po represjach i był nimi spowodowany.

Na "Liście" winny znaleźć się osoby (wraz z najbliższą rodziną) z terytorium całej II Rzeczypospolitej, a nawet spoza kraju, które po 1918 r. były właścicielami (współwłaścicielami) majątków ziemskich bądź dzierżawcami (administratorami), o ile pochodzili z rodzin ziemiańskich.

Prosimy o następujące dane: imiona, nazwisko (dla kobiet pannieńskie) pseudonimy, imiona rodziców, data i miejsce urodzenia, nazwa majątku i powiat, wykształcenie, zawód wykonywany, posiadane stopnie naukowe, wojskowe i odznaczenia, ostatnie miejsce zamieszkania, przynależność do organizacji społecznych i politycznych (również wojskowych konspiracyjnych) w całym okresie życia i pełnione w nich funkcje, data, miejsce i okoliczności śmierci (zaginięcia, aresztowania) miejsce spoczynku, nazwisko, adres, telefon osoby zgłaszającej.

W miarę możliwości kompletne materiały należy przesłać:

Krzysztof Jasiewicz,
ul. Stawki 21, m 32,

01-040 Warszawa

**UWAGA!
KOLEJNY
NUMER ECHA
UKAŻE SIĘ 8 XI 1990**

BIURO NIECZYNNÉ 25.X.-5.XI.

OGŁOSZENIA
I WIADOMOŚCI
ODBIERA MASZYNA

**S T O P I
W I E L K A O K A Z J A**

DO ŚWINOUJŚCIA I Z POWROTEM
przez Kopenhagę, za jedyne

\$ 599 + tax

w dniu 1 listopada 1990 roku

PO BLIŻSZE INFORMACJE I REZERWACJĘ
PROSIMY DZWONIĆ
DO

**EDERSEN world tours
inc.**

(416) 595 - 0905

LUB DO SWOJEGO AGENTA PODRÓŻY
ZAPRASZAMY

FESTIWAL POLSKICH FILMÓW PONIEDZIAŁKI o 6:30 wieczor

Wszystkie filmy w języku polskim z napisami w języku angielskim.

5 listopada - Paciorki Jednego Różańca, 1979
reż. K.Kutz

12 listopad - Dolina Issy, 1982
reż. T.Konwicki

19 listopad - Wielki Szu, 1982
reż. S.Checiński

HIGH PARK LIBRARY
228 Roncesvalles Ave.
393-7671

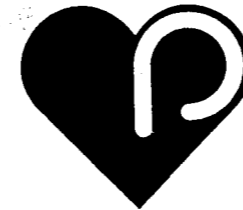
Wstęp wolny. Zapraszamy dorosłych.

ECHO

NR 153 • 25 PAŹDZIERNIKA - 7 LISTOPADA 90

PACZKA DO RODZINY w POLSCE lub ZSRR

PRZEZ

POLIMEX

TO WESOŁE I POGODNE ŚWIĘTA

POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Tel. 537-7914

7370 Bramalea Rd., Mississauga, Ontario
Tel. 677-4527

oraz autoryzowani przedstawiciele w całej Kanadzie

OFERUJEMY SZEROKI WYBÓR KSIĄŻEK,
KASET MUZYCZNYCH Z POLSKI ORAZ FILMÓW VIDEO PO POLSKU

UWAGA EDMONTON I OKOLICE

NOWY PRZEDSTAWICIEL POLIMEX
POLONIA CENTRE LTD.

10127 PRINCESS ELIZABETH AVE.N.W. EDMONTON, AB TEL.(403) 471-4923